

Nota beantwoording zienswijzen ontwerp herziening regionale structuurvisie windenergie Goeree-Overflakkee

Thematische beantwoording:

1. Nut en noodzaak windenergie

De noodzaak van het ombuigen naar een energie-efficiënte, duurzame en emissiearme samenleving wordt steeds groter. Dat is zo vanuit economisch oogpunt als vanuit de noodzaak van het tegengaan van klimaatverandering en de wens van een schone leefomgeving.

Onder meer om deze redenen heeft de rijksoverheid in Europees verband de doelstelling afgesproken dat in 2020 14% van de energieconsumptie uit duurzame bronnen komt. Om dat doel te bereiken zijn forse beleidsinspanningen en investeringen nodig op alle vormen van duurzame energie. Het is geen kwestie van kiezen, maar én – én. Dit betekent dat naast windenergie alle andere vormen van duurzame energie ook nodig zijn, het uitwisselen van duurzame bronnen is niet aan de orde.

Op basis van het rijksbeleid heeft de provincie daarom energietransitie tot speerpunt benoemd in de Visie Ruimte en Mobiliteit. Daarnaast heeft de provincie de nota "Intensivering energiebeleid" vastgesteld. In beide nota's speelt windenergie een belangrijke rol.

Windenergie op land is de komende jaren één van de meest kosteneffectieve wijzen om hernieuwbare energie te produceren. De bijdrage van windenergie op land aan de Rijksdoelstelling van 14% duurzame energie in 2020 moet 6.000 MW opgesteld vermogen bedragen.

De gezamenlijke provincies hebben in het Interprovinciaal Overleg (IPO) afspraken gemaakt over de verdeling van de 6.000 MW. De opgave voor Zuid-Holland bedraagt 735,5 MW in 2020.

Om te kunnen voldoen aan deze taakstelling moeten locaties worden aangewezen. De provincie moet bij de aanwijzing daarvan rekening houden met een afweging tussen eisen vanuit landschap en ruimtelijke kwaliteit en vanuit windenergie. De voorkeur gaat uit naar locaties waarbij windenergie gecombineerd kan worden met technische infrastructuur, grootschalige bedrijvigheid en grootschalige scheidslijnen tussen land en water. Clusters en enkelvoudige lijnopstellingen hebben daarbij de voorkeur, in samenhang met en evenwijdig aan de betreffende infrastructuur en scheidslijnen.

2. Plaatsingsgebieden windenergie Goeree-Overflakkee

Op basis van de geografische ligging en de aanwezige ruimte heeft de provincie een behoorlijke taakstelling windenergie neergelegd op Goeree-Overflakkee. Gedeputeerde Staten en de voormalige gemeenten op Goeree-Overflakkee hebben daarover in 2012 een bestuursakkoord gesloten en in 2013 is met de gemeente Goeree-Overflakkee en de Coöperatie Windgroep Goeree-Overflakkee een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Daarin is afgesproken dat de provincie en de gemeente gezamenlijk een PlanMER zullen opstellen ten behoeve van het streven van het aanwijzen van voor windenergie geschikte locaties voor in totaal maximaal 260 MW.

Het PlanMER, waarin milieuaspecten als geluid, slagschaduw, landschap, leefomgeving en natuur zijn onderzocht, is in 2013 opgesteld. Op de genoemde aspecten is uitgegaan van

landelijk geldende wetten, regels en normering. Deze PlanMER staat aan de basis van de aanpassing van het windenergiebeleid in de Regionale Structuurvisie van de gemeente en de structuurvisie van de provincie, de Visie Ruimte en Mobiliteit (VRM).

Het ontwerp van zowel de partiële herziening van de regionale structuurvisie als van de VRM hebben tegelijk ter inzage gelegen. De beantwoording van de daarop ingediende zienswijzen en de aanwijzing van de definitieve locaties voor windenergie op Goeree-Overflakkee heeft in afstemming tussen provincie en gemeente plaatsgevonden. Daarbij is geen rekening gehouden met grondposities.

Op basis van de bevindingen van het PlanMER, de moties van de gemeenteraad d.d. 12 december 2013 en de ingebrachte zienswijzen in de procedure naar vaststelling van de structuurvisies, is een aantal specifieke gebieden naar voren gekomen waar windenergie in clusters mogelijk is. Het voormalige zoekgebied windenergie uit de provinciale structuurvisie in de randzone van het eiland is hierdoor vervangen. De specifieke gebieden zijn: Noordrand (verbreed ten westen van de Haven van Dirksland, oostelijk deel zoekgebied is vervallen, vanwege mogelijke gebiedsontwikkeling), Pallandtpolder en Battenoert.

De locatie Den Bommel Zuid komt te vervallen op basis van de aan te houden afstand van 900m tot de woonkern, waardoor geen robuust groot cluster over blijft. Ook de cluster bij Piet de Wit komt te vervallen op basis van aan te houden afstanden. De bestaande lijnopstelling Piet de Wit blijft wel gehandhaafd. Een lijnopstelling in de Anna Wilhelminapolder is mogelijk gemaakt. Daarnaast blijft de bestaande locatie Herkingen gehandhaafd en zijn de vergunde turbines op het Hellegatsplein opgenomen als locatie windenergie.

Binnen de genoemde locaties op Goeree-Overflakkee kan met de huidige stand van de techniek naar verwachting voor circa 225 MW windenergie worden gerealiseerd.

De Kop van Goeree-Overflakkee is niet aangewezen als geschikt gebied voor windenergie, vanwege ecologie (ontzien van de meest kwetsbare Natura 2000 gebieden Voordelta, Duinen Goeree en Kwade Hoek), landschappelijke aspecten (Kroonjuweel, voormalig Topgebied Cultureel Erfgoed) en de hoge waarden voor recreatie en toerisme. In het PlanMER Windenergie Goeree-Overflakkee is dit nader beschreven. De Ecologische Hoofdstructuur, Natura 2000 en cultuurhistorisch waardevolle ringpolders zijn ook uitgesloten voor aanwijzing als plaatsingsgebied.

In het PlanMER zijn geen berekeningen gemaakt op basis van windturbineposities, omdat de posities van windturbines pas in de vervolgfase (projectMER en/of PlanMER, bestemmingsplan- en vergunningenprocedures) bekend worden. De normeringen zijn vertaald naar vaste afstanden, zoals uitgelegd in het PlanMER op pagina 43 en volgend. In de vervolgfase moet voor de realisatie van windenergieprojecten getoetst worden aan de bestaande wet- en regelgeving, bijvoorbeeld op het gebied van geluid en slagschaduw. Bovenop de wettelijke normen heeft de gemeenteraad een motie aangenomen, waarin de afstand van windmolens tot de grens van woonkernen, buurtschappen en recreatieterreinen is vastgesteld op 900 m. Deze motie is in de uiteindelijke besluitvorming overgenomen.

Bij de invulling van de locaties moet de maximale hoogte van de windturbines onder de grens blijven waarop luchtvaartbelichting moet worden toegepast.

In de zienswijzenprocedure is gebleken dat in het PlanMER een verwisseling van de getallen voor woningen in het GIS (geografisch informatiesysteem) is opgetreden voor een aantal plaatsingsgebieden. Daarvoor is een aanvullend onderzoek uitgevoerd. De daaruit voortvloeiende scores leiden echter niet tot een andere conclusie over de geschiktheid van de in het PlanMER genoemde plaatsingsgebieden.

Gelet op het detailniveau van het besluit over de locaties, is volstaan met een Passende Beoordeling (toets op de Natuurbeschermingswet) op hoofdlijnen. Daarom geldt voor zowel de structuurvisie van de gemeente als de provincie dat bij het realiseren van de locaties windenergie op Goeree-Overflakkee cumulatieve effecten mogelijk zijn op beschermde natuurgebieden (Natura 2000), plant- en diersoorten (Flora- en faunawet) en op het landschap. De invulling van de locaties vereist daarom in de volgende fase van besluitvorming (projectMER) een integrale aanpak. Effecten van de locaties windenergie op beschermde gebieden en soorten moeten in samenhang worden onderzocht en getoetst.

De Commissie voor de m.e.r. heeft het PlanMER beoordeeld en geconcludeerd dat “het MER en de bijbehorende stukken de essentiële informatie bevatten om een besluit te kunnen nemen over beide structuurvisies en de Provinciale Verordening Ruimte, waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen”.

De randvoorwaarden voor de ontwikkeling van windenergie op de beoogde locaties windenergie worden opgenomen in het Programma Ruimte van de provincie en de herziening van de regionale structuurvisie van de gemeente.

3. Planschade

Eventuele planschade is pas aan de orde als voor het realiseren een windpark het bestemmingsplan is herzien of een omgevingsvergunning is verleend. De regeling voor planschade is opgenomen in artikel 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening. Iemand die schade meent te lijden als gevolg van een besluit uit genoemd artikel, kan bij burgemeester en wethouders een tegemoetkoming aanvragen. Een verzoek wordt toegekend als blijkt dat de schade redelijkerwijs niet voor rekening van verzoeker hoort te zijn en als de tegemoetkoming al niet op een andere wijze voldoende is verzekerd. In de wet is nog een aantal andere voorwaarden opgenomen, waarmee rekening gehouden moet worden.

Het verzoek moet binnen 5 jaar na het onherroepelijk worden van het besluit worden ingediend. Na een eventuele afwijzing van het verzoek is beroep bij de Raad van State mogelijk.

De gemeente zal de eventuele planschadekosten doorberekenen aan de initiatiefnemers voor een windmolenpark.

WOZ:

Van aanpassing van de WOZ-waarde in de nabijheid van windturbines zijn weinig gevallen bekend: er zijn 19 gerechtelijke uitspraken gedaan in de periode van 2003 tot 2012. In 12 van deze gevallen vond een prijsaanpassing plaats. Er is echter geen sprake van een onderbouwing. De rechter vond het aannemelijk dat er sprake kon zijn van waardedaling. Slechts op één locatie is naar verkoopcijfers van woningen gekeken. Hier bleek geen aantoonbaar effect te zijn van de windturbines op de waarde van de woning in vergelijking met de waarde bij transacties van andere woningen in de regio. De WOZ-waarde is daar niet bijgesteld.

Uit de jurisprudentie blijkt dus dat sprake kan zijn van waarde bepalende invloed van windturbines op de WOZ-waarde. Deze jurisprudentie is echter niet eenduidig. De verwachting is dat met de in de structuurvisie aangehouden afstanden tussen windturbines en woningen, de waarde verminderende invloed tot een minimum wordt beperkt.

4. Gezondheid

In veel zienswijzen wordt aandacht gevraagd voor de gezondheidsrisico's van windturbines voor omwonenden. Daarbij wordt met name ingegaan op de gevolgen die (laagfrequent) geluid, slagschaduw en het zicht op windturbines kunnen hebben op de gezondheid. Aandacht is gevraagd voor gevolgen voor de geestelijke gezondheid door hinder veroorzaakt door windturbines en het effect van knipperende lichten in relatie tot gezondheid. Windturbines zouden daarom op meer dan 2 km afstand van woningen gebouwd moeten worden.

In het PlanMER zijn de wettelijke normen voor de hinderaspecten van windturbines aangehouden. Deze normen, die met name voor slagschaduw en geluid zijn opgesteld, hebben als doel om mensen te beschermen tegen onaanvaardbare hinder. Bij het bepalen van deze normen hebben de gezondheidsrisico's van geluid en slagschaduw een belangrijke rol gespeeld. Bij de toetsing in het PlanMER zijn de plaatsingsgebieden getoetst op de voor gezondheid relevante aspecten als geluid, slagschaduw en zicht.

Bovenop de wettelijke normen heeft de gemeenteraad een motie aangenomen, waarin de afstand van windmolens tot de grens van woonkernen, buurtschappen en recreatieterreinen is vastgesteld op 900 m. Deze motie is in de uiteindelijke besluitvorming overgenomen

5. Windfonds

De Windgroep zal een Windfonds vormen wat gaat bijdragen aan de duurzame en sociaaleconomische ontwikkeling van Goeree-Overflakkee. Het Windfonds wordt gevoed vanuit de stroomproductie door wind. Iedere initiatiefnemer in de Windgroep heeft zich bereid verklaard een jaarlijkse afdracht te doen van 0,05 eurocent (€ 0,0005) per geproduceerde kWh gedurende de werkzame levensduur van de turbine. Bij het toevoegen van circa 50 nieuwe windturbines wordt jaarlijks ongeveer €220.000, - euro in het fonds gestort op basis van de huidige afspraken. Bestaande opstellingen vallen buiten deze afdracht, maar bij de eventuele opschaling van deze opstellingen wordt door de gemeente verwacht dat deze ook gaan bijdragen. Dit is nog niet in het bovenstaande bedrag verwerkt. Ook voor initiatiefnemers van buiten de Windgroep geldt de verwachting dat zij zullen gaan bijdragen aan het windfonds.

Het fonds is bedoeld om de omgeving, en wel zo veel mogelijk de directe omgeving van de uiteindelijk locaties, mee te laten delen in de opbrengsten uit de windprojecten. Om die reden zal de organisatie van de uitgifte en de randvoorwaarden in nauwe overeenstemming met die omgeving moeten worden geformuleerd. In het algemeen kunnen we stellen dat de bestedingen van de middelen uit dit Windfonds voor bewoners van het eiland Goeree-Overflakkee in de ruime nabijheid van de windparken herkenbaar zijn. Het is een centraal uitgangspunt dat bewoners zich betrokken voelen bij het Windfonds en de projecten die het mogelijk maakt.

1.

Niet nodig meer windmolens op het eiland te plaatsen, in verband met horizonvervuiling, hoge bouw- en aanlegkosten, vogels die zich er tegen doodvliegen, en de geluidsoverlast.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

2.

In PlanMER niets tegen gekomen over roofvogels en zwaluwen die in het gebied (G4) voorkomen en broeden. Aannames van te verwachten vogels die slachtoffer worden van de windturbines zijn gebaseerd op natte vingerwerk.

Effecten toelevering 260 MW aan windenergie op het net, de snel wisselende vermogens, zijn niet meegewogen.

Als gevolg van te verwachten overlast zullen huizen slecht te verkopen zijn en in waarde verminderen. Dit zal de gemeente veel geld gaan kosten.

Niet logisch dat de turbines dicht bij de woonkern aan de noordzijde worden geplaatst. De meeste wind komt uit het zuidwesten, waardoor het genoemde rendement niet gehaald zal worden. Beter zou het zijn turbines op zee te bouwen, net als in de omringende landen.

Waarom wel windturbines bouwen in het buitengebied en geen woningen?

Nederland kent nu al een overschot aan energie, kolencentrales draaien volop en milieuvriendelijke gascentrales liggen stil. De overcapaciteit wordt alleen maar vergroot door de bouw van windturbines. Waarom niet gekozen voor het voorzien van alle woningen en bedrijven van zonnepanelen?

Antwoord: Zie thema 1, 2 en 3.

In het PlanMER zijn de effecten van de verschillende plaatsingsgebieden beoordeeld op het onder andere het thema natuur. Daarbij zijn ook vogels onderdeel van het onderzoek geweest.

De effecten van toelevering van de op te wekken energie aan het net ligt buiten de reikwijdte van het onderzoek naar mogelijke plaatsingsgebieden in het kader van de ruimtelijke ordening. Uiteraard wordt daarmee wel rekening gehouden bij het realiseren van initiatieven binnen plaatsingsgebieden.

3.

Windenergie is alleen rendabel met subsidie. De winning van de voor het opwekken van windenergie benodigde stof neodymium (accu) doet de winst van windenergie voor het milieu volledig te niet.

Mengen van koude en warmere luchtlagen met elkaar door de windturbines heeft gevolgen voor de temperatuur en heeft tevens meer neerslag tot gevolg.

Door het plaatsen van deze horizonvervuilende objecten gaat de beleving van de ruimte op het eiland verloren. Waarom niet geïnvesteerd in getijdenenergie of zoet/zout energie?

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

4.

Niemand begrijpt waarom serieus wordt overwogen molens van het formaat "Euromast" zo dicht bij de dorpen te plaatsen. Men is niet tegen windmolens, maar het moet wel redelijk blijven, bijvoorbeeld op het Hellegatsplein of op de Philipsdam. Niet op hoor afstand van woningen.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

5.

Bewust op Goeree-Overflakkee komen wonen voor de rust. Vanaf het begin is daar niets van terecht gekomen als gevolg van overlast van verkeer rond Stad aan 'tHaringvliet en de in de buurt aanwezige windmolens. Stad deelt niet mee in positieve voorzieningen, maar deelt wel mee bij negatieve voorzieningen. Daardoor zijn de huizen slecht verkoopbaar en zijn de prijzen door het windpark al met 30 tot 40% gezakt. Gaat de gemeente de doelstelling rust en ruimte ook nakomen?

De waarde van de woningen zal als gevolg van hinder en risico's van de windmolens nog verder dalen. Schade is er binnen een cirkel van 4 tot 6 kilometer. Schade tot 30% als gevolg van de bouw van windmolens is door de Hoge Raad bevestigd. Deze schade zullen de bewoners moeten verhalen op de gemeente of de bouwer van de windturbines.

Antwoord: Zie thema 1, 2 en 3.

6.

De propaganda voor windenergie verzwijgt de nadelen (subsidie, vermogens wisselingen, back up noodzakelijk). Verwijzing naar artikel van ir. J.A. Halkema op internet.

Antwoord: Zie thema 1.

7.

In principe niet tegen windenergie. Overlast omwonenden moet tot een minimum worden beperkt, met name van geluid en slagschaduw. Het moet toch mogelijk zijn windmolens buiten een woongebied te plaatsen?

Antwoord: Zie thema 2.

8.

Grote zorgen om plannen gemeente voor het opwekken van windenergie. Veel burgers zijn niet op de hoogte van de negatieve effecten. Gemeente heeft de taak om burgers te beschermen daartegen. Geen extra windmolens op Goeree-Overflakkee, omdat: onrustig en lelijk in landschap, aantasting van de bodem, toeristen zullen het eiland mijden, huizen dalen in waarde of worden onverkoopbaar, burgers draaien op voor de kosten, techniek opwekken windenergie is verouderd, windmolens produceren veel lawaai, laag frequente tonen leveren gezondheidsklachten op, draaiende wieken veroorzaken een onrustige horizon.

Antwoord: Zie thema 1, 2, 3 en 4.

9.

Groot voorstander van windenergie. Groen en schoon, jaar na jaar beschikbaar. Goede ontwikkeling om minder afhankelijk te worden van fossiele brandstoffen. Prima bron van energie, zeker als er mogelijkheden ontstaan om de energie voor langere periodes op te slaan.

Antwoord: Wordt voor kennisgeving aangenomen.

10.

Alvorens verder gaan met het opstellen van meer windmolens, eerst onderzoek doen naar de kosten van vervuiling, onderhoud en het te leveren rendement. De indruk bestaat dat alleen wordt gekeken naar het opgestelde vermogen. Wat levert dat daadwerkelijk aan vermogen en welke kosten zijn daarmee gemoeid?

Antwoord: Zie thema 1.

11.

Tegen de hoeveelheid op te wekken windenergie op Goeree-Overflakkee in verband met Horizonvervuiling, relatief lage en onzekere opbrengst, toekomstige erfenis van betonnen funderingen, geluidsoverlast en slagschaduw, te dicht bij huizen.

Voor windenergie op zee en/of getijdenenergie.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

12.

Minimaal 2.000 meter tussen woonbebouwing en windturbines hanteren.

Antwoord: Zie thema 2.

13.

Op de gronden van de indiener van de zienswijze zijn twee windturbines gepland. Één daarvan staat op 250 meter van de woning, daar maakt hij bezwaar tegen. De gemeente heeft de betrokkenen ook niet tijdig betrokken bij de plannen.

Antwoord: Zie thema 2.

Met het vaststellen van de structuurvisies nemen de provincie en de gemeente geen besluit over windturbineposities, maar over gebieden waar de plaatsing van windturbines mogelijk wordt gemaakt. Concrete posities van turbines komen pas aan de orde in de volgende fase, bij het maken van bestemmingsplannen en het afgeven van vergunningen. Daarbij zal op projectniveau een dusdanige afstand tot bebouwing moeten worden aangehouden dat wordt voldaan aan wet- en regelgeving.

14.

De indiener wil dat tussen de windturbines en woningen een afstand van minimaal 2000 meter wordt gehanteerd.

Antwoord: Zie thema 2.

15.

Bezwaar tegen de locatie Piet de Wit II, de turbines zijn te dicht op de net gebouwde woning van de indiener van de zienswijze gepland en dit leidt tot waardevermindering. Buitendijkse locaties aan of in het water leveren geen hinder op.

Antwoord: Zie thema 2 en 3.

16.

Eerst veiligheidsnormen voor het plaatsen van windturbines opstellen voordat men verder gaat met het ontwikkelen van plannen.

Gevraagd wordt of er bij de bepaling van de locaties voor windenergie in de structuurvisie rekening gehouden is met de doelstellingen op het gebied van toerisme.

Antwoord: In Nederland zijn reeds veiligheidsnormen van kracht op de genoemde aspecten. Deze zijn ook meegenomen in het PlanMER Windenergie Goeree-Overflakkee (o.m. p 57 e.v.). Zie verder thema 2.

17.

Minimaal 2000 meter tussen woonbebouwing en windturbines hanteren i.p.v. 450.

Door de heersende windrichtingen op het eiland hebben sommige bewoners meer geluidsoverlast. Plaats e.e.a dan ook in een ovale contour met een oriëntatie zuidwest-noordoost..

Antwoord: Zie thema 2.

18.

Verzoek om de Polder Oud Herkingen weer aan te wijzen als te onderzoeken locatie voor windenergie. Het schrappen op basis van de aanduiding oude ringpolder is onterecht omdat de polder niet meer als zodanig herkenbaar is en tegenwoordig gewoon een modern agrarisch gebied is. Die aanwijzing leidt nu tot onrechtmatige beperkingen voor de bedrijfsvoering.

Antwoord: In relevante gemeentelijke beleidsdocumenten ten aanzien van ruimtelijke ordening en landschap zijn de oude ringpolders, waaronder Polder Oud Herkingen, als cultuurhistorisch waardevol benoemd. Dit is de reden dat in het PlanMER Windenergie Goeree-Overflakkee de oude ringpolders vooraf zijn uitgesloten voor plaatsing van windturbines. Op basis van de in het PlanMER genoemde uitgangspunten voor plaatsing zijn verschillende clusters in de randzone van het eiland vormgegeven en onderzocht op (hinder)aspecten, zoals geluid, slagschaduw en landschap. De genoemde locatie komt vanwege de keuze voor grote clusters in de randzone niet terug in het voorkeursalternatief.

19.

De cluster naast Den Bommel (G4 of K5) s.v.p. niet evenwijdig aan de Schaapsweg plaatsen maar haaks daarop. Gelden uit het windfonds ten goede laten komen van Den Bommel en niet aan de gemeente geven.

Antwoord: Zie thema 2 en 5 (PM).

20.

Eerst veiligheidsnormen opstellen voordat men verdere plannen voor windenergie ontwikkelt.

Antwoord: In Nederland zijn reeds veiligheidsnormen van kracht. Deze zijn ook meegenomen in het PlanMER Windenergie Goeree-Overflakkee (onder meer pagina 57 en verder).

21.

De geselecteerde locaties zijn niet de beste. De locatie voor windturbines bij Den Bommel ligt te dicht bij de bebouwing; voorkeur voor locatie buitendijks bij het Haringvliet.

Antwoord: Zie thema 2.

22.

De locatie in de Zuiderdieppolder zodanig wijzigen dat de molens op de gronden van de inspreker komen zodat die er niet alleen hinder maar ook financiële baten van heeft.

Antwoord: Bij het aanwijzen van plaatsingsgebieden windenergie wordt geen rekening gehouden met grondposities. De locatie Noordrand is vastgesteld op basis van de onderzochte milieueffecten in het PlanMER Windenergie Goeree-Overflakkee.

23.

Windenergieparken op de Noordzee ontwikkelen en niet op Goeree

Antwoord: Zie thema 1.

24.

Windenergieparken op de Noordzee ontwikkelen en niet op Goeree

Antwoord: Zie thema 1.

25.

Wat zijn de kosten van het ontwikkelen van de plannen voor de inwoners van de gemeente Goeree-Overflakkee.

Antwoord: Het ontwikkelen van de structuurvisies wordt betaald vanuit het gemeentelijke en provinciale budget. Deze kosten zijn niet terug te herleiden naar de inwoners. Marktpartijen zijn aan zet om windenergieprojecten te realiseren. De kosten hiervan zijn voor de initiatiefnemer. Het Rijk verleent subsidie aan initiatiefnemers in de vorm van de SDE+ regeling. De hoogte van dit bedrag verschilt per project en is ook afhankelijk van de stroomprijs.

26.

Tegen de plaatsing van 80 windmolens op het eiland op 150 meter van een natuurgebied.

Antwoord: Zie thema 2. Bij de ontwikkeling van windenergieprojecten dienen effecten op natuur door onderzoek in beeld te worden gebracht voordat vergunningen kunnen worden afgegeven. Zo wordt in de volgende fase (Project c.q. PlanMER, bestemmingsplan en vergunningverlening) onderzocht of en op welke afstand windturbines bij een natuurgebied geplaatst kunnen en mogen worden.

27.

Plaatsing groot aantal windmolens op het eiland maakt einde aan karakter van ruimte, rust en natuur. Verandert in industrieel landschap, waarvoor noodzaak onvoldoende is aangetoond. Bijsturing van de besluitvorming lijkt nog maar beperkt mogelijk.

Uit de beschikbare informatie is het onmogelijk een beeld te krijgen van de situatie die ontstaat door het plaatsen van de turbines. Dat is slechts mogelijk als dit voldoende wordt gevisualiseerd.

De cluster Battenoerd is in samenhang met het plan Krammer van disproportionele omvang. Er zijn voldoende ontwikkelingen op het gebied van duurzame energie, waardoor grove landschapsvervuiling achterwege kan blijven. Ook zijn er op het eiland betere locaties voor windmolens als een betere afweging gemaakt zou worden tussen natuur- en woongebieden. Door de natuurgebieden als uitgangspunt te nemen bleef niet veel andere over dan de woonkernen lijdend voorwerp te maken.

Antwoord: Zie thema 2.

28.

Gemeenteraad heeft aangegeven dat windmolens geplaatst moeten worden op minimaal 900 m van woonkernen en grote recreatieterreinen. Er is geen rekening gehouden met recreatiepark Fort Frederik, park de Ventjager en 2 aangrenzende parken. Als Ooltgensplaat voor toerisme op de kaart gezet wordt is het van belang de afstand van 900 m te respecteren.

Antwoord: Zie thema 2.

29. & 41.

Windturbines veroorzaken laagfrequent geluid, wat gezondheidsklachten veroorzaakt. Door gevoeligheid daarvoor zullen zij genoodzaakt zijn te verhuizen. Dat zal vervolgens niet

mogelijk zijn, omdat de waarde van huizen aanzienlijk zal dalen in de omgeving van windturbines. De omgeving zal veranderen in een industriepark.

Goeree-Overflakkee wordt onevenredig zwaar getroffen ten opzichte van de rest van de provincie. Wellicht omdat elders een effectievere lobby is gevoerd. Eerlijker spreiding over Nederland en Zuid-Holland!

Bewoners zijn bewust laat geïnformeerd, zodat inspraak in een vroegtijdig stadium niet mogelijk is geweest. Dat is verre van democratisch.

Windenergie is verre van rendabel, bovendien zijn inmiddels nieuwere types beschikbaar. Plaatsing van windturbines heeft niets meer te maken met investeren in duurzame energie maar met het binnenslepen van Europese subsidies.

Op Goeree-Overflakkee zijn alternatieve locaties, bijvoorbeeld langs de N59 richting Haringvlietbrug. Natura 2000 gebied, maar vogels zouden door de hoogte van de turbines geen last hebben en de natuurorganisaties kunnen profiteren.

Grootschaligheid van de toepassing van windenergie vraagt om nader onderzoek naar betere alternatieven voor duurzame energie.

Antwoord: Zie thema 1, 2, 3 en 4. Aanvullend kan nog worden opgemerkt dat de procedure juist is gevoerd, te beginnen met de publicatie van notitie reikwijdte en detailniveau in het voorjaar van 2013 en drie informatieve inloopavonden in dezelfde periode. Daaraan voorafgaand stond de randzone van het eiland al opgenomen in de provinciale structuurvisie als plaatsingsgebied voor windturbines.

30.

Voorkeur om in de omgeving van Oude-Tonge de windmolens buitendijks te plaatsen, of minimaal gedeeltelijk buitendijks. In Ooltgensplaat heeft men last van de huidige windmolens vandaar deze zienswijze voor de locatie bij Oude-Tonge.

Antwoord: Zie thema 2. De voorgestelde buitendijkse locatie bij Oude-Tonge ligt in Natura 2000 gebied en is onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur en daarom niet opgenomen als locatie voor windenergie.

31.

Locatie Stellendam, Polder Zuiderdiep, zou 900 meter van de woonkern vandaan blijven. Waarom worden de windturbines die op locatie familie Biemond ingepland staan, niet verplaatst naar de plaat Scheelhoek aan de rand van Haringvliet?

Antwoord: Zie thema 2. De Scheelhoek is niet opgenomen als locatie voor windenergie vanwege het feit dat dit Natura 2000 gebied is.

32.

Over de duurzaamheid van windturbines zijn de meningen verdeeld. Mooi wordt het in ieder geval niet als je overal op het eiland aankijkt tegen giganten van 150 m hoog.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

33.

Vraagt zich af wat het effect is op de huidige infrastructuur van het elektriciteitsnetwerk. Hoe worden spanningspieken en fluctuaties voorkomen?

Hoe worden de inwoners van Goeree-Overflakkee gecompenseerd en/of delen zij mee in de opbrengsten van windenergie? Verlaging van de ozb, korting per kwh?

Antwoord: Zie thema 5

34.

Geen turbines op eiland van rust, kust en ruimte. Komen die er toch, dan op minstens 2 km van elk willekeurig huis, niet alleen van een dorpskern.

Wetenschappelijk is niet aangetoond dat turbines iemand niet ziek maken. Bewoners krijgen niets terug voor plaatsen van ziekmakende, overlast gevende, uitzicht bedervende turbines, die de huizenprijzen laten dalen.

Antwoord: Zie thema 1, 2, 3 en 4.

35.

In de stukken is in de beschrijving over de gevolgen op de natuur geen rekening gehouden met turbulentie en stromen die elkaar op raakvlakken gaan versterken. Dit heeft met name voor vogels een behoorlijke impact. Aan dit gegeven wordt totaal voorbij gegaan. Windturbines veroorzaken bovendien horizonvervuiling.

Antwoord: Zie thema 2.

36.

Liever geen windmolens bij Ooltgensplaat. Er zijn vele alternatieven die wel rendement opleveren.

Antwoord: Zie thema 2.

37.

Door aanwijzing van gebied aanlanding Grevelingendam voor windenergie zal overlast ontstaan van zeer grote windturbines en is al sprake van planschade. Daarnaast is er al sprake van geluidsoverlast van de N59 en sluipverkeer op de Oudelandsedijk van en naar de Grevelingendam.

Afstand van 900 m tot woonkernen en niet tot losse woningen leidt tot ongelijke behandeling. Deze afstand is bovendien onvoldoende. Op 1.200 m van de bestaande windturbines wordt nu al overlast ervaren. Daarom is een minimum afstand van 2.000 m nodig.

Uitzicht zal ook ernstig verstoord worden, terwijl overlast ervaren zal worden van slagschaduw van de middag tot zonsondergang. Geluidsoverlast zal alleen nog maar toenemen.

Alle omwonenden maken zich ernstig zorgen over de gezondheid en overlast. Er is weinig draagvlak onder de bevolking voor de plannen. De gemeente moet terug naar de provincie voor een alternatief op een locatie waar geen omwonenden zijn, bijvoorbeeld een driedubbele rij langs de N59 richting Hellegatsplein.

Een raadplegend referendum onder bewoners en omwonenden zou gehouden moeten worden over de aangewezen gebieden.

Aanvullend wordt de vraag gesteld hem uit te kopen, tegen marktwaarde. Op korte termijn worden de huidige windturbines op 1.100 m afstand van de woning vervangen door 4 veel grotere. Daarover is hij door de gemeente niet geïnformeerd. In het buitengebied worden de streekbladen niet verspreid en ook op een ander manier is hij niet geïnformeerd. Na uitkoop heeft de gemeente een aandachtspunt minder en kan hij elders rustig verder leven. Dit is ambtelijk met de gemeente besproken en zou verder worden uitgezocht.

Antwoord: Zie thema 1, 2, 3 en 4.

De indiener van de zienswijze zal persoonlijk op de hoogte worden gehouden van de verdere ontwikkelingen. De gemeente zal niet overgaan tot uitkoop, daarover dient betrokkene in

overleg te treden met mogelijke initiatiefnemers in het plaatsingsgebied Battenoert. Dit is al zodanig met de indiener besproken.

38.

Goeree-Overflakkee gaat, net als de haven van Rotterdam, een derde leveren van alle windenergie in de provincie Zuid-Holland. Dat lijkt een belachelijke situatie. Goeree-Overflakkee staat al behoorlijk onder druk door afnemende werkgelegenheid, verouderde recreatieve voorzieningen en toekomstige bevolkingsdaling. Door het plaatsen van windmolens is er een groot risico van een negatieve sociale en economische ontwikkeling. In een dorp als Den Bommel staan huizen lang te koop, is zelfs geen supermarkt meer. De gemeente zou stimulerende maatregelen moeten nemen en geen windmolens plaatsen aan de rand van het dorp.

De dorpsraad is niet betrokken bij de plannen.

Eerlijker verdeling binnen de provincie, windmolens veel verder van de kernen af, plaatsing aan de westkant van het eiland overwegen. Daar staat meer wind.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

39.

Bezwaar tegen plaatsing nog meer windturbines op Goeree-Overflakkee. Windopgave ombuigen naar andere vormen van duurzame energie. Opgave past niet vanwege gebied specifieke en locatie specifieke kwaliteiten, gevolgen voor de gezondheid (laagfrequent geluid), negatieve economische en financiële effecten en waarde verminderend effect op omliggende woningen.

Mocht de plaatsing toch doorgaan dan rekening houden met 2 km afstand tot woningen en kwetsbare objecten, inpassing beperken tot de 5 aangewezen locaties en vooraf een visualisatie maken van het effect op de belevingswaarde van het landschap.

Antwoord: Zie thema 1, 2, 3 en 4.

40.

Bezwaar tegen plaatsing nog meer windturbines op Goeree-Overflakkee. Windopgave ombuigen naar andere vormen van duurzame energie.

Windmolens zijn zeer verstorend in het landschap. Zij die hier altijd woonden zijn verknocht aan het landschap. Zij die hier naar toe kwamen werden er door aangetrokken. De windmolens zetten dat beeld op zijn kop.

De windopgave lijkt "peptalk" van beleidmakers. Sinds wanneer doet de gemeente kritiekloos wat de landelijke overheid bedacht heeft. Stel dat het een kernenergieopgave was, of een uitbreiding met 50.000 huishoudens of een varkensopgave?

Woonachtig dicht in de buurt van windpark Piet de Wit worden de molens gehoord. Zeer irritant en de nieuwe molens worden veel groter, zichtbaarder en hoorbaarder. Maar ze voldoen natuurlijk aan de norm. Vraag is wat een burger aan een norm heeft als er toch overlast wordt ervaren?

Windmolens zijn niet de oplossing. Daarover liggen nu al genoeg rapporten bij de Tweede Kamer. Zonder subsidie kunnen ze niet en ook niet zonder wind. Dat zijn geen duurzame oplossingen.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

41.

Bezwaar tegen plaatsing nog meer windturbines op Goeree-Overflakkee. Windopgave ombuigen naar andere vormen van duurzame energie.

Antwoord: Zie beantwoording onder 29.

42.

Waardering voor het feit dat gemeente zelf initiatief heeft genomen en invulling niet aan de provincie heeft overgelaten. Ook voor de gedegen aanpak, grondige onderzoeken en overleg met diverse betrokken partijen.

Gelukkig ook mogelijkheid burger om te reageren.

Bezwaren: ongeveer 4 jaar geleden een ruimte voor ruimte kavel gekocht, waarvan de bouw is gestart. Geconstateerd dat de huidige windmolens van park Piet de Wit acceptabel waren. Nu blijkt dat de kavel midden tussen de windmolens komt te liggen. Door waardedaling van de te bouwen woning is verkoop niet meer mogelijk.

De turbines van Piet de Wit zijn geschikt voor opschaling staat in het Pondera rapport. Dat betekent dat ze visueel dichterbij komen. Vraag is of dat nut heeft. Geeft ook meer slagschaduw. Met de huidige molens is dat 's winters al merkbaar.

Bij plaatsing verder landinwaarts komt het park ook te dicht bij het dorp. Geluid van meerdere kanten zal behoorlijk hinderlijk zijn.

Er is zowel bij grote als bij kleine cluster bij Piet de Wit een zeer negatieve beoordeling voor vleermuizen.

Voorstellen: Windmolens Piet de Wit, aan het einde van hun levensduur gekomen, afbreken en verplaatsen naar Anna Wilhelmina polder, en dat park verder uitbreiden. Vrijwaart Ooltgensplaat en directe omgeving. Van belang voor recreatiebestemming.

Nergens is terug te vinden waarom de gemeente de Anna Wilhelmina polder laat vervallen. Vreemd omdat in die polder veel minder bebouwing is. Wat is de reden?

Achter de bestaande rij van Piet de Wit, een rij in het water. Is verder bij de bebouwing vandaan. Is acceptabel, maar mindere optie als hiervoor.

Akkoord met eerste 3 opties in "Notities van Plan MER naar structuurvisie en milieueffecten", pagina 11. Over laatste 3 geen mening.

Feitelijke onjuistheden:

Eindconcept Pondera beperkte bebouwing bij Piet de Wit (3 vrijstaande woningen). Geen rekening gehouden met ruimte voor ruimte kavels. Het gaat om 4 woningen, Hoojdijk 1, 1a, 1b en 1c. Totaal niet 3 maar 7 vrijstaande woningen. Dat werkt door in verschillende scores en tabellen, waarvan in de zienswijze een opsomming wordt gegeven.

Antwoord: Zie thema 2.

43.

Naar aanleiding van de informatieavond zijn nog een aantal vragen overgebleven. Hoeveel rijen windmolens gaat de gemeente per gebied toestaan? Waarom geen concentratie op 1 plek of gewoon in de Noordzee? Hoe verhoudt het plaatsen van windmolens zich tot de toekomstvisie op het gebied van recreatie? Waarom wordt het gebied bij de Gorzen ontzien? Zonnepanelen zijn een goed alternatief.

Waarom werkt de gemeente mee als er niets aan wordt verdiend en er alleen maar nadelige gevolgen zijn.

Hoeveel windmolens staan er al en hoeveel dwingt de provincie de gemeente te plaatsen?

Worden de windmolens bij park Nieuw Zeeland verplaatst als deze niet meer voldoen aan de huidige normen.

Vragen graag meenemen in bij de vorming van de plannen, waarbij het recht wordt voorbehouden planschade te claimen in verband met horizonvervuiling en geluidsoverlast e de mogelijk lastige verkoop van de woning.

Antwoord: Zie thema 1, 2, 3 en 5

44.

Bezwaar tegen plaatsing nog meer windturbines op Goeree-Overflakkee. Windopgave ombuigen naar andere vormen van duurzame energie.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

45.

Bezwaar tegen plaatsing nog meer windturbines op Goeree-Overflakkee. Windopgave ombuigen naar andere vormen van duurzame energie.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

46.

Ondersteunen de zienswijze van werkgroep leefbaar Stad aan 't Haringvliet, maar daarin is de waardedaling voor huiseigenaren onderbelicht. Daarom deze zienswijze als toevoeging.

Om de oude dag voorziening te waarborgen hebben zij een huis in Stad gekocht, nadat ze hadden vernomen dat tussen Stad en Middelharnis een natuurgebied aangelegd zou worden. Nu blijkt dat de gemeente toestemming wil verlenen voor de aanleg van een windmolenpark. Dat maakt het huis in de toekomst minder waard of zelfs onverkoopbaar. De gemeente zal aansprakelijk gesteld worden voor de financiële schade.

Van de huidige molens zijn er altijd 3 zichtbaar, waarbij de geluidsoverlast bijzonder storend is. De molens staan op 900 m van het dorp, maar bij het naderen van het dorp vanaf de Schaapsweg, lijkt het of ze midden in het dorp staan. Een afschuwelijk gezicht.

Maatschappelijk gezien is het dorp zeer achtergesteld en door de plannen met de windturbines zal het bijzonder onaantrekkelijk worden om er te wonen.

Alle woningen zullen in waarde gaan dalen en dus zal de waarde voor de WOZ ook dalen. De belastingen zullen daardoor afnemen. Stukken zijn bijgevoegd waaruit de WOZ-waarden van de afgelopen 10 jaar blijken en die een beeld geven van plaatsen waar windturbines in de directe omgeving een waardevermindering van woningen hebben opgeleverd. Ook een selectie van gerechtelijke uitspraken.

Antwoord: Zie thema 1, 2 en 3.

47.

Windturbines verder van woningen plaatsen, bijvoorbeeld in een enkele rij aan het water en meer aan de zuidrand. Reken ook het niet hoorbare en laagfrequente geluid mee dat de molens maken. Er is op dit stille eiland weinig geluid, waardoor het harder aankomt.

De gemeente wil leegloop tegen gaan, maar met molens worden mensen van het eiland afgejaagd.

Antwoord: Zie thema 2.

48.

Indiener overweegt in Stad aan 't Haringvliet een starterswoning te kopen. Nu de gemeente van plan is om nabij Stad een groot aantal windturbines te plaatsen ziet hij daar voorlopig vanaf. De waarde van een te kopen woning zal sterk verminderen door de bouw van de molens. Daarnaast geluidsoverlast en verminderd uitzicht voor de bewoners van het dorp. Elf

turbines is meer dan genoeg. Nieuwe molens niet bij Stad en liever helemaal niet op Goeree-Overflakkee. Als het toch moet dan aan de zuidrand, bijvoorbeeld Anna Wilhelminapolder.

Antwoord: Zie thema 2 en 3.

49.

Woont op ongeveer 1.100 m van windturbines. Situatie veroorzaakt enige geluidsoverlast. Een tweede rij zal veel overlast betekenen. Bovendien wordt verwacht dat de waarde van de woning sterk vermindert. Elf turbines is meer dan genoeg. Nieuwe molens niet bij Stad en liever helemaal niet op Goeree-Overflakkee. Als het toch moet dan aan de zuidrand, bijvoorbeeld Anna Wilhelminapolder.

Antwoord: Zie thema 2 en 3.

50.

Polder Oud Herkingen was in eerste instantie aangewezen als mogelijke plaatsingslocatie. Door toevoeging van het criterium oude ringpolders is deze polder afgefallen. Hij is het daar niet mee eens, omdat de kenmerken van een oude ringpolder ontbreken. Een van de oude dijken is namelijk na de ramp van 1953 afgegraven. De polder is landbouwgebied met weinig bebouwing, zodat niemand last heeft van turbines.

Antwoord: In relevante gemeentelijke beleidsdocumenten ten aanzien van ruimtelijke ordening en landschap zijn de oude ringpolders, waaronder Polder Oud Herkingen, als cultuurhistorisch waardevol benoemd. Dit is de reden dat in het PlanMER Windenergie Goeree-Overflakkee de oude ringpolders vooraf zijn uitgesloten voor plaatsing van windturbines. Op basis van de in het PlanMER genoemde uitgangspunten voor plaatsing zijn verschillende clusters in de randzone van het eiland vormgegeven en onderzocht op (hinder)aspecten, zoals geluid, slagschaduw en landschap. De genoemde locatie komt vanwege de keuze voor grote clusters in de randzone niet terug in het voorkeursalternatief.

51.

Vindt windturbines horizonvervuiling. Adviseert te gaan voor zonne-energie. Windenergie is over een aantal jaren achterhaald.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

52.

Wil als grondeigenaar graag windturbines plaatsen. De locatie ten noorden van de Munnikeputseweg tot aan de kreek lijkt zeer geschikt.

Antwoord: Zie thema 2. Gemeente en provincie zijn geen initiatiefnemer in de realisatie van windenergieprojecten. Zij maken projecten ruimtelijk mogelijk binnen de voorgestelde locaties windenergie. Alleen die gronden komen voor plaatsing in aanmerking die vallen binnen de aangewezen locaties voor windenergie. Voor de hier bedoelde gronden is dat niet het geval.

53.

Indiener wil de turbines verder van de bebouwing, minimaal 1 km. De eerste rij molens zo mogelijk buitendijks. Alternatieve locatie is de N59, waarbij aan 2 kanten een lange rij molens geplaatst zou kunnen worden. Ook de zuidrand, tussen Oude-Tonge en Ooltgensplaat aan de buitenrand is geschikt. Het plaatsen van turbines in het water is een goed alternatief. Mensen zijn belangrijker dan economische belangen.

Tegen dat particuliere ondernemers de winst opstrijken. Zoveel mogelijk molens op grond van de overheid en de winst ten goede van alle bewoners van het eiland.

Antwoord: Zie thema 2.

54.

Op locatie Battenoord minder turbines plaatsen, omdat ze anders erg dicht bij bebouwing en de camping komen. Andere plaatsen zijn beter geschikt, bijvoorbeeld de zuidrand bij Ooltgensplaat. Hier zijn voldoende agrariërs die graag turbines op hun grond willen plaatsen. In het water is ook een goed alternatief. Mensen zijn belangrijker dan economische belangen.

Antwoord: Zie thema 2.

55.

Wind is een onbetrouwbare toeleverancier. Te veel of te weinig wind, geen energie. Daardoor een betrouwbare energieleverancier nodig, gasturbines, conventionele en kerncentrales. Daardoor wordt het CO₂-voordeel te niet gedaan in energie vragende landen. Huidige windturbines komen beter tot hun recht in gebieden waar geen of weinig elektriciteit aanwezig is.

De windmolens bij Stad aan 't Haringvliet bezorgen bij bepaalde windrichting en windkracht vooral 's nachts geluidsoverlast. Vraag is wat de gemeente daar aan gaat doen. Oplossingen zijn: turbines stil zetten, woningen extra isoleren, bos planten tussen molens en Stad, molenmasten voorzien van een geluidsabsorberend product, zoeken naar een andere bevredigende oplossing.

Het geschatte economische verlies voor het dorp van 400 woningen bedraagt € 20 miljoen. De huizenprijzen zullen namelijk met 20% dalen.

Antwoord: Zie thema 1, 2 en 3.

56.

Molens te dicht bij woonkernen (geluidsoverlast). Teveel aan de noordrand van het eiland, terwijl meer locaties mogelijk zijn. Clusteren levert ook horizonvervuiling op. Natuur lijkt voor de mens te gaan.

Leefbaarheid Stad is in het geding. Geen groei, geen nieuwe woningen, waardevermindering bestaande woningen.

Alternatief molens langs de N59. Weinig woonkernen en veel wind.

Antwoord: Zie thema 2 en 3.

57.

Woont op 900 m afstand van windturbines bij Stad aan 't Haringvliet. Ervaart veel geluidsoverlast. Op deze locatie is een tweede rij turbines gepland op dezelfde afstand. Verwachting is veel geluidsoverlast en daarom grotere afstand tot bebouwing nodig. Waarde woning zal verminderen. Elf turbines is meer dan genoeg. Nieuwe molens niet bij Stad en liever helemaal niet op Goeree-Overflakkee. Als het toch moet dan aan de zuidrand, bijvoorbeeld Anna Wilhelminapolder.

Antwoord: Zie thema 2 en 3.

58.

Stilte bij westenwind wordt verstoord door geluid van molens Piet de Wit. Snap niet dat deze locatie nu weer in aanmerking komt. Argumenten om molens aan de noordkant te plaatsen

zijn de geluidsoverlast en de slagschaduw. Boven de lijn Middelharnis lijkt de komst onbespreekbaar. Waarom niet kiezen voor de zee, net buiten de Kwade Hoek, met zicht op de Maasvlakte. Dat detoneert niet met de omgeving.

Hele verhaal staat haaks op de provinciale inzet op het stimuleren van de recreatie en de plaatselijke economie. Oostflakkee lijkt het rioolputje van de provincie te worden.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

59.

Op 11 juni 2013 zijn de rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi) aangedragen als uitermate geschikte locaties voor windturbines. Geconstateerd is dat de bestaande windturbine op de rwzi Middelharnis buiten de beoogde plaatsingsgebieden valt. Uit het PlanMER blijkt dat voor deze turbine uit is gegaan van vervanging in een nieuw project. Vervanging noch nieuw project worden in de ter inzage liggende documenten gedefinieerd. Aangenomen wordt dat de locatie gehandhaafd blijft, voor zowel nu als toekomstige vervanging.

De locatie rwzi Oude-Tonge valt in het beoogde plaatsingsgebied Battenoert (G7). Het waterschap wil op deze locatie een windturbine realiseren. Dit initiatief wordt daarom ingediend voor het doorlopen van een projectMER.

De huidige en toekomstige windturbines door het waterschap te realiseren windturbines leveren een belangrijke bijdrage aan het realiseren van haar energie- en klimaatdoelstellingen. In het klimaatakkoord zijn de waterschappen met het rijk overeengekomen om in 2020 voor 40% zelfvoorzienend te zijn middels duurzame energieproductie.

Antwoord: Zie thema 2.

De locatie rwzi Middelharnis valt buiten de aangewezen plaatsingsgebieden. Het huidige bestemmingsplan Buitengebied Middelharnis blijft daarop van toepassing. De locatie rwzi Oude-Tonge valt binnen het plaatsingsgebied Battenoert. Voorwaarde van de structuurvisie is dat realisatie van (nieuwe) windturbines bezien dient te worden in het totaal van een plaatsingsgebied. Dat geldt ook voor plaatsingsgebied Battenoert, waarvoor in gezamenlijkheid tussen initiatiefnemers een plaatsingsplan opgesteld dient te worden voor het voeren van de planologische procedure, inclusief MER.

60.

Provincie is al sinds 2003 op zoek naar geschikte locaties voor windenergie, ook op Goeree-Overflakkee. De bestuurlijke visie is sindsdien, gelet op het grote aantal beleidsstukken, dwarslappend en niet consistent. Omdat vaststaat dat windturbines een grote impact hebben op de leefomgeving van mens en dier is het onbegrijpelijk dat de provincie op de Tweede Maasvlakte slechts 200 – 300 MW wil realiseren en juist op het toerisme, natuur en agrarisch gerichte Goeree-Overflakkee ook 200 – 300 MW. Onbegrijpelijk ook dat de gemeente daaraan medewerking verleent.

Tegelijkertijd wordt beseft dat windenergie bij kan dragen aan een duurzame samenleving. Destijds heeft hij daarom alles in het werk gesteld om windenergie te realiseren op locatie 58 van de Nota Wervelender. Door het wegvallen van steun in de gemeenteraad van Goedereede is de aanvraag niet ingediend. Naar zijn mening is deze locatie beter als de huidige voorgestelde in de Hals-, Kronings- en Zuiderdieppolder.

De huidige voorgestelde locaties liggen binnen de grenzen van Natura2000gebieden. Tot 2013 maakten deze gebieden deel uit van de EHS.

De locaties liggen exact ten zuidwesten van de woonkern Hellevoetsluis, de meest voorkomende windrichting en geluid draagt over water verder.

De locaties zijn onderdeel van de unieke ongerepte gebieden waar akkerbouw en natuur aan elkaar grenzen.

Delen van de Halspolder liggen buiten het door de MER beoordeelde 950 m lijn van de noordrand.

Locatie 58 was gekoppeld aan de drukke N215, midden tussen Grevelingen en de natuur van het Haringvliet, tussen Melissant en Stellendam, van waaruit de molens nauwelijks zijn waar te nemen.

Samenvattend: Locaties Hals-, Kronings-, Zuiderdieppolder niet geschikt, in tegenstelling tot locatie 58 uit Nota Wervelender.

De locaties in de genoemde polder liggen in de dagelijkse leefomgeving van Plaatweg 1 en 3, waardoor hij genoodzaakt zal zijn een planschadeverzoek in te dienen bij bestemmingsplanwijziging. Jurisprudentie leert dat waardevermindering van 15 tot 40% aannemelijk is. Tevens verlaging WOZ-opbrengsten van zijn perceel.

De hoge vergoedingen die worden gegeven voor windmolens (tot € 20.000 per MW) geven een ongelijke verdeling voor inwoners van het eiland en frustreren de concurrentieverhoudingen tussen ondernemers.

Antwoord: Zie thema 1, 2 en 3. Anders dan de indiener van de zienswijze aangeeft liggen de aangewezen locaties niet binnen de grenzen van Natura 2000 gebieden. In 2013 is de begrenzing aangepast (zie site Ministerie van Economische Zaken, Natura 2000, Haringvliet, deelkaart 1).

61.

Waardering voor de keuzes die zijn gemaakt in de ontwerp-structuurvisie. Windturbinepark in de nabijheid van de woningen zou veel geluidhinder en slagschaduw opleveren en negatieve effecten hebben op het stilte- en Natura 2000 gebied in de directie omgeving.

Aan de noordkant is er geen sprake van slagschaduw en geluidhinder op het land, maar verdwijnen deze effecten over het Haringvliet.

De gekozen clustering betekent een beperking van de aantasting van het landschap en zal een positieve invloed hebben op de ontwikkeling van het toerisme. De keuze sluit bovendien aan bij het bestuursakkoord Duurzame Energie op Goeree-Overflakkee.

Verzocht wordt vast te houden aan de gemaakte keuzes en hun woonomgeving te vrijwaren van windturbines.

Antwoord: Zie thema 2.

62.

De polder Diederik in Dirksland is in het PlanMER als geschikte locatie voor windenergie aangewezen. Een zeer goede windlocatie door de ligging haaks op de overheersende windrichting. Windturbines kunnen hier relatief veel duurzaam opgewekte energie produceren.

In het PlanMER is het gebied in tweeën geknipt. Westelijk deel is opgenomen als klein cluster polder Diederik en het oostelijk is afgevalen, omdat hier geen dubbel rij kan staan. Zij maken bezwaar tegen deze wijze van handelen, waardoor deze locatie ten onrechte niet als groot cluster is aangemerkt en als klein cluster is afgewezen, daardoor in het geheel niet in aanmerking komt als plaatsingsgebied. Zij willen dat het gebied alsnog wordt toegevoegd aan de te onderzoeken locaties.

Antwoord: Zie thema 2.

63.

Bezwaar wordt gemaakt tegen plaatsing van turbines rond het monumentale Sas van Dirksland en in de Halspolder. Het Sas is een monument van onschatbare waarde. Plaatsing van windturbines zal het aanzicht en de sfeer compleet ruïneren.

Ook bezwaar tegen plaatsing in de Halspolder en met name aan de Halsweg. Planschade die voortkomt uit deze plaatsing zal ingediend worden conform de wettelijke mogelijkheden. Alternatief is de Zuiderdieppolder richting Stellendam. Zij blijven dan verstoken van geluid, slagschaduw en andere gezondheidsrisico's.

Antwoord: Zie thema 2 en 4.

64.

Grote bezwaren tegen aanwijzen gebied Zuiderdieppolders voor windenergie. Windopgave niet dumpen in een gebied met weinig bewoners, omdat de weerstand daar minder zou zijn. Alleen een paar landbouwers die gevoelig zijn voor het grote geld. Het gebied grenst aan natuurgebieden Zuiderdiep en Scheelhoek. Het Sas van Dirksland, waarvan zij de woning bewonen, is een rijksmonument met grote landschappelijke waarde, beeldbepalend. Rust en ruimte nog volop aanwezig. Dat alles haalt het windmolenproject omver. Ook de waarde van de geheel gerestaureerde woning, het visitekaartje van Dirksland.

Als er toch een windmolenpark moet komen, dan maar in het Haringvliet.

Antwoord: Zie thema 2.

65.

Windmolens zijn vervuilend voor landschap en horizon. Zonder subsidie ook geen rendement. Het zou beter zijn de subsidie te gebruiken voor onderzoek verbetering van transport en opslag voor overbrugging van windrijk en windstil. Vraagt zich af waarom industriële gebieden niet beter worden benut voor molens. Meer subsidie naar zonne-energie, want er zijn nog heel veel industriële daken beschikbaar. Ook onderzoek naar getijdenenergie.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

66.

Grootschalige toepassing van windenergie is een zeer slecht idee. Horizonvervuiling, volkomen uit evenwicht met het vlakke landschap. Er zullen geen toeristen meer komen en de huizenprijzen gaan dalen, evenals het vertrouwen in de gemeenteraad.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

67.

Bezwaar tegen plaatsing nog meer windturbines op Goeree-Overflakkee. Windopgave ombuigen naar andere vormen van duurzame energie.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

68.

Er is weinig of geen aandacht voor zeer hinderlijke verlichting op windmolens. Bewoners op het eiland hebben niet alleen te maken met molens op het eiland, maar door de ligging tussen Brabant en de Hoeksche Waard ook met molens van de Hoeksche Waard,

Hellegatsplein en aan de overkant van het Volkerak. Daarom aandacht nodig voor hoogte van de molens, zodat verlichting niet verplicht is.

Graag onderzoek naar gevolgen van laagfrequent geluid van windmolens, voor akkoord met plaatsing, zodat inzichtelijk is wat de effecten en kosten zijn op korte en lange termijn. Afgevraagd wordt of de gemeente ook rekening houdt met waardevermindering van woningen en of die kosten meegenomen worden in de berekening van het totale plaatje van kosten en baten.

Vraag is of de voordelen van windenergie opwegen tegen de kosten die (blijvend) gemaakt moeten worden om windenergie mogelijk te maken en de tegenvallende kosten als gevolg van mega-windparken. Bijvoorbeeld als gevolg van toeristen die wegblijven.

Een gebrek aan draagvlak is een gevaar voor de plannen. Het CPB adviseert het kabinet alle plannen voor windmolens op land voorlopig uit te stellen. Bijvoorbeeld in Houten en Heerhugowaard leerde de ervaring dat grote molens een serieuze bron van overlast vormen. Zo groeide de weerstand tegen de plannen bij omwonenden en ondernemers

Antwoord: Zie thema 1, 2, 3, 4 en 5.

69.

Zorgen om de plannen nabij woongebied Galathese polder, in eerste instantie om gezondheid. In andere landen mogen turbines niet binnen een afstand van 2.000 of zelfs 2.500 m van woningen worden geplaatst.

Bezwaar tegen het meten van geluidsoverlast met de ramen dicht en problemen met slagschaduw in huis en tuin.

Enkele jaren geleden een nieuw huis gebouwd vanwege de rust en de ruimte van het gebied, door de provincie aangewezen als stiltegebied. En daarbij zou men dan windturbines plaatsen. Gevolgen mogelijk ziek van geluidsoverlast en slagschaduw in een onverkoopt huis. Zelfs vluchten is niet meer mogelijk.

Niet tegen duurzame energie, maar dan wel op goede locaties. Bij plaatsing aan de noordrand waait het geluid over het Haringvliet en ook de slagschaduw. De zoeklocatie voor windenergie is in strijd met de recreatieplannen van de voormalige gemeente Oostflakkee.

Er zijn kansen om van de Galathese Haven iets moois te maken in combinatie met een strand en een terugblik op de veerhaven van vroeger.

De windmolens zullen echter de doodsteek zijn voor Oostflakkee, dat zal veranderen in een industriële omgeving, waaruit iedereen zou wegtrekken als men in staat was zijn huis te verkopen.

Oostflakkee is beter af met uitbreiding recreatieplannen dan met opschaling windturbinepark Piet de Wit. Laat deze vallen en kies voor locaties aan de noordkant van het eiland, langs het Haringvliet.

Antwoord: Zie thema 1, 2 en 4.

70.

Door het plaatsen van meer windturbines wordt het dorp Den Bommel definitief de nek om gedraaid. De mensen die er nog willen wonen waarderen de ligging en de ruimte. Vanuit de tuin zal het uitzicht gedomineerd worden door immens grote windmolens, die dag en nacht hoorbaar zijn.

Schuur die na 30 jaar weg moet en niet in het bestemmingsplan past valt echt in het niet bij de windmolens die zeker geen goed zullen doen aan de uitstraling van het dorp en het eiland.

De genoemde afstanden van 450, 700, 900 en 2000 meter zijn nog altijd te dichtbij. Door de molens zal het nooit meer stil zijn in het dorp. Toeristen zullen het gebied mijden en het betekent een financiële strop voor huizenbezitters.

Zo zijn er enorm veel redenen te noemen waarom de locatie bij Den Bommel geen goede is.

Antwoord: Zie thema 2.

71. & 78 & 80.

Nadelige gevolgen voor gezondheid en leefbaarheid van Stad aan 't Haringvliet als er nog meer molens worden geplaatst. Op dit moment wordt al geluidhinder ondervonden van de 4 recentelijk geplaatste. De molens bieden absoluut geen fraai gezicht en gevreesd wordt voor waardevermindering van woningen en voor het bedrijf Jachthaven Atlantica en het voortbestaan daarvan.

Geschiktere locaties zijn Volkerakdam en Haringvlietdam en Tiengemetten.

Antwoord: Zie thema 2 en 4.

72.

Verontwaardiging bij bewoners van Den Bommel, omdat er nooit inspraak is geweest. Als het plan doorgaat, dan gaat dit zeer ten koste van de leefbaarheid van Den Bommel. Het plaatsingsgebied is zo dicht op de bebouwing en nu een wandel- en recreatiegebied, met daarin een camping. Plaatsing aan de dunbevolktere zuidkant van het eiland is logischer, maar volgens wethouder Tollenaar zou dit tot bestuurlijke onrust leiden. De vraag is wat de wethouder daarmee bedoelt.

Verzocht wordt de plannen nog eens te heroverwegen.

Antwoord: Zie thema 2.

73.

Blij dat Kop van het Eiland ontbreekt bij de locaties. De ooit in het rapport van 23 november 2006 genoemde bezwaren blijven echter volledig overeind. Destijds was het belangrijkste bezwaar de grote kans op geluidhinder. In rapport op blz 134 is berekend dat voor de locatie K12 minimaal 1050 woningen van de woonkern Stellendam in de Lden 37 contour vallen. Meer dan 50% van de gezinnen van Stellendam. Ook de andere woonkernen worden op deze wijze belast.

Aan de hand van de geluidscontouren is eenvoudig optimalisatie mogelijk, zodat de woonkernen volledig worden gevrijwaard van geluidsoverlast. Daarmee kan het draagvlak onder de bevolking worden vergroot.

In de visie is verder een arbitraire weging gemaakt tussen de diverse aspecten leefomgeving, landschap, ecologie en energieopbrengst. Vogels en vleermuizen zijn blijkbaar belangrijker dan mensen.

De weging lijkt een politieke en had dus voorafgaand aan de opstelling van het document gedaan moeten worden en niet door ingehuurde krachten. Rapport is bijgevoegd en op alle stellingnamen wordt een passende reactie verwacht. Verder wordt bezwaar gemaakt tegen verwijzing naar bronnen die niet openbaar zijn gemaakt. Daarmee wordt de procedure discutabel.

Antwoord: Zie thema 1, 2, 3, 4 en 5 (PM)

74.

Met plaatsing van molens op de locatie Den Bommel ontstaat horizonvervuiling. Het beoogde gebied is een belangrijke troef die ingezet kan worden om Den Bommel nog beter

op de kaart te zetten. Dit beleid had de voormalige gemeente Oostflakkee voor ogen met de kleine kernen.

De voorgenomen plaatsing betekent het einde voor de groeimogelijkheden van Den Bommel en een waardevermindering voor de aanwezige bebouwing. Dat is in de plannen onderbelicht gebleven.

De marketing van het eiland wordt bevorderd als de ingang van het eiland vrij wordt gehouden van windturbines, die vervolgens verdeeld kunnen worden over de overige grote clusters.

Gevolgen voor recreatie en toerisme zijn onderbelicht gebleven.

Als de locatie toch gehandhaafd blijft, hanteer dan een afstand van minimaal 900 meter.

Antwoord: Zie thema 2.

75.

Tegen plaatsing van meer turbines in de gemeente. Door te verwachten geluidshinder en visuele hinder wordt een afname voorzien van nieuwkomers van buiten Goeree-Overflakkee en recreanten voor de gemeente en met name voor Den Bommel.

De verkoop van woningen in de kernen zal terugvallen en de waarde van de woningen verminderen. De leefbaarheid voor de bewoners wordt aangetast. Dorp zal nog meer verpauperen.

Vreemd ook dat natuur bij zaken met een dergelijke impact boven de mens wordt gesteld. Gebruik het gebied langs de Haringvlietdam, daar staan al hoogspanningsmasten. Ook in het Haringvliet of in de Noordzee zijn goede locaties, daar waait het het hardst. Aan de Zuidwestkant van het eiland is ook veel minder overlast.

Overtuig Den Haag dat de huidige plannen niet te realiseren zijn omdat ze op grote weerstand van de bevolking stuiten. Raad is baas in de gemeente en dient te luisteren naar de bevolking door wie ze is gekozen.

Antwoord: Zie thema 2 en 3.

76.

Tegen plaatsen van meer windmolens op Goeree-Overflakkee. De veiligheid is niet geregeld. Zie zeer ernstig incident bij Sluishaven. Oorzaak nog niet bekend.

Deze kolossen horen niet thuis in het leefgebied. Het aanzicht van het eiland wordt er door gedomineerd. Dat druist in tegen de plannen van Waterpoort met aandacht voor recreatie, landschap en omgeving.

Windenergie is geen duurzame energie. Alternatieven zijn beter inpasbaar en geven meer rendement. Zon, aardwarmte en getijde.

Ooltgensplaat is nu nog aantrekkelijk om te wonen. Huidige windmolenpark is zichtbaar, maar niet dominant. Toch ook nu al geluidsoverlast en horizonvervuiling. Nog meer molens geeft een industrieel karakter aan het dorp.

Spreek niet alleen voor zichzelf, maar ook voor volgende generatie. Slecht rentmeesterschap over het gebied waar voor verantwoordelijkheid wordt gedragen. Ontwikkelingen getuigen van een tunnelvisie. Onbehoorlijk bestuur en minachting voor het welzijn van de burger op ons kwetsbare en nog mooie eiland.

Antwoord: In Nederland zijn reeds veiligheidsnormen van kracht voor windturbines. Deze zijn ook meegenomen in het PlanMER Windenergie Goeree-Overflakkee (onder meer pagina 57 en verder). Zie verder thema 1 en 2.

77.

Hooidijk 1 en 1A t/m 1C en Grote Adriana Theodorapolder 1, zijn samen een cluster van 5 woningen en dus aaneengesloten woonbebouwing. De afstand tussen de (geplande) woningen is minder dan 200 m. Hiermee had rekening gehouden moeten worden in het PlanMER en dat is naar hun mening niet gebeurd.

Als gevolg van het aannemen van een motie in de gemeenteraad waarin de afstand tussen een windturbine en een woonkern op 900 m is bepaald, moet deze afstand ook aangehouden worden tot de hiervoor genoemde woningen. Bij vervanging van de bestaande windmolens van het windpark Piet de Wit, betekent dit dat de locatie van de windturbines zal verschuiven ten gunste van de genoemde woningen en/of wordt het aantal te plaatsen windturbines minder met een negatief effect op de verwachte energieopbrengst.

Alvorens over te gaan tot aanschaf van de kavel Hooidijk 1 hebben zij zich georiënteerd op de robuustheid van die investering. Met inbegrip van het gegeven van het bestaande windpark, leek de investering robuust genoeg, maar inmiddels wordt rekening gehouden met een aanzienlijke vermogensderving. De vraag is of de woning Hooidijk 1 verkoopbaar zal blijken te zijn. De mogelijkheden worden onderzocht om de gemeente Goeree-Overflakkee financieel aansprakelijk te stellen voor vermogensderving bij verkoop of bij het onverkoopbaar blijken te zijn van de woning. Hierbij zullen zij zich niet af laten schepen met een fooi als gevolg van planschade.

Op 12 december 2013 werd ook een motie aangenomen, waarin wordt verwezen naar alternatieve vormen van duurzame energie. Er zijn alternatieve en meer duurzame vormen van energie voor handen en behoorlijk bestuur vereist dat hieraan niet zonder meer voorbij kan worden gegaan. Een vergelijkend onderzoek wordt verwacht, waarvan de uitkomsten worden gedeeld met de bewoners en meegenomen in de besluitvorming.

In het document van PlanMER naar structuurvisie wordt gesproken over de bestuurlijke gevoeligheid van de locatie G6 Anna Wilhelminapolder. Deze informatie wekt argwaan. De vraag is welke informatie wordt achter gehouden en is die onbekende informatie zwaarwegend genoeg om de locatie G6 uit te sluiten. Verzocht wordt om openheid van zaken, met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur.

De lokale participatie- en verdienmogelijkheden zouden voor de gemeente van groot belang zijn. Vraag is hoe groot dat belang werkelijk is. In de stukken wordt daar niet over gerept. Grondeigenaren zijn belanghebbend en het verdienmodel is voor hen lucratief. Vraag is hoe de gemeente denkt over participatie- en verdienmogelijkheden van niet-grondeigenaren.

De beslissing om een woning te bouwen op Goeree-Overflakkee werd ingegeven door een sterke behoefte aan rust en ruimte. Kiezen voor de nabijheid van een windpark was niet vanzelfsprekend, maar acceptabel. Inmiddels zijn de nadelige effecten duidelijk en is er regelmatig overlast van slagschaduw en geluidhinder. Slagschaduw is soms zodanig hinderlijk dat het nodig is een andere plek in de woning te kiezen. Uitbreiding van het aantal turbines is bijzonder onwenselijk omdat zondermeer een cumulatie van nadelige effecten op zal treden.

Uit Deens onderzoek blijkt dat langdurige blootstelling aan hoorbaar laagfrequent geluid tot gezondheidsproblemen leidt. Er zijn duidelijke verschillen tussen omwonenden binnen een straal van 1.400 m en er buiten. Binnen 1.400 m slapen omwonenden slechter, zijn slaperiger overdag en hebben last van mentale problemen.

De minimale afstand verdient daardoor heroverweging en een afstand van 2.000 m lijkt alleszins redelijk en kan bijdragen aan vergroting van het draagvlak. Zij kunnen zich niet voorstellen dat aan de gezondheid wordt getornd door economische argumentatie doorslaggevend te laten zijn in de besluitvorming.

Aandacht wordt gevraagd voor de risico's van een dijkdoorbraak bij buitendijks bouwen. Vraag is hoe stormbestendig de windturbines zijn. Hoe anticipeert de gemeente op deze risico's?

Antwoord: Zie thema 1, 2, 3, 4 en 5. In Nederland zijn veiligheidsnormen van kracht voor windturbines. Deze zijn ook meegenomen in het PlanMER Windenergie Goeree-Overflakkee (onder meer pagina 57 en verder).

78.

Zie beantwoording onder 71.

79.

Vraagtekens worden gezet bij het uitgangspunt dat het opwekken van windenergie een evenredige daling van CO2 productie zal opleveren. Dat uitgangspunt heeft geen wetenschappelijke basis. Ook is windenergie voorlopig economisch niet rendabel. Reden om met argwaan naar de voorliggende plannen te kijken, zeker gelet op de hoge mate van overlast die windturbines met zich mee brengen.

De uitkomsten van het PlanMER op het gebied van geluid zijn weinig geruststellend. De uitkomsten zijn theoretisch en de werkelijke geluidsdruk is niet te voorspellen. De zone van geluidsoverlast rond de turbines is weergegeven in een cirkel daaromheen. In werkelijkheid wordt geluid meegedragen door de wind en ontstaat een soort pluimvorm, de windrichting is overwegend zuidwest. Woningen en woonkernen ten noordoosten krijgen te kampen met meer overlast.

Veder is de aan- of afwezigheid van omgevingsgeluiden niet meegenomen. Wel de cumulatieve, maar niet de verhevigde psychologische effecten van geluidsoverlast in een juist stille omgeving.

Definities van woonkernen en lintbebouwing ontbreken. Alleen losstaande bebouwing is gespecificeerd. De definitie van woonkern is van groot belang voor de kern Langstraat, Hoewel Anna Wilhelminapolder momenteel geen voorkeurslocatie is, wordt gevreesd dat dit gebied ten zuidwesten van Langstraat alsnog doellocatie wordt als gevolg van de uitbreiding van de vrije zone rond woonkernen. De gevolgen voor Langstraat worden gevreesd als dit buurtschap niet wordt erkend als woonkern.

De wijze van meten van slagschaduw is niet duidelijk. In de praktijk is de totale duur dat binnen in een kamer sprake is van waarneembare flikkering relevant voor de beleving van bewoners.

Zorg over subsoon geluid is niet weggenomen. Dit onderwerp wordt in het PlanMER genegeerd. Volgens medewerkers van Pondera bestaan er geen onderbouwende studies over dit fenomeen. Andere partijen menen dat schadelijke effecten wel afdoende zijn aangetoond.

Er zijn voorbeelden te noemen van effecten die pas na jaren werden onderkend. In ieder geval zouden uitgebreide 0-metingen moeten plaatsvinden, zodat eventuele effecten wetenschappelijk kunnen worden vastgesteld.

Antwoord: Zie thema 1, 2 en 4.

80.

Zie beantwoording onder 71.

81.

Complimenten voor de locatiekeuze, echter alleen omdat die voor hem gunstig uitvallen. Zorg blijft over het feit dat initiatiefnemers nog steeds actief zijn in gebieden die niet meer vallen onder de zoekgebieden.

Advies van de onafhankelijke commissie die de MER zou beoordelen is nog niet binnen. Het bevreemdt dat vooruitlopend op het advies al een besluitrichting wordt uitgezet.

Gemist wordt een onderzoeksrichting om met grotere molens de doelstelling te halen. Daardoor zou een kleiner deel van het eiland belast kunnen worden. In de noordrand zou een groot potentieel opstelbaar vermogen liggen, zonder overlast.

Onduidelijkheid ook over het te vormen windfonds. Niemand heeft bij benadering een bedrag kunnen noemen. Alvorens dergelijke omvangrijke ingrepen op het eiland toe te staan moet duidelijk zijn wat er tegenover staat.

Antwoord: Zie thema 2 en 5.

82.

Tegen plaatsing van windturbines in de polder Den Bommel Zuid. Er gaat geen enkele positieve impuls vanuit voor de dorpskern, terwijl negatieve effecten buitenproportioneel zullen zijn als gevolg van geluidsoverlast, slagschaduw, horizonvervuiling en waardedaling van woningen. De leefbaarheid komt ernstig in gevaar. Den Bommel wordt oninteressant als vestigingsplaats, waardoor krimp op de loer ligt. In de toekomst wellicht een spookdorp.

Volgens het PlanMER zijn er betere alternatieve plaatsingsgebieden, die om onduidelijke redenen zijn geschrapt.

Bij het bepalen van de clusters is geen rekening gehouden met De Wijde Blik, 15 woningen. De aanwezigheid daarvan heeft tot gevolg dat de locatie verder zal moeten inkrimpen bij de minimale afstand van 450 m en nog meer bij een afstand van 900 m. Het cluster is nu al het kleinste en wordt daardoor maar een fractie groter als het kleine cluster Den Bommel zuid. Kleine clusters hebben volgens de wethouder niet de voorkeur! De bijdrage van Den Bommel Zuid is daardoor te verwaarlozen, waardoor de resterende turbines beter verdeeld kunnen worden over andere geschikte clusters.

Openlijke twijfels zijn uitgesproken door SER en CPB over de opwekking van energie uit wind. Die mogen niet worden genegeerd. Dat zou in de besluitvorming zwaar moeten wegen, zodanig dat in ieder geval een afstand van 2.000 m zou moeten worden aangehouden. Er mag geen sprake zijn van onnodige kapitaalvernietiging.

Belangrijker is nog de onnodige persoonlijke schade die wordt aangericht aan het welzijn en bestaan van veel mensen. De gemeente zal te maken krijgen met planschadeclaims, waardoor de financiële huishouding van de gemeente onnodig onder druk komt te staan.

Antwoord: Zie thema 1, 2, 3 en 4.

83.

Ontwikkelaar van Windpark Westplaat Flakkee (WWF), 3 turbines ten noorden van Sommelsdijk/Middelharnis. Logische stap om de bestaande lijnopstellingen Van Pallandt en Martina Cornelia uit te breiden. Een nieuwe lijnopstelling. Grondovereenkomsten zijn gesloten, waarbij beide grondeigenaren naast hun land wonen. Wachten is op de uitkomsten van het ruimtelijk proces. BBE heeft zich niet bij de Windgroep aangesloten, om diverse redenen.

Een windpark moet voldoen aan alle normen. Daarnaast een eerlijke verdeling van lusten en lasten. Er zit voldoende buffer in het windproject om een goede financiële compensatie te

bieden aan de omgeving. De Windgroep komt uit op € 0,0005/kWh. BBE is van mening dat de bijdrage aan het windfonds twee keer zo hoog kan zijn.

Bij de zienswijze zijn stukken gevoegd, die er op wijzen dat WWF op de juiste locatie ligt. Het bestuursakkoord Duurzame Energie op Goeree-Overflakkee wordt ondersteund, waarbij windpark zich leent voor een maatwerkafpraak in artikel 4.

Voor wat betreft structuurvisie, kan WWF in G2 gerealiseerd worden. Het plaatsingsgebied wordt echter verkleind door woonbebouwing. Diverse huizen zijn echter van participanten in het project en worden onderdeel van de inrichting. In andere grote clustergebieden is daar wel rekening mee gehouden. Voorgesteld wordt ook de polder Westplaat toe te voegen aan de plaatsingsgebieden kleine clusters, om dezelfde reden.

WWF voldoet aan de afstandsnorm van 900 m tot de woonkern. WWF is niet opgenomen in de voorgestelde plaatsingsgebieden. Voorgesteld wordt dat alsnog zodanig aan te passen dat het wel wordt meegenomen in het vervolgproces.

In het PlanMER is een onderzoek opgenomen van Bureau Waardenburg. Dat is in opdracht van een belanghebbende partij, de Windgroep, uitgevoerd en gefinancierd. WWF is niet in dit onderzoek meegenomen, omdat niet is aangesloten bij de Windgroep. Onderzoeken van WWF zijn niet meegenomen in het PlanMER. Op die manier wordt onderscheid gemaakt tussen marktpartijen. Graag de onderzoeken alsnog meenemen in het PlanMER.

Op basis van het rapport van Bureau Waardenburg wordt voorgesteld de voorkeur te geven aan locaties die niet in de buurt van de gorzen of slikken liggen. WWF ligt in een intensief landbouwgebied, waarvan de ecologische waarde praktisch nihil is.

WWF wil graag regelmatig overleg over de voortgang met de gemeente en de provincie. De Windgroep kan niet als enige marktpartij exclusief betrokken zijn bij de totstandkoming van nieuw beleid.

Verzocht wordt in eerste instantie geen gebieden te onderzoeken die buiten het plangebied van de Nota Wervelender 2011 vallen. Dat is pas aan de orde als de 260 MW niet gehaald kan worden.

Voorgesteld na de definitieve vaststelling van de plaatsingsgebieden de actieve projectontwikkelaars in samenspraak met provincie en gemeente tot een gezamenlijke windparkopstelling te laten komen.

Antwoord: Zie thema 2. Bij het bepalen van plaatsingsgebieden is geen rekening gehouden met grondposities, ook niet van de Windgroep. Op basis van vooraf geformuleerde uitgangspunten is gekozen voor grote clusters in de randzone, waarbij ook sprake zou moeten zijn van voldoende grote tussenruimtes (vides) tussen de clusters. Voor het PlanMER is gebruik gemaakt van reeds beschikbare informatie binnen de gekozen plaatsingsgebieden. Onderzoeken van WWF zijn niet meegenomen, omdat de locatie WWF niet is gelegen binnen één van de plaatsingsgebieden.

84.

Ernstige zorgen over de veiligheid van de turbines. De veiligheidsrisico's moeten eerst onderzocht worden.

Er zijn inmiddels andere en betere alternatieven om energie op te wekken dan windenergie. Verzoek om standpunt ten opzichte van windenergie te heroverwegen en dat kenbaar te maken bij provincie en rijk.

Het landelijk karakter van Ooltgensplaat wordt grotendeels teniet gedaan met het plaatsen van nog meer windturbines. Van de huidige windturbines is nu al overlast, die alleen maar zal toenemen. Omgeving krijgt een industrieel karakter. Daardoor komen recreatieve

ontwikkelingen en investeringen in gevaar. Huizenprijzen zullen verder dalen, meer leegstand en verpaupering.

Antwoord: In Nederland zijn veiligheidsnormen van kracht voor windturbines. Deze zijn ook meegenomen in het PlanMER Windenergie Goeree-Overflakkee (onder meer pagina 57 en verder). Zie verder thema 1, 2 en 3.

85.

Initiatiefnemers achter windenergieplannen zoekgebied Anna Wilhelminapolder uit het PlanMER. De uitkomsten daarvan waren geen verrassing, de locatie scoorde net als de andere locaties op het eiland gemiddeld. Grote voordeel van deze locatie is dat deze niet dicht bij een woonkern is gelegen.

Afgelopen 5 jaar alles voorbereid om zo goed mogelijk te regelen met de omgeving, de burens in de polder. Daarnaast is aan

de sportverenigingen in Oude-Tonge steun toegezegd, omdat deze op 800 meter afstand burens zijn.

Het argument van het ontbreken van bestuurlijk draagvlak voor deze locatie en het daardoor niet opnemen in de concept structuurvisie heeft dan ook zeer verbaasd. Er is wel gekozen voor zoekgebieden dicht bij woonkernen en maar ruimte voor ongeveer 210 MW.

Bij navraag bij de politieke partijen bleek dat de meerderheid terughoudend staat ten opzichte van 260 MW, maar dat er geen extra ontbreken van draagvlak is voor de locatie Anna Wilhelminapolder. Dit verkeerde beeld is wellicht in het verleden ontstaan. Graag daarom het zoekgebied Anna Wilhelminapolder alsnog toevoegen aan de structuurvisie.

Antwoord: Zie thema 2. De Anna Wilhelminapolder is toegevoegd als locatie.

86.

Als aan de noordrand van het eiland, van Middelharnis tot aan Stellendam zoveel enorm hoge windmolens worden geplaatst zal het woon- en recreatiegenot enorm worden aangetast. Ook de natuurontwikkeling, waarin de laatste jaren veel is geïnvesteerd, zal hier ernstige gevolgen van ondervinden.

Het behalen van doelstellingen lijkt belangrijker dan gedegen onderzoek naar de wijze waarop dit het beste is te realiseren. Er zijn goede alternatieven voor de zeer kostbare windenergie, zonne-energie, getijdencentrale, het benutten van ongebruikte energiebronnen als warmte en hitte via geothermische energiemethoden.

Windmolens kunnen over 20 jaar bij het grof vuil, blijkt uit onderzoeken, en waar laten we dan het afval. Geen onomkeerbare besluiten, eerst grondig onderzoek.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

87.

Kijkt vanuit woning uit op windmolenpark Piet de Wit en nog enkele aan het Volkerak. Grote bezwaren tegen verdere uitbreiding, in verband met verdere horizonvervuiling en zeer ernstige geluidsoverlast. Grens zou de Hooijdijk zijn op 400 m afstand. De huidige molens staan op 900 m. Grotere molens maken bovendien aanzienlijk meer lawaai. Ook slagschaduw is een probleem. De tuin ligt op het zuiden en de afstand tot de molens is minder dan 1320 m.

De woning zal ernstig in waarde dalen en het verhalen van planschade is een kostbare en langdurige zaak.

Ooltgensplaat wordt onevenredig zwaar belast, ruim 60% is gepland in het gebied Piet de Wit.

Een van de overwegingen voor aankoop van de woning was de rustige ligging en het fraaie uitzicht. De intentie was van een rustige pensioenperiode te genieten. Als de plannen worden gerealiseerd wordt het woongenot ernstig aangetast.

Dringend verzoek de uitbreiding en plaatsing van Piet de Wit nog eens goed te bestuderen en de minimale afstand in ieder geval op te rekken naar 900 m in plaats van 400 m.

Antwoord: Zie thema 2 en 3.

88.

Tegen uitbreiden locatie Piet de Wit, omdat de bewoners van Zuid-Oostflakkee al een bijdrage leveren aan windenergie op het eiland. Door uitbreiding komen de turbines te dicht op de woning, namelijk binnen 2000 m. Daardoor zal geluidhinder ontstaan, terwijl zij daar juist voor de stilte zijn gaan wonen. Ook zal het uitzicht verpest worden.

Een groot windmolenpark zal de waarde van de woning significant doen dalen, terwijl hun recreatieplannen niet aantrekkelijk meer zijn voor toeristen.

De pijn dient over het eiland breed gedragen te worden en een aantal alternatieven worden daarbij genoemd. Nog beter vinden zij plaatsing in zee of in natuurgebieden, als Hellegatsplaten of Slikken van Flakkee.

Het eiland vrij houden van deze ondingen en opdracht terug geven aan de provincie.

Van de gemeente wordt compensatie verwacht voor waardedaling woning, verminderen woongenot, gezondheidsproblemen en schade als gevolg van stilleggen ontwikkelen plannen voor mini-camping, bijvoorbeeld door aankoop van de woning of een schadevergoeding van € 30.000,-- per jaar.

Antwoord: Zie thema 2, 3 en 4.

89.

Zijn 10 jaar geleden vanuit de drukke randstad verhuisd naar het rustige en weidse Oostflakkee. Zij zijn niet tegen duurzame energie, zowel in de vorm van windenergie, zonne-energie of getijdenstroom. De gezondheid en het welbevinden van omwonenden hoort echter voorop te staan.

Het voorkeursalternatief is in lijn met de uitgangspunten van de structuurvisie. Desalniettemin stellen zij dat: vanuit gezondheidsaspecten een afstand van 2000 m tot woningen in acht moet worden genomen; Goeree-Overflakkee verhoudingsgewijs een onevenredig groot deel van de windopgave van Zuid-Holland voor haar rekening moet nemen; het niet halen van 260 MW zal ook geaccepteerd moeten worden; uitbreiding van aantal windturbines zal landschap enorm schaden; Piet de Wit al een groot park is, waarbij interferentie met Brabant aanwezig is, onrustig beeld van 22 tot 40 windturbines zichtbaar vanaf Oostflakkee, waarmee Oostflakkee koploper is en voldoende is bedeed; sociale cohesie van het eiland is in het geding (NIMBY gedrag); 80 Euromasthoge windturbines verhouden zich niet tot de doelstelling van de gemeenteraad met de ontwikkeling van toerisme.

Rekening houden met voortschrijdend inzicht en nieuwe technologieën op het gebied van duurzaam opgewekte energie. Het gaat om duurzaam, niet om windenergie. Een getijdencentrale heeft wel draagvlak, maar dat is er niet voor grootschalige uitbreiding van windturbines, behalve bij marktpartijen en agrariërs met een rechtstreeks financieel belang.

Geluid van windturbines kan schadelijk zijn voor mens en dier. Snelweg zal meer geluidoverlast veroorzaken, maar zij wonen bewust niet langs een snelweg, maar in een rustig gebied. Bovendien is geluid van turbines continu aanwezig.

De regelgeving over geluid gaat uit van een standaard omgeving. Het gaat om een jaargemiddelde, berekend op de gevel van een woning. Feitelijke meting vindt niet plaats, maar het gaat om berekende waarden, waarbij het brongeluid wordt gehanteerd volgens opgave van de producent. Omdat geen meting plaatsvindt en toetsing niet mogelijk is, is de norm niet reëel of handhaafbaar. Ook dient de geluidnormering bepaald te worden in een vlak en open landschap, waarin veel minder omgevingsgeluid aanwezig is. De regelgeving voorziet daarin en geeft het bevoegd gezag de mogelijkheid om lagere normen te hanteren op grond van lokale omstandigheden.

Laag frequent geluid kan gezondheidsproblemen opleveren bij mens en dier. Vanwege beide vormen van geluidsoverlast zou een minimale afstand van 2000 m afdoende zijn om geen hinder te ondervinden.

Windturbines genereren slagschaduw die zeer hinderlijk is voor omwonenden. Ook hierom zou een afstand van 2000 m tot een woonhuis aangehouden moeten worden.

Aan de hand van Deens onderzoek is de minimale afstand van windturbines tot woonhuizen aangepast naar 2000 m. Europees is dit vastgelegd, maar de regelgeving wordt in Nederland niet aangepast. De Nederlandse Vereniging van Omwonenden Windenergie heeft een zaak aanhangig gemaakt bij het Europese Hof en eis dat windturbines binnen deze afstand worden stilgezet. Beroep is ontvankelijk verklaard en proces loopt.

De gemeenteraad heeft een motie aangenomen die een minimale afstand van 900 m wil aanhouden tussen windturbines en aaneengesloten bebouwing. Op basis van het gelijkheidsbeginsel zijn zij van mening dat geen onderscheid gemaakt mag worden tussen omwonenden in woonkernen en woningen vrijstaand in het buitengebied.

Een grootschalig windmolenpark zou permanente horizonvervuiling betekenen en staat lijnrecht op de plannen op het gebied van recreatie en toerisme van de gemeente en de wens meer inwoners te krijgen.

In reactie op het PlanMER Windpark Krammer heeft de gemeente Oostflakkee destijds aangegeven, dat "het kenmerkende landschap van Goeree-Overflakkee, alsmede rust en ruimte onomkeerbaar zullen worden aangetast met grote gevolgen voor zowel de bewoners als de voor het eiland zeer belangrijke toeristische sector".

Gevolg van het vorenstaande is dat de waarde van woningen zal dalen en panden onverkoopbaar worden, zelfs al op basis van geruchten over toekomstige plaatsing. Hoe denkt de gemeente dat op te lossen?

De gemeente zal op termijn minder OZB kunnen innen en de OZB inkomsten van de windturbines zullen moeten worden afgedragen aan het rijk. Alleen een handjevol belanghebbenden, zoals agrariërs, zullen er beter van worden, terwijl omwonenden met de overlast zitten. Wat levert het windfonds op voor de direct betrokkenen? Veel vragen en twijfels over de werkelijke netto opbrengsten.

Windmolens genereren nauwelijks CO₂ tijdens gebruik, maar voor het zover is wordt zoveel CO₂ uitgestoten dat daarmee de besparing gedeeltelijk teniet wordt gedaan. Daarnaast dient tijdens windstilte geheel te worden teruggevallen op conventionele windvormen. De CO₂ balans zal daardoor nadelig uitvallen en tegelijkertijd de noodzaak voor het oprichten van windturbines.

Er is een overschot aan energie, wat resulteert in veel lagere prijzen. Het CPB heeft gerapporteerd dat het maatschappelijke en financieel beter zou zijn om de bouw van windturbines 5 jaar uit te stellen.

De groene rand rond Oostflakkee tussen Galathese Haven en de haven van Oude-Tonge is een door de provincie aangewezen stiltegebied, waarbij de geluidsnorm ligt op 30 dBA, voor windturbines is de norm 47 dBA. Windturbines passen dus niet op Oostflakkee.

Op Oostflakkee is men al geruime tijd bezig het op recreatief gebied op de kaart te zetten. Een groot aantal plannen rond Ooltgensplaat is in ontwikkeling en windturbineparken passen daar niet bij.

Trillingen van windturbines zorgen er, blijkens onderzoek, voor dat de flora en fauna in de trillingscirkel geen bestaansrecht hebben. Ook een ingrijpend effect op de vogelpopulatie. Uit de MER studie blijkt dat er nog veel kennisleemtes zijn. Nader onderzoek is nodig, alvorens te besluiten.

Vraag is wie bepaalt hoe het eiland er in de toekomst komt uit te zien, de raad of de marktpartijen. Tijdens de inloopavonden was er subjectieve voorlichting. De rol van overheid en marktpartijen was niet transparant en onvoldoende gescheiden. Bedenklijke rol van Eneco en Deltawind. De bezorgdheid van de marktpartijen over de afstand tot woonkernen is niet ingegeven door bezorgdheid over geluidsoverlast, maar over de kansen en wensen om hun locaties opgenomen te zien in het VKA.

In de Windgroep zijn alle stakeholders vertegenwoordigd, behalve de burgers.

Mensen in buitengebieden worden slecht geïnformeerd over de lopende processen. Lokale bladen worden niet in het buitengebied verspreid. Zelfs de algemene uitnodiging van de gemeente voor de inloopavonden is niet bij iedereen bezorgd. Juist in deze periode is een goede communicatie essentieel.

Antwoord: Zie thema 1, 2, 3, 4 en 5. De gemeente heeft bewust gekozen om voor de informatieavonden begin 2014 een uitnodiging te verspreiden via PostNL zodat iedereen, ook bewoners in het buitengebied, de brief zou ontvangen.

90.

Wijzigen in uitstel.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

91.

Enige richtlijnen over het plaatsen van windmolens om de burgers niet dwars te zitten, waardoor windmolens niet bij een woonwijk of bewoond gebied hoeven te worden geplaatst. Er zijn voldoende plaatsen op 1500 – 2000 m van de woonwijken. Goeree-Overflakkee is het enige eiland van de provincie, met rondom veel water, schorren en slikken. Door de molens daar te plaatsen is iedereen tevreden. De molens ook niet hoger dan 50 m, daardoor zijn ze minder zichtbaar en is het veiliger.

Antwoord: Zie thema 2.

92.

De indieners zijn eigenaar van een camping gelegen op korte afstand van het in het ontwerp opgenomen windpark Battenoert bij Nieuwe-Tonge. De bedrijfsvoering is afhankelijk van toerisme en recreatie op het eiland en daarmee van de landschappelijke en natuurwaarden op het eiland en rond de camping. Realisering van grootschalige windparken leidt tot het wegblijven van een relevant deel van toeristen en recreanten en dus tot grote financiële gevolgen.

De realisering van een deel van de doelstelling op Goeree-Overflakkee is niet ondenkbaar. Vraag is wel of die volledig moet worden gerealiseerd en waar en hoe. Dat moet uitermate zorgvuldig worden onderzocht en beoordeeld.

Het eiland is omgeven door een aantal Natura 2000 gebieden. Belangen van omwonenden bij het behoud van een goede kwaliteit van hun leefomgeving, waarvan het Natura 2000 gebied deel uitmaakt, zijn verweven met het algemene belang van de natuur en het

landschap. De afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft dit bepaald en past dit verwevenheids criterium ook toe bij andere natuurregelgeving.

Het planologisch toetsingskader van de Rijksoverheid voor de plaatsing van windturbines is onder andere vastgelegd in het ontwerp van de nog vast te stellen Structuurvisie Windenergie op land. Daarin wordt groot belang gehecht aan de inpassing daarvan in het landschap om verstoring zoveel mogelijk te voorkomen.

Voor Goeree-Overflakkee specifiek is in het ontwerp opgenomen dat het aandachtspunt toerisme en recreatie bij de besluitvorming van groot belang is. Van de 11 gebieden is Goeree-Overflakkee het enige waarbij dit belang als aandachtspunt is opgenomen. Uit het ontwerp van de structuurvisie blijkt niet dat de gemeenteraad daarmee voldoende specifiek rekening heeft gehouden. Daar dient alsnog onderzoek naar verricht te worden.

Bij de Plan-MER voor de partiële herziening van de structuurvisie is er vanuit gegaan dat alternatieven voor plaatsing buiten het eiland volstrekt buiten beschouwing kunnen blijven. Normaliter is dat juist, maar in dit geval waarschijnlijk anders. Gelet op het volgens de Commissie voor de MER tekort schietende onderzoek in het kader van de Plan-MER Structuurvisie Wind op Land, dient de gemeenteraad op grond van Europese Richtlijnen en het besluit MER, in het kader van deze Plan MER alsnog te beoordelen of een deel van de doelstellingen niet buiten het gebied Goeree-Overflakkee gerealiseerd kunnen worden.

Voor wat betreft geluidsoverlast vraagt men zich af of voldoende rekening is gehouden met het risico van geluidsoverlast voor de recreatie-inrichting, gelet op de hogere windsnelheden aan de zuidkant van het eiland, het stiltegebied en de cumulatie van geluidsoverlast. Het plan-MER zelf geeft al aan dat er sprake is van onzekerheid over de geluidsbelasting als gevolg van de windturbines. Op het recreatieterrein zijn geen bakstenen of betonnen muren aanwezig, zodat eerder problemen kunnen ontstaan, op de norm die op de gevel wordt berekend.

Op voorhand wordt aangekondigd dat op grond van de aanwezigheid van meerdere windparken en windturbines in de buurt en het feit dat sprake is van bijzondere lokale omstandigheden, verzocht zal worden om maatwerkvoorschriften aan het mogelijk realiseren van winturbinepark "Battennoert"

De externe werking van de Natura 2000 gebieden en de Ecologische Hoofdstructuur in als aandachtspunt meegenomen in het ontwerp van de Structuurvisie Wind op land. Significante negatieve effecten zijn niet uit te sluiten op de instandhouding doeleinden voor ganzen, zwanen, eenden, steltlopers, meeuwen en sterns. Het project Battennoert zal ook te kwalificeren zijn als een project in de zin van de Natuurbeschermingswet 1998 en dus separaat vergunningplichting.

Antwoord: Zie thema 2. Aanvullend daarbij nog het volgende. Provinciale Staten hebben de afgelopen jaren een afweging gemaakt voor gebieden voor windenergie in de gehele provincie Zuid-Holland. In gebieden die vanuit landschappelijk, cultuurhistorisch, ecologisch of recreatief oogpunt kwetsbaar zijn, is plaatsing uitgesloten. Op basis hiervan hebben Provinciale Staten in de vigerende Provinciale Structuurverordening en Verordening Ruimte locaties voor windenergie aangewezen.

In het PlanMER van de Structuurvisie Wind op Land is overigens ook op een hoger abstractieniveau gekeken naar gebieden van de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, waarin de SvWOL werd aangekondigd. Geconcludeerd wordt dat "het totaal aan SVIR-gebieden geen kleinere kans heeft op effecten dan het PlanMER-SvWOL gebieden". In bijlage 1 van het PlanMER wordt hier nader op in gegaan.

93.

Locatie Den Bommel-Zuid is veel te klein voor het aantal windturbines dat gepland is. Na aftrek van de in de motie van de gemeenteraad genoemde 900 m blijft nog maar 200 m over. Over de hele locatie is vanaf de N59 een hoogspanningskabel gespannen. Er is ook geen rekening gehouden met de woningbouwlocatie van ongeveer 17 woningen in nabijheid van Den Bommel.

Geen rekening is gehouden met de leefbaarheid van Den Bommel in verband met slagschaduw, geluid, recreatie, camping, sportcomplex. De gekozen locatie is het enige wandelgebied van Den Bommel en genieten van de rust en de stilte.

De woningen zullen in waarde dalen omdat er geen belangstelling meer voor zal zijn. Dat levert veel planschadeprocedures op.

Er zijn meerdere locaties die ook geschikt zijn en die een grotere afstand tot woonkernen kunnen nemen en waarmee toch voldaan kan worden aan de opdracht en de hoeveelheid MW.

Antwoord: Zie thema 2 en 3.

94.

Vertegenwoordigt de toeristisch recreatieve sector op het eiland, 1.200 banen, 1.563.000 toeristische overnachtingen per jaar. De hele sector is van mening dat grootschalige opwekking van windenergie niet past op dit eiland en zal zorgen voor imagoschade voor de bedrijven en het eiland zelf. Recreatie en toerisme is volgens provinciaal en gemeentelijk beleid de pijler van de toekomstige economie. Het plaatsen van windmolens gaat daar tegenin.

Het plaatsen van windturbines van meer dan 135 m is een industriële activiteit en past niet in onze landelijke omgeving. De opgave, een derde van de provinciale opgave, is te groot voor zo'n klein, groen gebied. Vanaf de kop van het eiland is er al zicht op de Maasvlakte 1 en 2. Nu dreigt de rest van het eiland ook uitzicht te krijgen op industriële objecten. Dat heeft een negatief effect op de beleving van de gasten, de sector en de economie van het eiland.

Er zal sprake zijn van aanzienlijke schade voor de 100 leden, vooral veroorzaakt door de windturbines aan de zuidrand van het eiland. Onderzoeken wijzen uit dat toeristen liever naar locaties gaan waar geen windmolens het uitzicht belemmeren en het geluid verstorend werkt. Bij windparken op zee op 6 km afstand, blijft al meer dan 6% van de mensen weg. Dat wordt nog erger als deze nog veel dichterbij worden geplaatst. Diverse onderzoeken, die als bijlage zijn bijgevoegd, wijzen dat uit.

Bij het MER is goed gekeken naar de effecten op gebied van flora en fauna. Verbazingwekkend is dat niet is gekeken naar de toeristische/economische effecten, bijvoorbeeld door een Toerisme Effect Rapportage, Een dergelijk onderzoek door een onafhankelijk bureau lijkt op zijn plaats. De sector wil daar graag aan meewerken.

Vanuit het CPB ligt er een advies om een "herroepings"periode in te stellen, van 5 jaar, zodat de plannen terug gedraaid kunnen worden als er alternatieven beschikbaar komen.

De natuur- en milieuorganisaties lijken volledig voorbij te gaan aan deze ontwikkeling, wat verbazingwekkend is, omdat deze organisaties altijd in het geweer komen bij uitbreiding van een recreatiebedrijf of zoals onlangs bij het Inspiratiecentrum op de Brouwersdam van slechts 23 m hoog.

Te weinig is gekeken naar alternatieven of komende ontwikkelingen. Er zijn concrete plannen voor een getijdencentrale. Waarom de opbrengst daarvan niet aftrekken van de gewenste opbrengst windenergie? Mocht deze niet door gaan, dan kunnen de extra molens

altijd nog geplaatst worden. Zie ook de plannen voor de Afsluitdijk, dat kan ook op de Brouwersdam.

Onderzoek wordt gedaan naar de mogelijkheid van het plaatsen van zonnepanelen op de recreatieterreinen en de daken van de leden, maar ook op daken van chalets en stacaravans.

De moties vanuit de gemeenteraad om recreatiebedrijven als gelijke te zien van woonkernen en ook op 900 m van de zoeklocaties te houden, wordt gewaardeerd. Evenals de vraag om de turbines vrij te houden van knipperlichten. Deze maatregelen hebben echter geen invloed op de zichthinder.

Aangedrongen wordt op voorlopig uitstel van de beslissing, gezien de overcapaciteit aan energie, waardoor veel centrales praktisch stil staan en er veel goedkoper energie geïmporteerd wordt. Dit nog los van de enorme subsidiebedragen die met de plaatsing gemoeid zijn.

Antwoord: Zie thema 1, 2 en 3. Aanvullend nog het volgende. In de vigerende Provinciale Structuurverordening was de gehele randzone van Goeree-Overflakkee aangewezen als geschikt voor windenergie. In overleg tussen provincie en gemeente is er voor gekozen deze benadering los te laten en te kiezen voor grote clusters in de randzone om zodoende een deel van het eiland, met name ook de voor recreatie en toerisme belangrijke kop van het eiland, daarvan te vrijwaren.

95.

Is belanghebbende als eigenaar van een (mini)camping op 2 km van de locatie nieuw te plaatsen windmolens, locatie Grevelingendam/Blaakweg. De locatie is zuidwestelijk ten opzichte van zijn camping en de molens zullen, door de hoogte van 150 m tussen de camping en de ondergaande zon staan. Omdat nog niet duidelijk is of eventueel overlast veroorzaakt ontstaat, wordt het recht voorbehouden in dat geval een schadeclaim in te dienen of tot een passend vergelijk te komen.

Antwoord: Zie thema 2 en 3.

96.

Windmolens zullen op korte afstand, tussen 450 en 900 m, van zijn bedrijf worden gerealiseerd. Daardoor zullen grote problemen ontstaan in verband met geluidsoverlast en slagschaduw.

Nu is er sprake van een rustig gelegen jachthaven, wat tezamen met het mooie landschap aantrekkingskracht heeft voor de huidige klanten. Veel klanten zullen wegblijven als de molens worden gerealiseerd. Het verlies aan vaste klanten zal een flinke financiële aderlating betekenen en een waardedaling van het bedrijf.

De bedrijfsfinanciering is gebaseerd op de lange termijn, uitgaande van een goede bezetting. In de nieuwe situatie zal hij voor veel zwaardere financiële verplichtingen komen te staan.

Een perceel van 3 ha met de bestemming dagrecreatie is in de toekomst bedoeld voor het realiseren van een camping. Dat wordt onmogelijk gemaakt als op korte afstand windmolens komen te staan. Dat geldt tevens voor een bouwvlak voor een horecagelegenheid van 400 m².

Op dit moment wordt al overlast ervaren van de reeds aanwezige windmolens. Met name hinder van fluctuerend geluid in het vooral laagfrequent geluidsspectrum. In tegenstelling tot de woonsituatie zijn geen geluidsisolerende maatregelen mogelijk. Met name campinggasten zullen in de avond- en nachtelijke uren gestoord worden.

De effecten in het kader van de flora- en faunawet zijn onvoldoende duidelijk. De ecologische verkenning van Bureau Waardenburg geeft met betrekking tot de tweede lijn Middelharnis aan, dat met betrekking tot diverse vogelsoorten effecten en mogelijk knelpunten zullen optreden.

Een opstelling op aanmerkelijk grotere afstand wordt verzocht, zodat geen cumulerend effect optreedt ten opzichte van de bestaande situatie.

Antwoord: Zie thema 2 en 3.

97.

Ontzegt de EU het recht zich te bemoeien met de regeling van de energievoorziening in de lidstaten en de verdeling van het aandeel windenergie. Men geeft zich geen rekenschap van het feit dat het dichtbevolkte Nederland niet te vergelijken is met schaars bewoonde gebieden in Europa. De rijksoverheid moet de EU op afstand houden. De provincie dient zich te onthouden van invloed op het energiebeleid en mag niet toestaan dat het provinciaal landschap wordt aangetast. De gemeente mag geen verwoestende ingreep in het landschap doen en dient zich te verzetten tegen afbraak door EU, rijk en provincie.

Tegen de plannen in verband met de gigantische subsidie. Er zijn geen windmolens zonder belastinggeld. Dat wordt vermorst voor enkelen die profiteren.

In ieder geval tegen uitbreiding windmolens Oostflakkee. Overal op het eiland zie je windmolens, ook in Brabant. Door de steeds grotere hoogte komen ze ook steeds dichterbij. Als er meer moeten komen, dan op zee, ver uit de kust. Bevorder zonne-energie, dat geeft geen overlast.

De grondeigenaren plukken de gouden vruchten van de windenergie, de gemeenschap de zure vruchten. Ook geluid en gezondheid spelen mee.

Het aandeel windenergie van Goeree-Overflakkee in Nederland is absurd groot. Waarom niet op de kop van het eiland, meer wind en meer opbrengst? Of de Slikken van Flakkee, of Tiengemetten, de locatie Hellegat, Zuiderdiep, op overheidsgronden?

Hoe wordt de planschade gezien? Wordt dat ook op het bordje van de belastingbetaler gelegd?

De MER-studie is een aanfluiting, er is gewoon toegeschreven naar het gewenste resultaat.

Antwoord: Zie thema 1, 2 en 3.

98.

Initiatiefnemers van locatie N59-Den Bommel, in samenwerking met Staatsbosbeheer. Het zoekgebied uit de structuurvisie is te dicht gelegen bij het dorp Den Bommel. Dat is niet goed voor het draagvlak.

Zij willen graag het zoekgebied aanpassen, verder van het dorp af, op minimaal 900 m en meer geconcentreerd op de N59. Het bosje van Staatsbosbeheer vergroot de mogelijkheden en er is medewerking van 4 omwonenden en grondeigenaren. Er kan een cluster worden gemaakt van maximaal 9 windturbines en minimaal 7.

Antwoord: Zie thema 2.

99.

Geplande windmolencluster Den Bommel gaat grote belemmering vormen voor vrije en ruimtelijke woonomgeving. Effecten van de windturbines graag nauwgezet en onafhankelijk van initiatiefnemers laten onderzoeken.

Ernstige zorgen over de geluidshinder. De voorgenomen afstand tot de woonkern is veel te kort. Het geluid is vaak op 1500 m te horen. De ingediende motie voor het verdubbelen van

de afstand naar 900 m is een mooi initiatief, maar nog steeds veel te kort. In andere landen is de norm 1500 m en in Engeland zelfs 2 km. Vooral tijdens de nacht kan het geluid hinderlijk zijn. Op grondniveau gaat de wind dan vaak liggen, maar op grote hoogte kan het dan extra hard gaan waaien. Door ontbreken van achtergrondgeluid van wind en verkeer zijn de bladen van de turbines dan juist goed te horen.

Windmolens van een dermate grote hoogte zullen onder druk van de wind gaan bewegen. Dat zal trillingen in de ondergrond opleveren. Vraag is wat de invloed daarvan zal zijn op dijken, ondergrondse infrastructuur, waterlopen en bodemleven. En het effect van verlies aan waterberging?

Woonsituatie wordt momenteel als zeer stil ervaren, behalve in het voor- en najaar als de ganzen over vliegen. Dat zal met de komst van de windmolens over zijn.

De impact van het geluid zal juist zo groot zijn, omdat het nu zo stil is. Veel mensen zijn hier voor de rust gekomen en het constante achtergrond geluid ontvlucht.

Het windpark kan in de toekomst effecten op de gezondheid hebben, door de Amerikaanse onderzoekster dr. Nina Pierpont windturbinesyndroom genoemd. In Australië zijn al windparken stilgelegd om ander onderzoek te doen. Verzocht ook hier onderzoek te doen.

De waarde van de woning zal dalen na eventuele komst van het windmolenpark. Ook zal het bijdragen aan krimp en verpaupering van het dorp. Gevraagd wordt de gevolgen te onderzoeken en daarin ook mee te nemen de daling van de WOZ-waarde van woningen, die wel 25 tot 30% kan bedragen.

Mensen zullen in de problemen kunnen komen als gevolg van waardedaling van hun pand. De vraag is bij wie men kan aankloppen, gemeente, provincie, rijk, Deltawind, Eneco?

Slagschaduw en zullen enorm zijn. Verzoek is vooraf duidelijk te maken hoe de verhouding zal zijn, gelet op wet- en regelgeving.

Verstoring in de nacht van de skyline als gevolg van knipperende lichtbakens. Zal ook invloed hebben op levende dieren in het gebied.

In het plan-MER zijn diverse alternatieven geschetst, waarvan clusteren op een centrale locatie er één is. Het zou toch logischer zijn om het centraal te doen in een dun bevolkt gebied. De rest van de bewoners heeft dan geen hinder.

Vraag is wat het de omwonenden op gaat leveren. Als er toch gebouwd wordt op minder dan 2 km, dan zou er een substantieel voordeel voor de bewoners moeten zijn. Laat degenen die er beter van worden in een fonds storten waaruit alle bewoners in een straal van 2 km van de windturbines gratis zonnepanelen krijgen, geef obligaties uit, of stort een bedrag per huishouden gelijk aan de energiebelasting.

Een aanspreekpunt voor overlast of informatie is aan te bevelen. De klantenservice van Eneco is daar niet geschikt voor. Daarvoor zou een platform gemaakt moeten worden.

Het saneren van een de windmolens zou bij aanvang van het project daarvan onderdeel moeten zijn. Een fonds om te voorkomen dat onrendabele afgeschreven molens blijven staan.

Gemeente moet zich bij provincie en rijk hard maken voor het advies van het CPB om het project nog zeker 5 jaar in de koelkast te zetten. Windmolens zijn verliesgevend en zullen de Nederlandse huishoudens naar verwachting in 2020 meer dan € 1.200,-- per jaar kosten.

Antwoord: Zie thema 1, 2, 3, 4 en 5.

100.

Is kennisdrager op het gebied van ruimtelijke ordening, landschap en architectuur. Constateert dat in het dorp Den Bommel het overgrote deel van de bevolking meer dan verontrust is over de plannen voor de windenergie.

Het is goed om te onderzoeken of investeren in duurzaam Goeree-Overflakkee mogelijk is. Daar hoort windenergie ook bij, maar ook andere vormen van energiewinning zijn mogelijk. Duurzaamheid gaat echter ook over rust, vrijheid, natuur, groen, leefbaarheid en ontspanning. De leefbaarheid van kleinere kernen is een belangrijk item waar de politiek zich hard voor wil maken.

Door de woordkeuze in het concept van de structuurvisie lijkt het of al is besloten dat de windturbines (in Den Bommel-Zuid) er mogen komen. Formeel is dat niet zo. Het PlanMER lijkt echter wel aan te geven dat plaatsing in de genoemde gebieden mogelijk is. Ten onrechte.

Het gebied Den Bommel Zuid kan niet nu al als plaatsingsgebied worden beschouwd, om in een latere fase alsnog onderzocht te worden, zoals aangegeven. Zoekgebied zou op dit moment een betere benaming zijn. Vakinhoudelijk gezien zou nader onderzoek eerst moeten plaatsvinden, alvorens van een plaatsingsgebied te spreken.

Milieu en landschappelijke en lokaal-maatschappelijke overwegingen dienen leidend te zijn en te prevaleren boven meer globale economische of politieke redenen. Als een gebied om die redenen niet geschikt is, moet een ander worden gezocht.

De begrenzing op zo ruim mogelijke afstand van woonkernen dient gekwantificeerd te worden. Die afstand dient minimaal 5 km te zijn, ruimer is aanbevelenswaardig. De ruimte rondom een dorp is onderdeel van het dorpsleven (wandergebied, recreatiezone, rustplek). Windturbines vormen daar een bedreiging voor. De afstand van 450 m op 900 m is onvoldoende. 5 km is de ondergrens.

Toegevoegd aan het PlanMER dienen te worden: effecten op natuurwaarden, effecten op landschap en effecten op gebruik landschap rondom de woonkern.

Gelet op het nationale belang van het opwekken van duurzame energie is er geen besliste noodzaak om te kiezen voor kwetsbare gebieden als Den Bommel-Zuid. Gebieden met weinig woningen dienen te prevaleren.

De veronderstelling dat alleen de randen van het eiland geschikt zouden zijn is onvoldoende onderbouwd. Nadere beschouwing leert dat plaatsing op sommige plaatsen op het eiland, niet aan de rand, minder schadelijk zal zijn dan in sommige kwetsbare randzones, zoals Den Bommel-Zuid.

Het is onverstandig eerst te concluderen en er dan vervolgens achter te komen dat sommige van de aangewezen zones totaal ongeschikt zijn.

Ten onrechte is de conclusie vooraf getrokken dat de Kop van het eiland niet geschikt is voor windenergie en de Hals en de Romp wel. Om precies dezelfde redenen (te verwachten landschappelijke en ecologische effecten) kunnen ook de Hals en de Romp als ongeschikt worden aangemerkt. In ieder geval Den Bommel Zuid verdient deze status. Alleen al Den Bommel kent 0,63 miljoen overnachtingen per jaar. Dieren als ganzen en vleermuizen nog niet meegerekend.

De beoordeling op pagina VI van het onderdeel "landschap" bij clusters in de randzone, moet, met inachtneming van de uitgangspunten op pagina III in de samenvatting, voor Den Bommel Zuid rood zijn. En dus ongeschikt.

Buitendijkse slikken en gorzen zijn vanwege hun grote belang voor de natuur uitgesloten van windturbines. Het is goed om zorg te dragen voor behoud van plant en dier. Deze vorm van bescherming geldt kennelijk niet voor de mens en het gebied wat voor de Bommelaar een vast onderdeel van zijn of haar woongenot vormt. Het is buitenproportioneel en onmenselijk om dit gebied te voorzien van versturende elementen als deze qua schaal en maat ongreepbare turbines. Deze horen niet bij het rustige agrarische landschap en niet bij de mens en haar activiteiten rondom de dorpskern.

De effectbeoordeling alternatief grote clusters (tabel 1.5) is op het onderdeel G4 onjuist. Geluid en slagschaduw moet niet geel maar oranje zijn en landschap niet groen maar rood. Datzelfde geldt voor kleine clusters, tabel 1.6, onderdeel K5.

Bij de effectbeoordeling alternatief kleine clusters voor en na ruimtelijke maatregelen zijn de kleuren bij onderdeel K5 en K6 in tabel 1.8 in zijn beleving juist omgekeerd. Juist de Hellegatsdam lijkt bij uitstek juist wel geschikt. Hier geen mensen in de omgeving. De qua landschap kunstmatige turbines kunnen mooi gecombineerd worden met het artificiële aspect van de dam. Plaatsing op 1 rij versterkt het beeld van de dam, mooi op rij, eventueel in het water geplaatst. Voor de passanten is duidelijk Goeree-Overflakkee doet aan windenergie. Op het eiland aangekomen kan van de rust worden genoten en blijft het landschap leesbaar.

Ook voor wat betreft het aandachtspunt het maken van visualisaties als hulpmiddel voor de beoordeling van langschappelijke effecten geldt dat de volgorde verkeerd om is. Die dienen eerst te worden gemaakt om de landschappelijke effecten te kunnen beoordelen. Voor Den Bommel-Zuid is er overigens geen vervolgfase. Deze locatie is ongeschikt.

Als laatste kan worden vermeld dat de woningen minder waard worden als de algehele aanblik van het dorp verslechtert, het wooncomfort vermindert en de landschappelijke en maatschappelijke onrust toeneemt. Ook om die reden is Den Bommel-Zuid ongeschikt.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

101.

Bewoners van zoekgebied Anna Wilhelminapolder. Als omwonenden de afgelopen jaren heel correct op de hoogte gebracht van het initiatief voor windenergie in deze polder. Zij zijn windenergie gaan omarmen en begrijpen niet dat dit goed scorende zoekgebied is afgevallen in de structuurvisie, terwijl de opbrengst van dit gebied hard nodig is om 260 MW te halen.

Op andere locaties is veel onrust over de plannen, maar bij hen is windenergie welkom. Het argument van het ontbreken van bestuurlijk draagvlak heeft hen verbaasd. Er zijn alleen akkerbouw- en woonfuncties in de polder. Zij willen het zoekgebied graag alsnog toegevoegd zien aan de structuurvisie. Zij hopen met deze zienswijze bij te dragen aan de verbetering van de structuurvisie.

Antwoord: Zie thema 2.

102.

Ernstige zorgen over de veiligheid van de turbines. De veiligheidsrisico's dienen eerst onderzocht te worden.

Er zijn inmiddels andere en betere alternatieven om energie op te wekken dan windenergie. Verzoek om standpunt ten opzichte van windenergie te heroverwegen en dat kenbaar te maken bij provincie en rijk.

Het landelijk karakter van Ooltgensplaat wordt grotendeels teniet gedaan met het plaatsen van nog meer windturbines. Van de huidige windturbines is nu al overlast, die alleen maar zal toenemen. Omgeving krijgt een industrieel karakter. Daardoor komen recreatieve ontwikkelingen en investeringen in gevaar. Huizenprijzen zullen verder dalen, meer leegstand en verpaupering.

Waterlijn van het Volkerak wordt nu al gedomineerd door windturbines, ook aan de Brabantse kant, terwijl er ook een cluster windturbines in Zeeland komt op de Philipsdam. Zoveel bij elkaar op korte afstand is niet wenselijk en bedreigt de recreatieve ontwikkelingen (Waterpoort).

Antwoord: In Nederland zijn veiligheidsnormen van kracht voor windturbines. Deze zijn ook meegenomen in het PlanMER Windenergie Goeree-Overflakkee (onder meer pagina 57 en verder). Zie thema 2 en 3.

103.

Eigenaar en exploitant van Windpark Piet de Wit, ondersteunt de grootschalige opwekking van windenergie op Goeree-Overflakkee.

Begrip voor de keuze voor grote clusters, er zijn bij de keuze en onderliggende onderzoeken wel enkele aspecten onjuist of onvoldoende in beeld gebracht. Bovendien is bij de raadsbehandeling een motie aangenomen over de afstanden tot woonkernen, die verregaande gevolgen heeft, maar die niet tot uiting komt in de onderzoeken. Evenmin is een beeld gegeven wat de gevolgen van de motie zullen zijn en wat dat betekent voor de taakstelling in het bestuursakkoord.

Voor het Windpark Piet de Wit wordt het volgende overwogen. Akkoord met niet plaatsen windturbines in het Volkerak zou op gespannen voet kunnen staan met scheepvaartveiligheid. Dit is nu niet meer opportuun.

Ten onrecht is in het PlanMER aangenomen dat in het plaatsingsgebied G5 geen relevante autonome ontwikkelingen zijn. Er zijn echter planologische mogelijkheden voor de bouw van recreatiewoningen, direct grenzend aan de noordoostzijde van het plaatsingsgebied en een passantenhaven aan de zuidwestzijde. Dit moet alsnog als relevante ontwikkeling worden meegenomen.

In het PlanMER is met betrekking tot het gebied G5 onjuiste informatie opgenomen. Deze informatie heeft ten onrechte bijgedragen aan de keuze voor het plaatsingsgebied Piet de Wit in de ontwerp-structuurvisie.

Op pagina 77, paragraaf 5.2.6, is de afstand tot de woonkern opgenomen, ongeveer 1 km. Dat is onjuist, dat moet 700 m of tot de Dorpsstraat zelfs 450 m zijn. Het aantal woningen zal dan aanmerkelijk hoger zijn dan de genoemde 70 en 130. Waarschijnlijk zijn de gegevens verwisseld met die van G6, Anna Wilhelminapolder. Op die locatie zijn relatief weinig woningen aanwezig, terwijl toch aantallen van 100 en 850 worden genoemd.

Ook de beschrijving van de gevolgen van gebied K7 Piet de Wit geeft aan dat de informatie over G5 onjuist moet zijn (pagina 124).

Ook op pagina 173, tabel 7.4, is ten onrechte vermeld dat de afstand van gebied G5 tot de woonkern meer dan 1 km bedraagt.

Uitgaande van de afstand van 700 m en de woningen aan de Dorpsweg op 450 m, zal bij het uitvoeren van de motie van de gemeenteraad, de afstand 900 m moeten bedragen. Dan komt een behoorlijk gedeelte van plaatsingsgebied Piet de Wit te vervallen. Bovendien is er op kortere afstand nog sprake van recreatiebedrijven, aansluitend aan de woonkern Ooltgensplaat. Daarmee rekening houdend zal de begrenzing van Piet de Wit circa 900 m op moeten schuiven, zodat de beoogde toename van vermogen met 15 MW niet kan worden gerealiseerd.

De gevolgen van de motie zullen eerst inzichtelijk gemaakt moeten worden alvorens door te voeren in de definitieve structuurvisie. Voor Piet de Wit leidt dat ongetwijfeld tot een forse verkleining van het plaatsingsgebied.

Antwoord: Zie thema 2.

104.

In het PlanMER zijn de clusters G1 en K1 onderzocht en potentieel interessant als plaatsingsgebied voor windturbines. Daarbinnen valt de grond van degene namens wie de

zienswijze wordt ingediend. Bij de vertaling naar het ontwerp van de structuurvisie, valt de grond net buiten de gekozen cluster, omdat het gebied aan de westzijde is ingeperkt. Verzocht wordt de bedoelde gronden alsnog toe te voegen. Indiener heeft opstelafspraken met de grondeigenaar.

Door toevoeging van dit gebied ontstaan er mogelijkheden om elders plaatsing dichtbij woningen te voorkomen. Op deze locatie wordt voldoende afstand gehouden tot Stellendam en het natuurgebied.

Opvallend in het PlanMER is dat de clusters K1 en K2 geen rode beoordeling hebben op het aspect ecologie en G1 wel. Het voorgestelde gebied sluit prima aan bij andere lijnen die in de Noordrand denkbaar zijn en waarmee samenwerking wordt nagestreefd. Tevens wordt door toevoeging van het gebied invulling gegeven aan het gestelde in de opties 4 en 6 in de procesbijlage van PlanMER naar structuurvisie, geografisch optimaliseren, alsmede onderzoeken of meer dan 60 MW in de Noordrand denkbaar is.

Op het Hellegatsplein zijn recent windmolens vergund. Door Grontmij is in hun opdracht met steun van de provincie een quickscan uitgevoerd die aan provincie en gemeente ter beschikking is gesteld. Uit dat onderzoek blijkt dat extra windturbines mogelijk moeten zijn. In het PlanMER is geen rekening gehouden met de vergunde turbines. Tevens is gesteld dat uit een oogpunt van ecologie en landschap plaatsing van extra windturbines op het Hellegatsplein niet realistisch zou zijn. Dat lijkt onjuist. Door extra windturbines op deze locatie kan mogelijk op andere plaatsen de plaatsing van windturbines nabij woningen voorkomen worden. Het gaat om een extra potentieel van mogelijk meer dan 18 MW. Verzocht wordt het Hellegatsplein als cluster te kiezen.

Ringpolders zijn uitgesloten voor plaatsing, met name vanwege het kleinschalige karakter. De polder Dirksland is echter niet kleinschalig en er zijn mogelijkheden om tot plaatsing te komen. Hier kan 18 MW extra potentieel worden gerealiseerd. Er zijn geen beletselen uit een oogpunt van nabij gelegen woningen. Plaatsing hier kan mogelijk plaatsing elders voorkomen. Verzocht wordt de locatie in de polder Dirksland mogelijk te maken.

Antwoord: Zie thema 2. Bij het vaststellen van de plaatsingsgebieden is geen rekening gehouden met grondposities. Op basis van vooraf geformuleerde uitgangspunten is gekozen voor grote clusters in de randzone.

105.

Is ervaringsdeskundige voor wat betreft windenergie als bewoner van een pand aan de Vrouwtjesweg in Stad aan 't Haringvliet. Niet alleen gekant tegen huidige windmolens op de locatie Martine Cornelia, maar de situatie zal zeker niet verbeteren met komst van nog meer grote en middelgrote turbines in de nabijheid van zijn woning.

Er is op een belangrijk aantal punten in de stukken sprake van een gebrekkige onderbouwing of een foutieve aanname, zodat de motivering de besluitvorming over windenergieparken op Goeree-Overflakkee niet kan dragen. In deze zienswijze wordt een groot aantal kritische kanttekeningen geplaatst bij de onderbouwing van het voornemen om voor 260 MW windturbines op het eiland te plaatsen.

Veel negatieve aspecten blijven in de stukken in meer of mindere mate onderbelicht. Het gaat om gezondheidsrisico's, economische afwegingen, het behoud van de doelstellingen die zijn geformuleerd ten aanzien van de Speciale Beschermingszones (SBZ), de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de ecologische verbindingzones en de stiltegebieden waarmee het eiland omgeven is.

Er zijn wel akkoorden gesloten door Rijk en provincie etc. maar onvoldoende duidelijk is of en waar er geschikte locaties zijn op het eiland en vervolgens of er überhaupt ecologische,

economische, sociale en ruimtelijke argumenten bestaan om een bepaalde hoeveelheid windenergie op te kunnen wekken.

De grootschalige windontwikkeling waarover gesproken wordt, kan niet alleen worden gemotiveerd met een enkele verwijzing naar "het moet van het Rijk" en "windbeleid"

Het PlanMER volstaat niet, voor een dergelijk initiatief moeten alle aspecten bij elkaar beoordeeld worden. De mer-plicht geldt voor het plan, niet slechts voor de mer-plichtige onderdelen daaruit. Het rapport moet dan ook over het gehele plan gaan, in samenhang.

Het is onduidelijk wie bevoegd gezag is, daarmee komt het besluitvormingstraject ook op losse schroeven te staan.

Er is een passende beoordeling nodig waardoor er in elk geval een m.e.r.-plicht ontstaat (artikel 7.2a Wet milieubeheer). Ten onrechte wordt er vanuit gegaan dat na het PlanMER voor de structuurvisie geen PlanMER meer nodig zal zijn voor een ander planfiguur.

Er is onvoldoende aangetoond waarom er op de rest van het eiland wel turbines geplaatst kunnen worden en op de Kop van Goeree niet. Aan deze stellingname wordt getwijfeld gezien de erkende natuurwaarden op en rond de hals en romp.

Door het voorgenomen beleid te leggen naast de instandhoudingdoelstellingen van de Natura2000-gebieden kan een (gemotiveerd) deskundigenoordeel worden gegeven. Het wel of niet toepassen van mitigerende maatregelen hoort in de stukken al aan de orde te komen. Dat is ten onrechte niet gebeurd. Er is onvoldoende aangetoond op basis waarvan de gevolgen voor bepaalde beschermde (dier)soorten worden weggeschreven.

Het is onduidelijk waarom er in een aantal gevallen met vaste afstanden tussen windturbines en de omgeving wordt gewerkt. Buiten bepaalde afstanden is geen sprake van negatieve invloeden. Dat is arbitrair, waar wordt rekening gehouden met het vereiste maatwerk?

De woningbouwplannen, de natuurontwikkeling en het inzetten op de groei van de recreatieve sector bijvoorbeeld (o.a. de watersport) kunnen en zullen invloed hebben op de komst van grootschalige windturbineparken en vice versa. De voorliggende stukken ontberen een strategische analyse van al deze voornemens.

De inhoudelijke afstemming met de visie van het Rijk "Ontwerp-Structuurvisie Windenergie op land en Milieueffectrapport (2013)" ontbreekt net als de afstemming met het ontwerp van de provinciale structuurvisie. Een andere gemiste afstemming is die met de Provinciale milieuverordening Zuid-Holland (PMV ZH) en het milieubeleid.

De veronderstelling dat woningen van initiatiefnemers minder bescherming behoeven dan die van andere inwoners is onbegrijpelijk. Dat initiatiefnemers bereid zijn meer hinder te accepteren wil niet zeggen dat het besluit af mag wijken van de algemene normen die gelden voor plaatsing.

De moties die de gemeenteraad in december 2013 aannam over de onder meer minimale afstand tot woningen lijken niet te zijn verwerkt in de Structuurvisie. De motie bijvoorbeeld waarin een minimale afstand van 900 meter tot nabijgelegen woningen wordt vastgesteld is niet te rijmen met de kortere afstanden die soms worden gehanteerd.

Ook is er geen aandacht besteed aan het overgangsrecht van het gewijzigde Activiteitenbesluit dat op 11 Januari 2011 in werking trad, waarna windturbines onder de werking van het Activiteitenbesluit vallen.

Slagschaduw hinder komt aan de orde maar wordt niet uitgediept. Het ontbreekt ook aan potentiële maatregelen. Maatwerk, niet alleen voor woningen, is nodig.

Het is belangrijk aandacht te besteden aan de geluidhinder en visuele hinder/zicht op windturbines samen.

Ook aandacht voor gezondheidsrisico's, verstoring landschap en monitoren milieueffecten.

Antwoord: Zie thema 1, 2 en 4.

Het Rijk heeft in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) de Zuidwestelijke Delta aangewezen als kansrijk gebied voor windenergie. In de SVIR werd aangekondigd dat het Rijk de aangewezen windenergiegebieden nader uit zal werken in de Structuurvisie Wind op Land. Het ontwerp hiervan heeft in 2013 ter inzage gelegen en is inmiddels vastgesteld. De randzone van Goeree-Overflakkee is opgenomen als gebied voor grootschalige windenergie. Deze randzone was eveneens opgenomen in het provinciaal windenergiebeleid.

Het bevoegd gezag voor de Visie Ruimte en Mobiliteit zijn Provinciale Staten. Het bevoegd gezag voor de partiële herziening van de Regionale Structuurvisie Goeree-Overflakkee is de gemeenteraad van Goeree-Overflakkee. Gelet op de Elektriciteitswet heeft de gemeente de bevoegdheid tot het afgeven van de omgevingsvergunning als het gaat om windenergieprojecten tot 5 MW. Voor windenergieprojecten tussen 5 en 100 MW zijn Gedeputeerde Staten bevoegd gezag en voor projecten groter dan 100 MW het Rijk voor de coördinatie van de vergunningen en het inpassingsplan.

In het PlanMER Windenergie op Goeree-Overflakkee is de referentiesituatie van de afzonderlijke plaatsingsgebieden beschreven: de huidige situatie en relevante autonome ontwikkelingen. Een autonome ontwikkeling is een ontwikkeling binnen een plaatsingsgebied waarover een besluit is genomen en die gevolgen heeft voor het plaatsingsgebied: een verandering die zich in het milieu zal voltrekken als noch de voorgenomen activiteit, noch één van de alternatieven wordt gerealiseerd.

Op pagina 5 tot en met 9 van het PlanMER windenergie Goeree-Overflakkee is (de relatie tussen) het Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid in kaart gebracht, evenals een afstemming met de Ontwerp-structuurvisie Windenergie op land en daarin genoemde aandachtspunten voor Goeree-Overflakkee.

In het programma Ruimte van de provincie en in de herziening van de gemeentelijke structuurvisie is opgenomen dat bij de locatie Pallandtpolder het demagnetiseringsgebied mijnenvegers defensie voor de kust een aandachtspunt is in de vervolgfase van planvorming.

106.

Hebben bezwaar tegen windenergie rondom hun perceel Galathesdijk 8 te Ooltgensplaat, windpark Piet de Wit. Slagschaduw en geluidsoverlast zijn te verwachten. Zij hebben veelal jonge paarden, die worden afgericht en getraind. Met name jonge paarden zijn schrikachtig en het op geringe afstand plaatsen van windturbines leidt tot een onveilige situatie. Door de slagschaduw zullen zeer onveilige situaties zich voordoen voor ruiter en paard. Een jong paard reageert al vreesachtig voor normale schaduw. Een bewegende schaduw is zeer bedreigend.

Het geluid van de turbines gaat zorgen voor onrustige jonge paarden, wat ook weer tot onveiligheid leidt.

Het woon- en leefklimaat zal ook onaanvaardbaar worden aangetast. De geluidsemissies zullen tot slaapstoornissen leiden en ook de rest van de dag zullen de grenswaarden worden overschreden. Verzocht wordt geen vergunning te verlenen ter plaatse van hun perceel.

Antwoord: Zie thema 2 en 4.

107.

Volgens hem zijn de volgende punten van belang voor de inwoners van Stad aan t 'Haringvliet. Landschappelijke inpassing, geluidhinder, flora en fauna, lichtoverlast, slagschaduw, sociale ontwrichting, waardedaling van woningen.

Antwoord: Zie thema 2, 3 en 4.

108.

Legt nadruk op de ontwikkeling van natuur en het landschap op Goeree-Overflakkee. Dat neemt niet weg dat zij zich als natuurorganisatie betrokken voelt bij de ontwikkeling en het gebruik van herbruikbare energiedragers. Wind is daarvan een voorbeeld.

Het is van groot belang dat de plaatsing van windmolens geen onomkeerbare schadelijke gevolgen heeft voor natuur, landschap en leefbaarheid op het eiland. Goeree-Overflakkee is omringd door natuurgebieden van hoge kwaliteit en daarnaast bekend om de ruimtelijke kwaliteit. Het plaatsen van windmolens levert effecten op voor de natuur, blijkt uit het PlanMER. Bovendien leveren 60 – 80 molens een enorme horizonverstoring op en ongewenste geluiden.

Er wordt een discrepantie gesignaleerd tussen de stelligheid van Pondera in het PlanMER en de ecologische verkenning van Bureau Waardenburg. Het laatste geeft aan dat er eerst nog verder onderzoek moet worden gedaan alvorens te kunnen komen tot de uiteindelijke zoekgebieden. Het lijkt er nu op dat men dit nader onderzoek wil doen binnen de nu aangewezen zoekgebieden. Dat gaat een stap te ver.

In het rapport Passende Beoordeling op hoofdlijnen wordt gesproken over het nemen van maatregelen die een goede landschappelijke en natuurlijke inpassing borgen. Bijvoorbeeld het handhaven van bomen of het planten van bomen tussen de windmolens, zou zo'n maatregel kunnen zijn. In het rapport zelf zijn die maatregelen helaas niet aangetroffen.

Bij de beoordeling van de effecten van potentiële windmolencusters op de vogels zijn veel leemtes in kennis gevonden. Verschillende aspecten zijn ook buiten beschouwing gebleven. Veel bedenkingen en opmerkingen op het startdocument PlanMER zijn niet meegenomen. Er mist onder andere een ecologische verkenning en de gevolgen voor weidevogels. Er zouden geen belangrijke weidevogelgebieden op Goeree-Overflakkee zijn. De Oude Oostdijk is een weidevogelgebied en er zijn zowel buiten- als binnendijs weidevogelgebieden, al dan niet met een beschermde status.

De stelling in het rapport dat geen enkele zoeklocatie een negatief effect zal hebben op het functioneren van provinciale weidevogel- en ganzenfoerageergebieden wordt sterk in twijfel getrokken.

De vogeltrek in voor- en najaar is niet goed onderzocht of meegenomen in PlanMER en rapport van Bureau Waardenburg. In tabel 4.5, bepaling ecologische score, blz 2 van het PlanMER wordt dit aspect met mogelijk grote gevolgen op de avifauna niet terug gevonden. In feite wordt waarschijnlijk uitgegaan van mitigatie van de nadelige gevolgen. Betwijfeld wordt of dat rendabel kan. Beter is voorkomen en op een aantal uiterst kwetsbare plaatsen geen molens plaatsen. Nader onderzoek in de project MER is nodig, maar dan kan geen rekening meer worden gehouden met de trekroutes voor het wijzigen van locaties. Geadviseerd wordt daarom eerst meerjarig onderzoek te doen naar de locaties in relatie tot de vogeltrek.

Bij de gebruikte systematiek is uitgegaan van het beoordelen op basis van aantallen vogels, waarbij alle vogels gelijk zijn. Dat is niet juist. Roofvogels en andere bedreigde soorten vallen onder een strenger regime. Een slachtoffer onder zee- of visarend is niet te vergelijken met een gans op jaarbasis. De aanwezigheid van arenden rondom de Hellegatsplaten en de Ventjagersplaten vraagt daarom extra terughoudendheid bij het plaatsen van molens.

Uit de risicokaart en het rapport van Waardenburg blijken de grote risico's voor watervogels op en om het eiland. De plaatsing van molens in het water moet daarom bij voorbaat zijn uitgesloten.

Buiten het onderzoeksrapport en het PlanMER is het schadelijk effect van slagschaduw op het broedsucces van vogels onderzocht. Dit zal zeker effect kunnen hebben op de noordrand en de Ventjagerplaten. Dit effect wordt nergens besproken, laat staan dat het is meegenomen in de bepaling van de score voor ecologie.

Het PlanMER spreekt over de haalbaarheid van 80% effectiviteit in verlaging van het aantal aanvaringslachtoffers met de molens. Onduidelijk is hoe deze schatting tot stand is gekomen, te meer daar in het geheel niet wordt aangegeven op welke wijze mitigatie zou kunnen worden uitgevoerd.

Voor verschillende locaties zijn geen mitigerende maatregelen te bedenken, waarvan 2 opvallen met extra risico, Den Bommel-Zuid en Battenoord-zuid/oost.

Den Bommel-zuid/oost ligt erg dicht bij bebouwing Den Bommel en tussen allerlei N2000 en EHS gebieden. Het lijkt onmogelijk hier de gedachte aantallen molens te plaatsen.

Battenoord-zuid. De locaties Suyderlandt 71 en 7b, uitbreiding Suyderlandt zijn volgens NLGO absoluut ongeschikt voor plaatsing van windmolens. Het gebied ten zuiden heeft een zeer hoge dichtheid aan slaap- en vluchtvogels, waardoor enkele malen per dag grote vogelverplaatsingen optreden.

In het PlanMER wordt niet gesproken over lichthinder, door waarschuwingslichten. Niet duidelijk is of hier onderzoek naar is gedaan. De nachtelijke hemel boven Goeree-Overflakkee is de donkerste van Zuid-Holland en dit donkere karakter wil zij graag behouden.

Er zijn op dit moment onvoldoende gegevens om de zoekgebieden definitief aan te wijzen. Onverantwoord om nu over te gaan op een projectMER.

De windmolens zijn na maximaal 20 jaar afgeschreven. Alternatieven zouden de vervanging over 20 jaar overbodig moeten maken. Bovendien is het gerechtvaardigd om de gebiedsbelasting na 20 jaar over te dragen aan een ander gebied. Dit principe zou in een bestemmingsplan of convenant met energiemaatschappijen of grondeigenaren moeten worden vastgelegd.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

109.

Vraagt zich af of de locatie Noord 60 MW wel ingezet moet worden, in verband met het ontwerp-Natuurbeheerplan 2014. Gevraagd wordt daar nog extra rekening mee te houden.

Antwoord: Zie thema 2. De Noordrandlocatie is geen Natura 2000- of EHS-gebied.

110.

Is voor duurzame energie, zowel in de vorm van windenergie als door andere alternatieven. Onderzoek heeft aangetoond dat zowel hoorbaar als niet hoorbaar geluid (laag frequent) gezondheidsproblemen kan geven bij mens en dier. Een minimale afstand van 2 km tussen windturbine en woonhuizen zou afdoende zijn om geen hinder te ondervinden.

Windturbines genereren slagschaduw, die zeer hinderlijk is voor omwonenden. Ook daarom zou 2 km tot een woonhuis aangehouden moeten worden. Zowel de MER als rapporten van het RIVM geven aan dat er nog kennisleemtes zijn. Die dienen eerst verder te worden onderzocht, alvorens tot plaatsing over te gaan.

Aan de hand van Deens onderzoek is de minimale afstand van windturbines tot woonhuizen aangepast naar 2000 m. Europees is dit vastgelegd, maar de regelgeving wordt in Nederland niet aangepast. De Nederlandse Vereniging van Omwonenden Windenergie heeft een zaak aanhangig gemaakt bij het Europese Hof en eis dat windturbines binnen deze afstand worden stilgezet. Beroep is ontvankelijk verklaard en proces loopt.

In reactie op het PlanMER Windpark Krammer heeft de gemeente Oostflakkee destijds aangegeven, dat “het kenmerkende landschap van Goeree-Overflakkee, alsmede rust en ruimte onomkeerbaar zullen worden aangetast met grote gevolgen voor zowel de bewoners als de voor het eiland zeer belangrijke toeristische sector”.

De ontwikkeling van het Windpark Krammer en de voor de regio Goeree/Overflakkee opgelegde bovenregionale ambities kunnen niet los van elkaar worden gezien. Rekening dient gehouden te worden met het feit dat vanaf Goeree/Overflakkee naast de windturbines van het eiland zelf ook die van de omliggende eilanden en Noord/Brabant zichtbaar zullen zijn, waardoor het horizonvervuilende cumulatieve effect van de windparken nog sterker naar voren komt. Dat zal niet bevorderlijk zijn voor recreatie en toerisme.

Staande aan de Galathese Haven en kijkend naar het noordoosten ziet men in één blik 40 windturbines.

De nieuwe generatie windmolens is hoger dan de Euromast en deze is vanuit Barendrecht al te zien. Dat betekent dat men over het hele eiland de turbines zal kunnen zien. Dit is niet bevorderlijk voor het aantrekken van nieuwe bewoners en extra toeristen en getuigt niet van goede eilandmarketing.

De voorgaande argumenten zijn niet af te kopen door planschade te vergoeden. Voor bedrijven zijn daarnaast nog andere mogelijke schadevormen aan de orde, zoals winstderving voor de horeca, lagere opbrengst vanuit recreatie of minder opbrengst vanuit akkerbouw of fruitteelt.

Het mag niet zo zijn dat een handjevol agrariërs een substantiële bijdrage ontvangt voor het beschikbaar stellen van land, terwijl omwonenden met de overlast zitten.

Windmolens genereren nauwelijks CO₂ tijdens gebruik, maar voor het zover is wordt zoveel CO₂ uitgestoten dat daarmee de besparing gedeeltelijk teniet wordt gedaan. Daarnaast dient tijdens windstilte geheel te worden teruggevallen op conventionele windvormen. De CO₂ balans zal daardoor nadelig uitvallen en tegelijkertijd de noodzaak voor het oprichten van windturbines.

Op Oostflakkee is men al geruime tijd bezig het op recreatief gebied op de kaart te zetten. Een groot aantal plannen rond Ooltgensplaat is in ontwikkeling en windturbineparken passen daar niet bij.

Trillingen van windturbines zorgen er, blijktens onderzoek, voor dat de flora en fauna in de trillingscirkel geen bestaansrecht hebben. Ook een ingrijpend effect op de vogelpopulatie. Uit de MER studie blijkt dat er nog veel kennisleemtes zijn. Nader onderzoek is nodig, alvorens te besluiten.

De groene rand rond Oostflakkee tussen Galathese Haven en de haven van Oude-Tonge is een door de provincie aangewezen stiltegebied, waarbij de geluidsnorm ligt op 30 dBA, voor windturbines is de norm 47 dBA. Windturbines passen dus niet op Oostflakkee.

Als vervolgstap zou een onderzoek gedaan moeten worden naar de economische effecten, die tot uitdrukking zouden moeten komen in een economische effect rapportage, als onderdeel van de MER. Goeree-Overflakkee heeft de wens het aantal bewoners te laten toenemen. Dat is niet te rijmen met de plaatsing van 60 – 80 windturbines.

Windturbines als vorm van windenergie behoren tot de oudere technieken. Er zijn al diverse vormen van windenergie die minder impact op het landschap en de gezondheid hebben. Bijvoorbeeld IRWES, alleen al in Nederland komen daarvoor 55.000 gebouwen in aanmerking. Dit werkt met het zogenaamde ventury effect, evenals het Invelox systeem van Sheerwind.

Als Goeree-Overflakkee voorop wil lopen met innovatie, dan zijn dat uitstekende initiatieven, zonder horizonvervuiling. Een grote stap voorwaarts met het oog op eilandmarketing.

Daarnaast zijn er vele andere vormen van opwekking van duurzame energie. Thorium (nieuwe generatie kernenergie) en grafeen (zonne-energie) zijn te noemen.

Niet alleen het CPB geeft aan dat het verstandiger is om de invoering van de structuurvisie wind op land met 5 jaar uit te stellen. Ook het rapport Vermeend en Van der Ploeg geeft aan dat de kosten niet in verhouding staan tot de baten. Windturbines zijn niet rendabel, kapitaalvernietiging, terwijl ondertussen het landschap wordt beschadigd.

Oostflakkee is samenvattend geen geschikte locatie voor windenergie. De noordrand is de beste locatie, maar veel beter is het om gebruik te maken van nieuwe technieken en eens voorop te lopen. Met klem wordt verzocht de motie van de gemeenteraad daadwerkelijk mee te laten wegen in de plannen en alternatieven te onderzoeken.

Antwoord: Zie thema 1, 2, 3, 4 en 5.

111.

Niet eens met de voorgenomen besluiten tot het aanwijzen van windlocaties. Kan zich vinden in de zienswijze van de dorpsraad van Stad aan 't Haringvliet. De inhoud wordt als ingelast in deze zienswijze beschouwd.

De volgende punt zijn naar zijn mening wel degelijk van belang op de uitvoering van het geheel en dienen nader onderzocht te worden: geluidhinder in stiltegebied, consequenties leefomgeving, verstoring defensieradar, aantasting omgeving Natura 2000 gebied, waardedaling onroerend goed langs de Vrouwtjesweg, amendement afstand woongebied ten opzichte van windmolen 900 – 450 m, visuele hinder, leefbaarheid dorpskern, alternatieve locaties en meer duidelijkheid over plaatsingsvisie, geen onderzoek of duidelijkheid in PlanMER over alternatieve energieopwekking, hoogte windturbines ten opzichte van bestaande 4 turbines, gevolgen toekomstige ontwikkelingen structuurvisie provincie Zuid-Holland, levensduur windmolens, economisch en technisch, eventuele winstdeling, onderzoek en overzicht gezondheidsrisico's plaatsing windmolens in leefgebied Stad aan 't Haringvliet.

Antwoord: Zie thema 1, 2, 3, 4 en 5.

112.

Begrip voor het feit dat windenergie en Goeree-Overflakkee door hogere overheden bij elkaar zijn gebracht. Wel grote bezwaren tegen plaatsing van windturbines in de noordrand tussen Boerenweg en Dirkslandse Sas. Wil graag het karakteristieke open landschap met bomen langs de buitendijk en ruim wijds vergezicht behouden. De andere kant op wordt dat al bepaald door de windturbines in de Van Pallandtpolder en bij Stad.

Opvallend is dat de voorgenomen locatie voor windturbines voor een groot deel vallen op gronden van DLG, die in het verleden door agrariërs zijn verkocht voor het zoetwaterkanaal en/of natuurontwikkeling. Je zal daarvoor maar hebben verkocht en dan geconfronteerd worden met windturbines op die gronden. Anderen die zelf geen of weinig overlast hebben vullen hun zakken. De ondernemers in de noordrand zullen de komende jaren al met genoeg overlast worden geconfronteerd als gevolg van de aanleg van het zoetwaterkanaal. Mocht toch besloten worden tot plaatsing, dan dienen bewoners en ondernemers financieel gecompenseerd te worden.

Antwoord: Zie thema 2 en 3.

113.

Hechten grote waarde aan behouden leefbaarheid en karakter woonomgeving van de Galathesepolder. Van het begin af gebruik gemaakt van ieder mogelijk contactmoment met

het gemeentebestuur, leden van de windgroep en initiatiefnemers om zoveel mogelijk informatie te verzamelen en hen te confronteren met de gevolgen voor de gezondheid van omwonenden en de effecten op de persoonlijke situatie.

Deze contacten hebben de zorgen niet kunnen wegnemen. Integendeel, zij hebben aangetoond dat het menselijk welzijn van een groot aantal bewoners van het buitengebied ondergeschikt gemaakt wordt aan het economisch belang van enkele financiële belanghebbenden. Zij verkeren ook in een situatie waarin ook hun eigen economisch belang op het spel staat.

Op het woonadres Galatheseweg 10A voert N. Breugelmans-Luysterburg haar praktijk als holistisch energetisch therapeute. De ruimte, de rust en de stilte van het buitengebied vormen de voorwaarde om deze werkzaamheden uit te kunnen voeren. Bij de gemeente is de vraag neergelegd de werkzaamheden uit te mogen breiden naar een breder werkveld o.a. de edelsteen-ervaringswinkel en praktijk, en de bestemming te wijzigen van wonen naar "maatschappelijk". Daarmee is ingestemd.

De beschreven situatie wordt in één klap van de kaart geveegd wanneer het geluid en de verstoring van het energetisch veld continu aanwezig zullen zijn als de plannen voor opschaling van windpark Piet de Wit ten uitvoer worden gebracht. Niet langer is het dan mogelijk de werkzaamheden uit te oefenen, wonen op die plek zal dan ook niet langer mogelijk zijn in verband met de hogere sensitiviteit die ten grondslag ligt aan het werk.

Dit gegeven van belasting binnen een afstand van 2000 m wordt internationaal erkend, alleen Nederland lapt alle rapporten aan haar laars en meent vanwege financieel belang het recht op een gezonde woon- en werkomgeving van haar inwoners te kunnen ontnemen.

Compensatie voor de schade is niet met enkele duizenden euro's per jaar goed te maken. Woning en terrein zullen verkocht moeten worden, waarbij door financiële schade een herstart elders zo goed als onmogelijk wordt. Uitkopen door financieel belanghebbenden zou dan nog het enige alternatief zijn.

Met het karakter van het geluid van windturbines, zoeven en zwiepen, wordt op dit moment geen rekening gehouden. Het is zelfs zo dat de normen ten opzichte van 2011 zodanig zijn aangepast dat de mogelijkheden van plaatsing zijn vergroot ten koste van gezondheid en leefbaarheid. Dit alles blijkt uit een langdurige meetserie van zuiver windturbinegeluid door Frits van den Berg in de Hoofdplaatpolder (Zeeuws-Vlaanderen) uitgevoerd.

Rapporten over de relatie van windturbines en gezondheid spreken elkaar vaak tegen. Het RIVM zegt over de effecten van windturbines op de gezondheid: Uit het Nederlandse onderzoek blijkt dat er een significant verband is tussen hinder van windturbinegeluid en stress, problemen met inslapen en verstoring van slaap. Er is daarnaast een significant verband geconstateerd tussen het geluidsniveau van windturbines en diabetes en slaapverstoring. Het verband met diabetes kon niet worden verklaard.

Wat misschien niet is te verklaren, mag daarom nog niet worden gebagatelliseerd. Omwonenden van windturbines hebben stevast dezelfde klachten, hoofdpijn, slapeloosheid, stress, zenuwpijnen, hartklachten, voortdurende irritatie door bewegende beelden van wieken net binnen het blikveld, depressiviteit. Klachten die hun oorsprong vinden in een ontregeld zenuwstelsel.

Het elektromagnetisch veld dat rondom een windturbine ontstaat wordt afgedaan als te verwaarlozen. De trilling verstoring vindt op zo'n frequentie plaats dat alles doordringend is. Huidige meetapparatuur is daarvoor niet toereikend. Het effect is vergelijkbaar met het effect van een zendmast, in dit geval van een heel park aan zendmasten.

Het effect van hoogspanningsleidingen is jarenlang als aanstellerij van omwonenden afgedaan. Totdat zich duidelijke lichamelijke verschijnselen voordeden, als leukemie en

andere vormen van kanker enz. Nu kan men niet meer om het effect daarvan heen. Als het kalf verdrongen is dempt men de put!

De minimale afstand tot woonbebouwing dient daarom minimaal op de internationaal gehanteerde afstand van 2000 m te worden gebracht.

Geluidsnormen zijn opgesteld voor het hoorbare spectrum aan geluidstrillingen, terwijl voor de veel schadelijker laagfrequente trillingen geen enkele regelgeving is opgesteld. Dat is pure struisvogel politiek, omdat wel degelijk aanleiding bestaat te veronderstellen dat er verband is tussen langdurige blootstelling aan laag frequent geluid en problemen met de gezondheid van mens en dier.

Voor wat betreft de landschappelijke inpassing van windmolens wordt gepleit voor het volgen en bundelen van grote lijnen in het landschap en meervoudig ruimtegebruik, met op geen enkele locatie plaatsing landinwaarts.

Plannen voor uitbreiding van het aantal in een tweede of derde lijn tussen Ooltgensplaat en Galathese Haven zijn onverenigbaar met de doelstelling van de projecten van het IRP voor onder andere Ooltgensplaat en Galathese Haven. Bij deze projecten staat het bevorderen van de leefbaarheid hoog in het vaandel.

In de Galathesepolder is een aanzienlijk aantal vleermuizen te vinden. Plaatsing van windturbines zal onherroepelijk schade toebrengen aan het bestand hiervan. De wetgeving daaromtrent zal moeten worden nageleefd.

Aan de zuidoostkant van Goeree-Overflakkee zal rekening gehouden moeten worden met laagvlieggebieden. Dit deel van het luchtruim behoort tot de standaardvliegroute voor vliegtuigen en helicopters van het Ministerie van Defensie. Gewaakt moet worden voor clustering van of aaneengesloten opstelling van windturbines.

Zij hebben bewust gekozen voor wonen in het buitengebied. Ruimte en natuurlijke stilte. De nabijheid van de faciliteiten van een dorpskern hebben zij zichzelf daarbij ontzegd. De prijs daarvoor wordt graag betaald, maar wat blijft daar van over als de rust verdwijnt door het gezoef van de wieken en de ruimte wordt verstoord door torenhoge masten. Juist daardoor wordt de bewoners van de buitengebieden ontnomen waarvoor hij bewust heeft gekozen.

In een democratie heeft iedereen recht op gelijke behandeling. Het mag dus geen verschil maken of je op het platteland woont of in een dorpskern. In het feit dat turbines in dunbevolkte delen van het land worden geplaatst ligt al besloten dat ze overlast veroorzaken. Als woonkernen worden gemeden dan mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat bij plaatsing van windturbines een afstand van tenminste 2000 m wordt aangehouden.

Zij zijn tot de conclusie gekomen dat er geen ruimte is voor nieuwe windturbines op Goeree-Overflakkee. In feite past slechts één groot nee. Goeree-Overflakkee is te klein voor 260 MW. Tot slot wordt gewezen op het recht op gezondheid in het Verdrag van de Rechten van de Mens.

Antwoord: Zie thema 1, 2, 3, 4 en 5.

114.

Dit prachtige eiland waar zij al 80 jaar wonen wordt verwoest door de komst van mega windmolens, dat mag niet gebeuren.

Windenergie is achterhaald, opbrengsten zijn relatief klein en het kost de burger extra geld. Dat kan beter worden besteed aan voorzieningen voor ouderen en hulpbehoevenden.

Windpark Piet de Wit moet zeker niet worden uitgebreid. De molens maken een irritant en hinderlijk geluid. Dat kan niet goed zijn voor de gezondheid.

De gemeente zou moeten kiezen voor andere vormen van duurzame energie waar omwonenden geen hinder van ondervinden.

Geen uitbreiding van het huidige aantal windmolens en onderzoek doen naar alternatieven. Denk aan de gezondheid van de bevolking, de horizonvervuiling, de recreatie waar het eiland wel bij vaart, geluidsoverlast en de flora en fauna.

Antwoord: Zie thema 1, 2 en 4.

115.

Van de bestaande windturbines van het park Piet de Wit wordt veel geluidhinder ervaren. Uitbreiding van het park is daarom ongewenst. De afstand tot woonhuizen zou minimaal 2000 m moeten worden, in verband met geluidsoverlast maar ook onrustig uitzicht van draaiende wieken en verlichting op windturbines.

Rust en ruimte hebben hen doen besluiten op Goeree-Overflakkee te gaan wonen. Grootschalige en permanente horizonvervuiling maakt een einde aan de beleving van rust en ruimte.

Woningen zullen in waarde dalen en een nog grotere leegstand zal ontstaan. Ook de recreatie zal een klap krijgen, terwijl de gemeente de recreatie juist wil bevorderen. De inkomsten van de gemeente zullen dus dalen.

Tegen grote clusters, omdat de lasten voor de direct omwonenden zeer groot zullen zijn. Als ze er toch moeten komen, dan kleine clusters, zodat de lasten verdeeld worden.

Tegen de voorgenomen grootschalige plaatsing van windmolens. Wachten met uitvoering, zoals het CPB voorstelt. Er is momenteel al teveel energie.

Antwoord: Zie thema 1, 2, 3.

116.

Eerdere zienswijzen werden feitelijk genegeerd, door deze af te doen als niet ter zake doende of door te schuiven naar latere stadia in het besluitvormingsproces. Gaat er vanuit dat verdere zienswijzen serieus worden genomen en beantwoord.

De motie van de gemeenteraad getuigt van groeiende politieke moed. De feitelijke uitvoering daarvan moet ook duidelijk gemaakt worden aan de kiezers. Nadrukkelijk conformeren aan de motie wordt gevraagd om op die manier op geen enkele manier ruimte te bieden aan initiatieven tot het plaatsen van windmolens buiten de nu ingekleurde locaties voor windenergie.

Voor windenergie dient altijd voldoende back up aanwezig te zijn in de vorm van centrales op fossiele brandstoffen. Daarmee wordt de bodem onder wind als alternatieve energiebron weggenomen. Volgens de economen Vermeend en Van der Ploeg is investeren in zonne-energie rendabeler. Volgens deskundigen zal gebruik van nanotechnologie er voor zorgen dat zonne-energie in 20 jaar tijd de wereldbehoefte aan energie oplossen, en zal energie over 20 tot 30 jaar nog maar heel weinig kosten. Het bijplaatsen van meer en grotere turbines haalt de investering volledig onderuit en de achterstand die Nederland nu al heeft zal niet meer in te lopen zijn.

De gemeenteraad zou, als provincie en rijk de burgers toch wil opscheppen met turbines, in overweging moeten geven de 2^e Maasvlakte hiervoor te benutten. Daar is ruimte binnen de industriële context, waar het landschappelijk en maatschappelijk meer verantwoord is. Dit temeer daar de revenuen voor de gemeente aanzienlijk lager uitvallen dan gedacht. Goeree-Overflakkee krijgt wel de lasten, niet de lusten.

De herziening van de regionaal structuurvisie zou 3D gevisualiseerd moeten worden, om een objectief beeld te krijgen van de visuele effecten op het open landschappelijke karakter van

het eiland. Ook in relatie tot de horizon, die gevormd wordt door omliggende gebieden waar ook windmolens zijn en/of worden geplaatst. Dit beeld presenteren aan de inwoners, zodat zij een bewuste keuze kunnen maken. De kiezers zullen dan hun standpunt duidelijk maken. In de plan-MER wordt uitgegaan van een referentiemolen van 3MW, met een ashoogte van 100 m en een rotordiameter van 110 m. Vraag is of dit de uiteindelijke dimensionering is of dat ze nog groter worden.

In de motie wordt aangegeven dat molens op minimaal 900 m van een woonkern moeten staan. Een groep van 2 woningen is te beschouwen als aaneengesloten woonbebouwing, die elders “woonkern” wordt genoemd. Op grond van het gelijkheidsbeginsel voor individuen moeten ook woongemeenschappen in het buitengebied dezelfde bescherming krijgen als woonkernen, namelijk 900 meter tot de windturbine. Het gaat immers om negatieve effecten op het welbevinden van de individu, waarin het aantal blootgestelde niet maatgevend mag zijn. Aangenomen wordt dat aan de volksgezondheid niet getornd mag worden. Hierin wordt een parallel gezien met bijvoorbeeld het omgaan met asbest. Verzocht wordt daarom de motie aan te vullen in voornoemde strekking, waarbij de molens een minimale afstand dienen te hebben van 900 m tot elke willekeurige woongemeenschap.

De 450 m tot woonbebouwing is te kort. In het Handboek Risicozonering Windturbines van mei 2013 worden werpafstanden aangegeven voor verschillende types windturbines. In het PlanMER is sprake van een referentieturbine van 3 MW, ashoogte 100 m en rotordiameter 110 m. Daarbij hoort een werpafstand van 500 – 600 m bij bijvoorbeeld overtoeren. Alleen al hieruit valt af te leiden dat de molens te dicht bij de woonbebouwing komen te staan. Veiligheidshalve wordt de gemeenteraad gevraagd minimaal 600 m aan te houden.

Uit PlanMER blijkt niet dat de effecten van laagfrequent geluid ook passend zijn beoordeeld, terwijl juist dit element zeer van belang is om mee te wegen bij de locatiekeuze. Verwezen wordt naar de NSG-richtlijn en DCMR protocol voor laagfrequent geluid. Dit geluid kan grote afstanden overbruggen en zo kan een bron op grote afstand, tot enkele kilometers, hinder veroorzaken. Dit aspect is onvoldoende beoordeeld in het PlanMER.

Dit geluid heeft ook gevolgen voor de ecologie in en om het Natura 2000 gebied. Verzocht wordt dit onderdeel als worst case te laten onderzoeken in de project MER.

Al in het PlanMER dient de gemeente oog te hebben voor een nadere invulling van passende maatregelen, kader 3.1. uit het PlanMER.

Op dit moment mag een bedrijf met een zelfde geluidsemissie als een molen, niet dicht bij een woning af zitten dan 1,5 km. Voor een turbine is daarop een uitzondering gemaakt, die mag op 450 m staan. Daarom worden er nu procedures gevoerd om waardevermindering van woningen te compenseren. Ook al wordt het 900 m, dan nog blijft er veel schade over. Dat gaat de overheid, lees de gemeente, veel geld kosten. Is de gemeente daar op voorbereid? Ook als het gaat om proceskosten?

De energiemaatschappijen die de komst van windmolens stimuleren hebben één echt belang, namelijk winst maken. Dat kan alleen wanneer de molens door middel van subsidie worden ondersteund en de gemeenschap dus deze winsten wil/kan betalen. Immers wanneer er geen subsidies waren, dan waren de initiatieven ook verleden tijd. Als de subsidie komt te vervallen, moeten de molens weg. De kans is dan groot dat windbedrijven dan failliet zijn en de molens worden dan niet meer onderhouden. Vraag is of de gemeente of de staat dan het opruimen gaat betalen.

Afsluitend wordt er op gewezen dat een ambitie een streven is, wat niet per definitie en zeker niet ten koste van alles ook gehaald moet worden. Als de 260 MW niet haalbaar is zal de provincie daar genoeg mee moeten nemen. Tenzij de provincie bereid is het eiland uit te kopen.

Antwoord: Zie thema 1, 2 en 3.

117.

Op een windmolenpark zit niemand te wachten. Is ook al achterhaald. In Duitsland zijn al verschillende zonneparken en veel minder windmolens. Nederland loopt achter. Zonne-energie is minder duur in onderhoud, geeft geen horizonvervuiling, geen geluid, geen schaduw en is vermoedelijk beter voor de gezondheid.

Op Ameland worden deze zomer 2 zonne-parken van 10 ha gebouwd. Zij willen in 2020 zelfvoorzienend zijn.

Is er al voldoende onderzoek gedaan naar de gevolgen voor de gezondheid?

Als het 's avonds stil is zijn de molens te horen. Duidelijk is dat dit erger wordt als er molens bij komen en deze dichterbij komen te staan.

Is het bekend dat woningen minder waard worden, variërend tussen de 10 en 45%. Ook is er de planschaderegeling, die schade vergoedt van woningen en bedrijven in de nabijheid van windmolenparken.

De volgende vragen leven nog: hoeveel decibel produceert het totale windmolenpark, wat is de lengte van de schaduwwerking op land gemeten voor de 4 jaargetijden, wat is waardedaling woning en bedrijfsloods.

Als uitwijk is te onderzoeken om windmolens te bouwen in het Haringvliet.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

118.

Bewoner Jacob Catsstraat Sommelsdijk, maakt zich met name zorgen om plannen voor windmolens in de Westplaat en bij Stellendam, zijn woon- en leefgebied. Wekelijks worden kwetsbare natuurgebieden Westplaat Buitengronden en Zuiderdieppolder bezocht.

De situatie zal er niet op verbeteren met de komst van nog meer grote en middelgrote turbines. Wat blijft er over van de rust en de ruimte als deze ambitieuze windplannen door gaan.

De grote hoeveelheid stukken van rijk, provincie en gemeente zijn voor de meeste inwoners van Goeree-Overflakkee niet te begrijpen en er is sprake van een ongelijke strijd tussen de gewone burgers en de machtige overheden. Dat komt vooral door de gebrekkige motivering van vrijwel alle conclusies uit de structuurvisie en de onderliggende documenten.

Veel negatieve aspecten van windenergie blijven in de stukken in meer of mindere mate onderbelicht. Het gaat dan om gezondheidsrisico's, economische afwegingen, het behoud van de doelstellingen die zijn geformuleerd ten aanzien van Speciale Beschermingszones (SBZ), de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de ecologische verbindingzones en de stiltegebieden waarmee het eiland is omgeven.

Er zijn wel akkoorden gesloten door Rijk en provincie etc. maar onvoldoende duidelijk is of en waar er geschikte locaties zijn op het eiland en vervolgens of er überhaupt ecologische, economische, sociale en ruimtelijke argumenten bestaan om een bepaalde hoeveelheid windenergie op te kunnen wekken.

De grootschalige windontwikkeling waarover gesproken wordt, kan niet alleen worden gemotiveerd met een enkele verwijzing naar "het moet van het Rijk" en "windbeleid".

Het PlanMER volstaat niet, alle aspecten moeten bij elkaar beoordeeld worden. De mer-plicht geldt voor het plan, niet alleen voor de mer-plichtige onderdelen daaruit. Het rapport moet dan ook over het gehele plan gaan, in samenhang.

Het is onduidelijk wie bevoegd is, daardoor is het besluitvormingstraject onduidelijk en dient de vraag zich aan of de procedures die nu worden gevoerd wel de juiste zijn.

Er is een passende beoordeling nodig waardoor er in elk geval een mer-plicht ontstaat (artikel 7.2a Wet milieubeheer). Ten onrechte wordt er vanuit gegaan dat na het PlanMER voor de structuurvisie geen PlanMER meer nodig zal zijn voor een ander planfiguur.

Er is onvoldoende aangetoond waarom er op de rest van het eiland wel turbines geplaatst kunnen worden en op de Kop van Goeree niet. Andere gebieden zijn misschien wel meer kwetsbaar.

Door het voorgenomen beleid te leggen naast de instandhoudingdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden kan een (gemotiveerd) deskundigenoordeel worden gegeven. Het wel of niet toepassen van mitigerende maatregelen hoort in de stukken al aan de orde te komen. Dat is ten onrechte niet gebeurd. Er is onvoldoende aangetoond op basis waarvan de gevolgen voor bepaalde beschermde (dier)soorten worden weggeschreven.

Volstrekt onvoldoende aandacht wordt besteed aan de negatieve effecten op Natura 2000 gebieden, in het bijzonder de Westplaat bij het Haringvliet.

Onduidelijk is waarom er met vast afstanden tussen windturbines en omgeving wordt gewerkt. Buiten bepaalde afstanden is geen sprake van negatieve invloeden. Dat is arbitrair, waar wordt rekening gehouden met het vereiste maatwerk?

De woningbouwplannen, de natuurontwikkeling en het inzetten op de groei van de recreatieve sector bijvoorbeeld (onder andere de watersport) kunnen en zullen invloed hebben op de komst van grootschalige windturbineparken en vice versa. De voorliggende stukken ontberen een strategische analyse van al deze voornemens.

De inhoudelijke afstemming met de visie van het Rijk "ontwerp-Structuurvisie Windenergie op land en Milieueffectrapport (2013)" ontbreekt, net als de afstemming met het ontwerp van de provinciale structuurvisie.

De veronderstelling dat woningen van initiatiefnemers minder bescherming behoeven dan die van andere inwoners is onbegrijpelijk. Dat initiatiefnemers bereid zijn meer hinder te accepteren wil niet zeggen dat het besluit mag afwijken van de algemene normen die gelden voor plaatsing. De geluidsbelasting op alle woningen dient te voldoen aan de Wet geluidhinder en het Bouwbesluit.

De moties die de gemeenteraad in december 2013 aannam over onder meer de minimale afstand tot woningen lijken niet te zijn verwerkt in de Structuurvisie. De motie bijvoorbeeld waarin een minimale afstand van 900 meter tot nabijgelegen woningen wordt vastgesteld is niet te rijmen met de kortere afstanden die worden gehanteerd.

Ook is er geen aandacht besteed aan het overgangsrecht van het gewijzigde Activiteitenbesluit dat op 11 januari 2011 in werking trad, waarna windturbines onder de werking van het Activiteitenbesluit vallen.

Slagschaduw hinder komt aan de orde maar wordt niet uitgediept. Het ontbreekt ook aan potentiële maatregelen. Maatwerk, niet alleen voor woningen, is nodig.

Het is belangrijk aandacht te besteden aan de geluidhinder en visuele hinder/zicht op windturbines samen. Ook aandacht voor gezondheidsrisico's, verstoring landschap en monitoren milieueffecten.

In dit stadium dient ook al rekening te worden gehouden met waardedaling van opstallen.

Op geen enkele wijze wordt in de stukken aandacht besteed aan burgerparticipatie. Dat is onzorgvuldig en een gemiste kans.

Antwoord: Zie thema 1, 2 en 4.

Het Rijk heeft in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) de Zuidwestelijke Delta aangewezen als kansrijk gebied voor windenergie. In de SVIR werd aangekondigd dat het Rijk de aangewezen windenergiegebieden nader uit zal werken in de Structuurvisie Wind op Land. Het ontwerp hiervan heeft in 2013 ter inzage gelegen en is inmiddels vastgesteld. De

randzone van Goeree-Overflakkee is opgenomen als gebied voor grootschalige windenergie. Deze randzone was eveneens opgenomen in het provinciaal windenergiebeleid.

Het bevoegd gezag voor de Visie Ruimte en Mobiliteit zijn Provinciale Staten. Het bevoegd gezag voor de partiële herziening van de Regionale Structuurvisie Goeree-Overflakkee is de gemeenteraad van Goeree-Overflakkee. Gelet op de Elektriciteitswet heeft de gemeente de bevoegdheid tot het afgeven van de omgevingsvergunning als het gaat om winenergieprojecten tot 5 MW. Voor windenergieprojecten tussen 5 en 100 MW zijn Gedeputeerde Staten bevoegd gezag en voor projecten groter dan 100 MW het Rijk voor de coördinatie van de vergunningen en het inpassingsplan.

In het PlanMER Windenergie op Goeree-Overflakkee is de referentiesituatie van de afzonderlijke plaatsingsgebieden beschreven: de huidige situatie en relevante autonome ontwikkelingen. Een autonome ontwikkeling is een ontwikkeling binnen een plaatsingsgebied waarover een besluit is genomen en die gevolgen heeft voor het plaatsingsgebied: een verandering die zich in het milieu zal voltrekken als noch de voorgenomen activiteit, noch één van de alternatieven wordt gerealiseerd.

Op pagina 5 tot en met 9 van het PlanMER windenergie Goeree-Overflakkee is (de relatie tussen) het Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid in kaart gebracht, evenals een afstemming met de Ontwerp-structuurvisie Windenergie op land en daarin genoemde aandachtspunten voor Goeree-Overflakkee.

In het programma Ruimte van de provincie en in de herziening van de gemeentelijke structuurvisie is opgenomen dat bij de locatie Pallandtpolder het demagnetiseringsgebied mijnenvegers defensie voor de kust een aandachtspunt is in de vervolgfase van planvorming.

De invloed van windenergie op recreatie valt buiten de reikwijdte van het PlanMER. Bij de vaststelling van de locaties windenergie op Goeree-Overflakkee is zoveel als mogelijk rekening gehouden met de doelstellingen voor recreatie en toerisme. Afstemming met het IRP Goeree-Overflakkee heeft regelmatig plaatsgevonden en ook is de kop van het eiland onder meer vanwege recreatieve waarden gevrijwaard van windenergie.

119.

Met de plannen die er nu liggen en het voornemen de woonkernen meer te ontzien wordt er meer druk gelegd bij de mensen die bewust landelijk wonen en voor de rust en de ruimte. Werkt 40 uur per week buiten in fruitteeltbedrijf, dicht bij de molens. Hij gaat er dus veel last van ondervinden, omdat hij altijd buiten aan het werk is. Daarvoor zijn geen wettelijke eisen vastgesteld. Wel voor wonen en andere werksituaties (kantoren). Wie is er aansprakelijk als hij zijn werk niet meer kan uitvoeren in verband met gezondheidsproblemen en hij zijn gezin niet meer kan onderhouden.

Situatie is vergelijkbaar met iemand die dagelijks op een kantoor een kwartier lang continue het licht aan en uit doet en dat op datzelfde kantoor de hele dag de gang wordt gestofzuigd. Omdat hij ook bij zijn boomgaard woont wordt ook daar geen rust gevonden, omdat de molens daar ook dichtbij komen. Overigens is dat huis dan ook een stuk minder waard.

Graag wil hij weten wat de oplossingen zijn, omdat hier niet zomaar overheen kan worden gestapt.

Antwoord: Zie thema 2, 3 en 4.

120.

Bewoners van zoekgebied Anna Wilhelminapolder. Als omwonenden de afgelopen jaren heel correct op de hoogte gebracht van het initiatief voor windenergie in deze polder. Zij zijn

windenergie gaan omarmen en begrijpen niet dat dit goed scorende zoekgebied is afgevalen in de structuurvisie, terwijl de opbrengst van dit gebied hard nodig is om 260 MW te halen. Op andere locaties is veel onrust over de plannen, maar bij hen is windenergie welkom. Het argument van het ontbreken van bestuurlijk draagvlak heeft hen verbaasd. Er zijn alleen akkerbouw- en woonfuncties in de polder. Zij willen het zoekgebied graag alsnog toegevoegd zien aan de structuurvisie. Zij hopen met deze zienswijze bij te dragen aan de verbetering van de structuurvisie.

Antwoord: Zie thema 2.

121.

Bezwaar tegen clustervorming windmolens aan de Hooidijk te Ooltgensplaat. Als ze er dan toch moeten komen, dan liever op de locatie tussen Sluishaven en Oude-Tonghe.

Antwoord: Zie thema 2.

122.

Startpunt voor het PlanMER is het zoekgebied windenergie in de randzone van Goeree-Overflakkee, zoals benoemd in de provinciale structuurvisie. Adcim heeft in het gebied langs de Grevelingen tussen Stellendam en Ouddorp onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van windturbines. Dit gebied is ten onrecht niet meegenomen bij het PlanMER onderzoek ten behoeve van de aanwijzing van plaatsingsgebieden.

Op de bedoelde locatie kunnen naar verwachting 8 windturbines geplaatst worden, met een vermogen van 24 MW. Op de locatie is een hoog windaanbod, beperkte windafvang. De afstand tussen woonkernen en windturbines bedraagt tenminste 900 m. Er is nagenoeg geen verspreide bebouwing dan wel woningen in de directe nabijheid. De turbines zijn gepland op geheel aaneengesloten agrarische gronden en kwetsbare gebieden worden ontzien. Het gebied is grootschalig polderlandschap. Rotortip maximaal 149,5, waardoor geen verlichting vereist is.

De locatie scoort goed op de vier thema's leefomgeving, ecologie, landschap en windaanbod.

Uiteraard zijn geen individuele projecten binnen de plaatsingsgebieden onderzocht. Om verdere ontwikkeling van het windpark mogelijk te maken wordt verzocht het bedoelde gebied alsnog mee te nemen bij het PlanMER en op te nemen in de partiële herziening van de regionale structuurvisie.

Antwoord: Zie thema 2. Bij het vaststellen van plaatsingsgebieden is geen rekening gehouden met grondposities. Op basis van vooraf geformuleerde uitgangspunten is gekozen voor grote clusters in de noordrand en is besloten de kop van het eiland vrij te houden van windenergie.

123.

Betrokkenen hebben beide een akkerbouwbedrijf te Stad aan 't Haringvliet. Op de gronden van de één staan parallel aan de buitendijk 4 windturbines, Windpark Martina Cornelia. Alle gronden van beide liggen binnen de grote cluster "Polder Oude Stad". Zij zijn geen tegenstander van windenergie, maar de stukken geven wel aanleiding te reageren.

De benaming van de grote cluster Polder Oude Stad, geeft aanleiding tot verwarring, want die bestaat uit 5 gedeelten van 5 verschillende polders: polder Oude Stad, Martina Cornelia Polder, Brienens Polder, Van Pallandt Polder en Polder Oostplaat.

Zij zijn van mening dat de oostelijke grens van het huidige zoekgebied van cluster Polder Oude Stad veel te dicht bij de dorpsrand van Stad is gelegen. Als dit niet wordt aangepast

leidt dat tot onaanvaardbare overlast voor de bewoners, die met name in het meest westelijk gelegen deel van Stad wonen. Verzocht wordt het cluster zodanig aan te passen dat de van oudsher Polder Oude Stad genoemd deel niet meer in aanmerking komt. De grens wordt daardoor opgeschoven naar de Zeedijk. Een landschappelijk mooie grens.

In feite komt dit verzoek overeen met de motie, die tenminste een afstand van 900 m tussen de woonkern en de windturbines voorstelt. Als dit wordt overgenomen is het verstandig de benaming van het cluster ook te wijzigen.

De impact van een tweede lijn op circa 500 m in de Brienenspolder op de woonsituatie van één van hen zou onaanvaardbaar zijn. Een dergelijke lijn zou waarschijnlijk het woonerf net niet doorsnijden. Men heeft er destijds zelf voor gekozen om langs een windmolenpark met lijnopstelling te willen wonen en werken, maar beslist niet in een windmolenpark. Een tweede lijn op 500 m uit de buitendijk is onacceptabel en verzocht wordt geen zoekgebied aan te wijzen op minder dan 450 m uit de grens van erf en woning. De derde lijn zou daardoor beter gesitueerd kunnen worden op ongeveer 950 m uit de buitendijk. Verzocht wordt daar rekening mee te houden.

Als de 260 MW niet wordt gehaald, dan wordt verwezen naar de Anna Wilhelmina polder bij Oude-Tonge, die ook nog in aanmerking zou kunnen komen.

Betrokkenen zullen nadere onderzoeken met betrekking tot geluid en slagschaduw kritisch volgen, omdat een eventuele lijn op het zuiden/zuidwesten kan komen. De onderzoeken in het PlanMER gaan uit van categorieën één tot en met vijf woningen en meer dan vijf. Voor Oude Stad wordt een beperkt negatief effect verwacht, maar de gekozen aantallen zijn subjectief.

De ecologische verkenning is in opdracht van Delta Windpark B.V. opgesteld. Zij vragen zich af of het niet beter zou zijn geweest als de overheid zelf opdracht zou hebben gegeven voor dit onderzoek, gelet op de gevoeligheid van het onderwerp.

In de beschrijving is sprake van binnendijkse EHS-gebieden, op hun gronden nog ingetekend als EHS-zoekgebied voor het realiseren van natuur en ecologische verbindingszone. Dat is inmiddels achterhaald en verzocht wordt dit bij de eerstvolgende bestemmingsplanwijziging niet meer op te nemen.

Antwoord: Zie thema 2. Voor het PlanMER is gebruik gemaakt van reeds beschikbare informatie. Verdere verkenningen zullen per plaatsingsgebied moeten plaatsvinden. Bij de eerstvolgende wijziging van het bestemmingsplan zal worden bezien of de vervallen binnendijkse EHS-gebieden hun oorspronkelijke bestemming terug kunnen krijgen.

124.

Goeree-Overflakkee is een eiland van rust, natuur en ruimte. De mensen die er wonen hebben daarvoor gekozen. De structuurvisie bevat de mogelijkheid dat windturbines zodanig worden geplaatst dat woongebieden belast kunnen worden met het geluid ervan tot een niveau van $L_{den}=47$. Deze geluidsnorm houdt geen rekening met het rustige karakter van de dorpen op Goeree-Overflakkee. Voorgesteld wordt de structuurvisie te herzien, zodanig dat recht wordt gedaan aan het karakter van Goeree-Overflakkee, het toestaan van geluidsniveau $L_{den}=40$.

Antwoord: Zie thema 2.

125.

De volgende punten zijn kernpunten over het plan MER en het daaruit voortkomende voorkeursalternatief (vka).

Het vka leidt niet tot de gewenste 260 MW aan windenergie in 2020, terwijl dit een uitgangspunt is van het bestuursakkoord.

Het vka leidt niet tot het best denkbare alternatief voor zoveel mogelijk bewoners van het eiland. Teveel lijkt uit te zijn gegaan van enkel het bestuursakkoord, terwijl in de samenwerkingsovereenkomst afgesproken is om objectief te bepalen wat de beste locaties zijn voor mens en milieu.

Een aantal uitgangspunten van de het PlanMER wordt niet onderschreven, omdat die er toe leiden dat gebieden uitgesloten worden die bij uitstek geschikt zijn voor windenergie. Om tot 260 MW te komen zal het vka aangevuld moeten worden met extra locaties, die ruimschoots voorhanden zijn.

De structuurvisie dient de bevolking en de initiatiefnemers duidelijkheid te bieden voor de toekomst, die voldoet aan de opgave van rijk en provincie.

De provincie moet zo spoedig mogelijk een traject starten voor het PlanMER van de netaansluiting. Vitaal onderdeel van een windpark. Op dit moment is er onvoldoende netcapaciteit voor de afvoer van de te produceren stroom.

Het vka biedt onvoldoende ruimte voor 260 MW. Als er gekozen wordt om 900 meter afstand tot woonkernen aan te houden wordt de ruimte nog kleiner. Het is mogelijk een vka op te stellen dat meer draagvlak geniet en ruimte biedt voor 260 MW. De uitgangspunten ten aanzien van ringpolders, de ecologische hoofdstructuur en de keuze voor alleen grote clusters moeten daarbij heroverwogen worden. De windgroep wil een constructief voorstel doen voor een combinatie van grote en kleine clusters, waarbij mens en milieu worden gerespecteerd. Dit leidt tot een betere landschappelijke invulling en evenredige verdeling over het eiland en een betere benutting van het windpotentieel.

In de toelichting hierop wordt aangetoond dat het vka geen 260 MW oplevert in 2020.

Bezwaar tegen het laten afvallen van locaties die gunstig uit het PlanMER komen. Dat is niet in lijn met de afspraken. Ook bezwaar tegen keuze voor veel grote clusters aan de noordkant. Relatief veel bewoners worden daardoor met windturbines geconfronteerd.

In de samenwerkingsovereenkomst is afgesproken door middel van een transparant proces tot de beste locaties te komen. Het af laten vallen van locaties om politieke redenen doet geen recht aan die afspraken.

Bezwaar tegen het zeer beperkt meewegen van de energieopbrengst bij de keuze van locaties. Het toevoegen van locaties aan de zuidrand zorgt voor een betere benutting van het windpotentieel.

Het uitsluiten van de ringpolders in het PlanMER stemt niet overeen met de visie van de landschapsbureaus die het eiland hebben onderzocht. Een deel van de ringpolders heeft geen cultuurhistorische of landschappelijke waarde meer. Gepleit wordt voor heroverweging van deze inconsistentie, omdat een aantal van deze locaties geschikt is voor windenergie.

Ten westen van N57 is geen onderzoek gedaan. Daarmee wordt Noordereiland uitgesloten, dat als industrieel kan worden aangemerkt en daardoor geschikt is voor plaatsing.

EHS kan niet per definitie worden uitgesloten voor windenergie. Er is te weinig rekening gehouden met verschillen daarbinnen. In enkele gevallen is er sprake van gebieden die geen "in stand te oude soorten of habitatdoelen" bevatten. Op basis van onderzoeken moet worden gezien of EHS waarden in het geding zijn.

Het toepassen van een beperkt aantal robuuste plaatsingsgebieden wordt onderschreven. Maar niet het volledig uitsluiten van alternatieven. Met name het gebied tussen Herkingen en Stellendam leent zich goed voor windenergie.

Geen windturbines in het water omdat dit economisch niet haalbaar is en de impact op Natura 2000 gebieden te groot.

Bezwaar tegen de clause in de structuurvisie waardoor de gemeente de bestemming van een aan te wijzen locatie mag wijzigen, op basis van het feit dat windenergie in de toekomst niet meer de meest rendabele vorm van duurzame energieopwekking zal zijn. Dit na afloop van de economische levensduur.

Dit kan niet los worden gezien van verdere ontwikkelingen en de zinsnede zou om die reden verwijderd moeten worden.

Nogmaals bezwaar tegen het feit dat 260 MW niet wordt gehaald en daardoor de kans blijft bestaan dat de discussie binnen afzienbare tijd nogmaals gevoerd moet worden als de opgave van rijk en provincie niet wordt gehaald.

Antwoord: Zie thema 2. Energie uit wind is op dit moment waarschijnlijk de meest rendabele vorm van grootschalige energieopwekking. Hoewel de noodzaak van duurzame energie structureel van aard is, kan niet met zekerheid worden gezegd dat windenergie in de toekomst nog steeds de meest rendabele vorm van grootschalige duurzame energieopwekking zal zijn. Mede gelet op de impact van windenergie op de (leef)omgeving, wil de gemeente zich het recht voorbehouden de bestemming van windenergielocaties te wijzigen na afloop van de economische levensduur van de turbines, zonder recht op planschadevergoeding, om zo een toekomstige afweging ten aanzien van windenergie zo objectief mogelijk te maken.

126.

Gevaar bestaat dat na de aanwijzing van 5 voorkeursgebieden, mensen tegen elkaar worden uitgespeeld. Zienswijzen worden ingediend en voor enkele groepen wordt het iets minder slecht, maar nog steeds slecht en anderen zijn nog meer de klos.

Is het niet beter een principiële standpunt in te nemen. Is het opwekken van energie door middel van windturbines verstandig, is nut en noodzaak overtuigend aangetoond? Wat gaat het elk Nederlands huishouden kosten? Na bestudering van het winddossier zijn zij tot de conclusie gekomen dat doorgaan op deze weg (4.500 MW op zee en 6.000 MW op land) sterk moet worden afgeraden. Het is een heilloze weg, die op basis van overal te vinden argumenten voorlopig niet ingegaan moet worden. Niet zo lang nut en noodzaak niet onomstotelijk is aangetoond.

Dit standpunt is voor een belangrijk deel in lijn met de motie die op 12 december door de gemeenteraad van Goeree-Overflakkee is aangenomen. Deze heeft tot nu toe weinig aandacht gekregen. Deze zal krachtig moeten doorklinken in de richting van provincie en rijk. Wel duurzaam, maar niet plaatsen.

Een van de sterkste argumenten tegen grootschalige ontwikkeling op het gebied van windenergie op land, is het protest van de kustgemeenten die zich verzetten tegen windturbines op zee op 5,6 km vanuit de kust, in plaats van op 22 km. En dan zou een eis van 2.000 m, waar 400 m de norm is, ondenkbaar zijn?

Tegen plaatsing van nog meer windturbines op Goeree-Overflakkee. Zij wensen dat de windopgave wordt omgebogen naar andere vormen van duurzame energie.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

127.

Vraagt zich af of het met de voorliggende plannen de goede kant op gaat. De door de raad ingediende moties wel, maar deze gaan nog niet ver genoeg.

Leidend in de discussie lijkt de afstand tot aaneengesloten woonbebouwing. Waarom alleen aaneengesloten en waarom alleen woonbebouwing? Rondom de potentiële clusters moeten

ook de belangen van bewoners van vrijstaande woningen, ondernemers en hun werknemers en klanten worden meegewogen.

Deze zienswijze wordt ingediend als bewoner van Suisenweg 1, maar ook als eigenaar/exploitant van camping De Krammer op hetzelfde adres en namens vele vaste en losse gasten van de 50 standplaatsen van de camping.

De plannen met Battenoot verontrusten zeer. Vooral het feit dat een aanzienlijk gebied ten zuidoosten van de N59 in de plannen is meegenomen is huiveringwekkend. Uitvoering daarvan zal het woon- en kampeergenot ernstig schaden. Gevolgen voor de kostwinning worden gevreesd. De ligging van woning en camping is zodanig dat de zon s 'avonds achter de megagrote molens zal onder gaan, waardoor slagschaduw en flitseffecten te verwachten zijn.

Toeristen komen naar het eiland voor rust, kust en ruimte. Dat format kan in de prullenbak als de windturbineplannen doorgang vinden.

Om vergunning te krijgen voor de gebouwde opstallen moest de nok van de woning en de loods exact even hoog worden. Anders zou het geen gezicht zijn in het landschap. Dat heeft € 10.000,- gekost. Passen de molens in Euromastformaat wel in datzelfde landschap? Komen er boven de horizon bovendien nog tientallen knipperende ronde waarschuwingsslampen voor het luchtverkeer?

Hij wil een kruis door het bedoelde gebied ten oosten van de N59, beter nog door heel Battenoot.

De bouw van windmolenparken enkele kilometers op zee heeft tot veel commotie geleid bij kustgemeenten. Volgens die gemeenten kan dat leiden tot 210 miljoen euro minder bestedingen in de toeristische sector en tot verlies van 5.900 banen. Wanneer die gemeenten zo veel vrees hebben voor molens op 6 km afstand, hoe ernstig is dan de dreiging voor zijn bedrijf met molens op maar 1 km. Hij vraagt zich af of de gemeente zich de gevolgen van de aanslag op de toeristische sector realiseert, eiland breed met name voor de lokale middenstand en de gemeentelijke toeristenbelasting.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

128.

De camping is gelegen op korte afstand van de camping bij het zoekgebied Den Bommel-Zuid. Op zich niet afwijzend ten opzichte van windenergie, maar wel als de molens hinder veroorzaken voor de camping. De wens is de camping, net als woningen, in de vervolgonderzoeken als volwaardig object mee te nemen.

Benaderd door initiatiefnemers windproject in het zoekgebied om mee te doen in het initiatief. Dat proces loopt nog. Mocht dit niet tot resultaat leiden, dan moeten de rechten gewaarborgd zijn in het vervolgproces. Zij hebben verstand van het runnen van een camping, maar niet van de impact van windenergie op een omgeving waar hun inkomsten vandaan moeten komen.

Graag willen zij de bestaande rechten, het runnen van een camping, gewaarborgd zien in alle beleidsdocumenten.

Antwoord: Zie thema 2.

129.

Toename windturbines ontnemt burgers het woongenot en de reden waarom ze in Ooltgensplaat zijn gaan wonen, namelijk wonen in het landelijk gebied op korte afstand van het werkgebied (Rotterdam).

Nu al is er geluidsoverlast van het bestaande park en dat zal erger worden bij uitbreiding. Het wonen zal ervaren worden als wonen in een industriegebied. Ook het visuele aspect is van grote invloed, omdat aan weerszijden van het Krammer en Volkerak al windturbines staan. De bewoners van het gebied zullen het gevoel krijgen hier tussen opgesloten te zijn. De verwachting is meer onverkoopbare woningen, leegstand, verpaupering en een forse daling van de WOZ-waarde.

Antwoord: Zie thema 2 en 3.

130.

Handhaven zienswijze startdocument PlanMER. Alle rechten worden voorbehouden en bij eventuele nadelen zal bij vergunningaanvragen nader gemotiveerd en/of geclaimd worden.

Antwoord: Zie thema 2 en 3.

131.

De veiligheidscontouren voor windturbines zijn nog niet door de gemeente vastgesteld. Dat moet gebeuren voordat verder wordt gegaan met de ontwikkeling van de plannen.

De contouren van het Volkerak-Zoommeer en Krammer worden al in grote mate gedomineerd door windturbines. Door de Zeeuwse ambitie met de Krammersluizen neemt deze dominantie buiten proportionele vormen aan. Daarom mag geen verdere uitbreiding langs deze contouren plaatsvinden.

De recreatieve kansen vanuit Waterpoort komen sterk onder druk te staan en demotiveren ondernemers in dit gebied te investeren.

Van het college wordt verwacht dat het zich volledig inzet om uitvoering te geven aan de motie van de raad d.d. 12 december 2013, over het ombuigen van windenergie naar andere vormen.

Het toestaan van meer windturbines ontnemt burgers het woongenot en de reden waarom ze in Ooltensplaat zijn gaan wonen. Dat is wonen in een landelijk gebied op korte afstand van het werk (Rotterdam).

Nu al is er geluidsoverlast van het bestaande park en dat zal erger worden bij uitbreiding. Het wonen zal ervaren worden als wonen in een industriegebied. Ook het visuele aspect is van grote invloed, omdat aan weerszijden van het Krammer Volkerak als windturbines staan. De bewoners van het gebied zullen het gevoel krijgen hier tussen opgesloten te zijn.

De verwachting is meer onverkoopbare woningen, leegstand, verpaupering en een forse daling van de WOZ waarde.

Antwoord: In Nederland zijn veiligheidsnormen van kracht voor windturbines. Deze zijn ook meegenomen in het PlanMER Windenergie Goeree-Overflakkee (onder meer pagina 57 en verder). Zie verder thema 2 en 3.

132.

De zienswijze is specifiek gericht op het plaatsingsgebied Polder Oude Stad. De beschrijving en tekening van dit gebied geven aanleiding te twifelen aan de zuiverheid van het eindconcept PlanMER.

In het onderzoeksgebied G3 is gekeken naar vrij liggende woonbebouwing, de bestaande windturbineopstelling, effecten op de woonkern Stad aan 't Haringvliet en het demagnetiseringsgebied mijnenvegers van defensie voor de kust.

Het is vreemd dat de woonkern Park Nieuw Zeeland niet is benoemd. Daardoor is onvoldoende rekening gehouden met de dominante invloedssferen waar Park Nieuw-Zeeland in relatie tot de totale gebiedsinvulling al aan onderhevig is. Het cumulatief effect.

Een windturbinepark wordt niet als op zichzelf staand gezien. Onvoldoende is rekening gehouden met het feit dat het gebied grenst aan een mestopslag, de milieustraat van de gemeente, bedrijventerrein Oostplaat (milieucategorie tot 4.2), met de daarbij behorende visuele aspecten, geur- en geluidscontouren, een groot sportpark met geluidscontouren, een beroepshaven ook met geluidscontouren. De toegenomen verkeerstromen door de uitbreiding van het sportpark en de windturbines in de Van Pallandtpolder en op de AWZI Westhavendijk hebben invloed op de leefomgeving. Daardoor is de druk op Park Nieuw-Zeeland toegenomen. De inrichting van het omliggende gebied doet al in voldoende mate een beroep op het acceptatie- en incasseringsvermogen van de bewoners. Gepleit wordt voor een evenredige verdeling van de last tussen Stad aan 't Haringvliet en Park Nieuw-Zeeland. Als daardoor een te klein gebied over blijft om in G3 aan de gewenste opgave te voldoen, dan wordt geadviseerd de zuidrand van Goeree-Overflakkee alsnog mee te nemen in het aanwijzigingsbeleid.

Door de nieuwe plannen en wat hiervoor reeds is aangegeven als bestaande last, wordt het beslag op de horizon voor de bewoners van Park Nieuw-Zeeland te groot.

Mede gebaseerd op de kennis van de huidige situatie wordt ingezet op een minimale afstand van 2.000 m tussen de windturbines en de grens van de woonkern Park Nieuw-Zeeland.

In het PlanMER is onvoldoende rekening gehouden met de gezondheidsrisico's veroorzaakt door windturbines. De impact wordt onderschat. Laag frequent geluid, boven- en ondergrondse trillingen, elektromagnetische velden en de optische invloed van de beweging van de rotorbladen aan de horizon. Dat heeft invloed op de hypofyse en de hypothalamus, wat ernstige psychische en fysiologische problemen op kan leveren. Voortdurende bloeddrukschommelingen als gevolg van luchtdrukverschillen veroorzaakt door de windmolens vormen de basisoorzaak.

Geluid is niet iets dat definieerbaar is. Naast de lage tonen, levert bijvoorbeeld de hoge fluittoon van de windturbines bij Stad een irritatiefactor op. Het geluid van een windturbine is altijd latent aanwezig. Er is nooit stilte. Geluid is dus meer dan een aantal decibels. Zij zijn van mening dat zij zeker in de nachtelijke uren recht hebben op rust en stilte.

De bestaande rij turbines is tot ver in westelijke richting ingekleurd als toekomstig plaatsingsgebied. Dat kan niet. De inkleuring moet overeen komen met de tot nu toe gestelde plaatsingsafstand tot woonbebouwing. Wanneer bestaande turbines buiten het aanwijsgebied vallen, zal hier een gepaste oplossing voor gevonden moeten worden.

In het gebied G3 is geen rekening gehouden met een minimale afstand van 450 m ten opzichte van aaneengesloten woonbebouwing op het noordoostelijke deel van bedrijventerrein Oostplaat.

Als invulling voor het plaatsingsgebied wordt voorgesteld om windturbines te plaatsen van een gelijksoortig type. Er staan nu al uit de lijn 2 verschillende types, allemaal van Eneco. Voorgesteld wordt alleen aan Eneco te gunnen en het geplaatste type Nordex 90 te handhaven, ten behoeve van de homogeniteit. Daarbij tevens Eneco te bewegen de huidige windturbines te ontmantelen tot binnen de volgens de gemeente gestelde afstand of de volgens hen gewenste en gepaste afstand van 2000 m.

De langs de Brienensweg gecreëerde natuur maakt deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur. Zij zijn van mening dat een gepaste afstand aangehouden moet worden, om van deze EHS geen onnatuurlijke barrière te maken.

De waarde van de woningen zal verder afnemen met het bekend worden van het plaatsen van meer windturbines. Bewoners zijn bang hun woning nooit meer te verkopen. Niet uitgesloten wordt dat op basis van de Wet op de Ruimtelijke Ordening overgegaan zal worden tot het indienen van een eis tot vergoeding van planschade.

Graag wil men betrokken blijven bij de totale inrichting van het gebied. De plaatsing van de windturbines staat niet los van de uitvoering van het Kierbesluit Haringvliet. Ter compensatie wil men graag dat er iets goeds en moois van wordt gemaakt, in termen van natuur en recreatie.

Ter compensatie wordt voorgesteld de eigenaar van de winturbine op de AWZI te bewegen mee te gaan naar een cluster en de huidige turbine, gebouwd voor 2005, te ontmantelen. Ook zou jaarlijks een vast percentage uit het windfonds toe moeten vallen aan de Vereniging van Eigenaars Park Nieuw-Zeeland. Saldering kan worden toegepast op de energierekening van de bewoners van Park Nieuw-Zeeland in de vorm van een verlaagde kWh prijs of verlaging van de energiebelasting of transportkosten.

Alternatieve gebieden zullen niet worden benoemd, omdat niemand de ervaring van windturbines in de achtertuin wordt gegund. Het huidige areaal windturbines is genoeg. Eerst zouden andere alternatieven uitgewerkt moeten worden, bijvoorbeeld getijdecentrale, alvorens tot plaatsing over te gaan. Het aanplanten van groen reduceert CO2 en snoeihout kan versnipperd worden en verbrand in een bio-centrale.

Graag wordt men van het verdere verloop van de procedure op de hoogte gehouden.

Antwoord: Zie thema 1, 2, 3, 4 en 5.

133.

In het bestuursakkoord zijn afspraken gemaakt over de realisatie van maximaal 260 MW windenergievermogen op Goeree-Overflakkee. Uitgangspunt bij de regionale structuurvisie zou moeten zijn dat bewoners geen hinder hebben van geluid en slagschaduw. Volgens PlanMER zou aan de wettelijke eisen zijn voldaan bij een afstand van 700 m tussen molens en woningen. Bij de in het PlanMER gekozen type windmolen is echter sprake van een slagschaduw van 1.320 meter vanaf de molen. Er zal dus een afstand van 1320 m aangehouden moeten worden.

Om continue levering van stroom aan verbruikers te garanderen moeten traditionele manieren van stroomopwekking beschikbaar blijven voor windstil weer. De milieueffecten daarvan zijn niet meegenomen in de berekeningen van het milieurapport. Dat zou wel moeten.

Er zijn betere en rendabeler technieken in ontwikkeling om duurzaam energie te kunnen produceren. Nut en noodzaak van windenergie staan daarmee ter discussie. Gelet op de overlast voor de bevolking zou daar eerst onderzoek naar gedaan moeten worden.

In de glastuinbouw is een enorm potentieel aan milieuvriendelijk geproduceerde stroom beschikbaar, wat slechts voor een klein deel wordt benut.

Bij de herziening van de structuurvisie ontbreekt een maatschappelijke en economische kostenbaten analyse. Een dergelijk onderzoek wordt noodzakelijk geacht.

Er zal sprake zijn van effecten op de boerderij van cliënten. Verstoring van ecologie, landschappelijke waarden, geluidhinder en schaduwwerking. Naast immateriële schade zal ook vermogens schade worden geleden.

Cliënten zijn ook eigenaar van agrarische gebouwen in Achthuizen. Door deze gebouwen te saneren, is het mogelijk naast de boerderij nog 2 nieuwe woningen te realiseren (ruimte voor ruimte regeling). Met de gemeente is dit reeds besproken. Ook de waarde van deze nieuwe woningen wordt sterk beïnvloed door de herziening van de structuurvisie en lijdt tot schade. Het is niet nodig 260 MW aan windenergie mogelijk te maken op Goeree-Overflakkee. Er kan nog voldoende worden gerealiseerd als tussen de windmolens een afstand van 1320 m wordt aangehouden. Het onroerend goed van cliënten kan dan buiten de invloedssfeer van de windmolens worden gehouden.

Antwoord: Zie thema 1, 2 en 3.

134.

In het bestuursakkoord zijn afspraken gemaakt over de realisatie van maximaal 260 MW windenergievermogen op Goeree-Overflakkee. Uitgangspunt bij de regionale structuurvisie zou moeten zijn dat bewoners geen hinder hebben van geluid en slagschaduw. Volgens het PlanMER zou aan de wettelijke eisen zijn voldaan bij een afstand van 700 m tussen molens en woningen. Bij de in het PlanMER gekozen type windmolen is echter sprake van een slagschaduw van 1.320 meter vanaf de molen. Er zal dus een afstand van 1.320 m aangehouden moeten worden.

Om continue levering van stroom aan verbruikers te garanderen moeten traditionele manieren van stroomopwekking beschikbaar blijven voor windstil weer. De milieueffecten daarvan zijn niet meegenomen in de berekeningen van het milieurapport. Dat zou wel moeten.

Er zijn betere en rendabeler technieken in ontwikkeling om duurzaam energie te kunnen produceren. Nut en noodzaak van windenergie staan daarmee ter discussie. Gelet op de overlast voor de bevolking zou daar eerst onderzoek naar gedaan moeten worden.

In de glastuinbouw is een enorm potentieel aan milieuvriendelijk geproduceerde stroom beschikbaar, wat slechts voor een klein deel wordt benut.

Bij de herziening van de structuurvisie ontbreekt een maatschappelijke en economische kostenbaten analyse. Een dergelijk onderzoek wordt noodzakelijk geacht.

Er zal sprake zijn van effecten op de boerderij van cliënten. Verstoring van ecologie, landschappelijke waarden, geluidhinder en schaduwwerking. Naast immateriële schade zal ook vermogensschade worden geleden.

Locatie van cliënt voldoet aan de eisen om in aanmerking te komen voor vestiging van Nieuwe Landgoederen. De voorbereiding voor de ontwikkeling van 2 nieuwe landgoederen zijn oktober 2013 gestart. Het vestigen daarvan wordt door de mogelijkheden voor het plaatsen van windturbines ernstig belemmerd. Daardoor zal sprake zijn van inkomens- en vermogensschade.

Het is niet nodig 260 MW aan windenergie mogelijk te maken op Goeree-Overflakkee. Er kan nog voldoende worden gerealiseerd als tussen de windmolens een afstand van 1.320 m wordt aangehouden. Het onroerend goed van cliënten kan dan buiten de invloedssfeer van de Windmolens worden gehouden.

Antwoord: Zie thema 1, 2 en 3.

135.

Eigenaar van een perceel aan de Hooijdijk, dat in het kader van ruimte voor ruimte een woonbestemming heeft gekregen. Verwacht wordt dat, na principe akkoord van welstand, medio 2014 met de bouw begonnen kan worden. Op het stuk grond aan de Hooijdijk zijn al 2 woningen gerealiseerd en een derde is in aanbouw.

Waardering voor de wijze waarop de gemeente een actieve rol speelt in het winddossier en de bewoners in het beslistraject betreft. Punt van aandacht is dat nog lange tijd onzeker zal zijn waar de molens exact komen te staan. Het ligt op de weg van de gemeente en de Windgroep om snel duidelijkheid te geven over de exacte locaties. De Windgroep is bezig met lobby om bewoners te bewegen geen bezwaar te maken en biedt aanzienlijke bedragen. Blijkbaar beschikt de Windgroep over een kaart met exacte voorkeurslocaties. Gevraagd wordt om transparantie hieromtrent.

Huidige molens Piet de Wit staan op circa 500 m van toekomstige woning. Lang getwijfeld over de aankoop, in verband met de molens, maar uiteindelijk toch gekocht. Is te camoufleren met beplanting en de molens hebben geen verlichting.

Met hogere molens, na vervanging, zal er sprake zijn van verlichting op de molens voor het vliegverkeer en zal geluidsoverlast, horizonvervuiling en slagschaduw toenemen.

In de rapporten zijn de (te bouwen) woningen aan de Hooijdijk niet meegenomen. De rapportage is daarom op veel punten niet correct. Aanvulling of nieuw is dus noodzakelijk om de effecten duidelijk te krijgen voor de woningen aan de Hooijdijk. Opgemerkt wordt nog dat op het perceel ook een gastank geplaatst zal worden.

Een extra rij molens zal tot extra geluidsoverlast leiden als gevolg van cumulatie.

Rondom de toekomstige woning staan nog 6 woningen. De door de gemeenteraad beoogde afstand van 900 m tot woonkernen, zou ook voor deze woningen moeten gelden. Ook vanuit de Windgroep is tijdens een gemeenteraadsvergadering aangegeven dat een afstand van 450 m te weinig is. Langs de Hooijdijk is sprake van lintbebouwing, waardoor de genoemde afstand van 900 m ook aangehouden zou moeten worden.

Plaatsing van extra windmolens zal tot een waardedaling van hun grond/woning leiden. Dat levert een financieel nadeel op.

Niet duidelijk is waarom de Anna Wilhelmina polder niet is aangewezen als voorkeursgebied. Daar staan minder woningen en er zijn geen aspecten die zwaarder wegen dan bij Piet de Wit. In de plannen wordt ook geen rekening gehouden met de uitbreiding van recreatie in en rond Ooltgensplaat. Zonder toelichting van de gemeente lijkt er sprake van willekeur.

De gemeente heeft vanuit haar maatschappelijke taak de verantwoordelijkheid op te komen voor de belangen van haar burgers. Belanghebbenden en/of hun kinderen moeten (ook) worden beschermd tegen de diverse vormen van overlast die windmolens kunnen geven als die te dicht bij hun woning worden geplaatst. De norm van 450 m dient derhalve ook te worden toegepast op dergelijke woningen.

Op tal van gebieden, zoals geluid bij concerten, alcoholverbod, is de overheid pro actief. Dat zou bij overlast van windmolens ook zo moeten zijn.

De onduidelijkheid van dit moment zorgt voor een heleboel zorgen. De zorgvuldigheid die de gemeente tot nu toe heeft betracht, geeft vertrouwen dat met deze zorgen rekening zal worden gehouden.

Antwoord: Zie thema 2 en 3.

136.

Plaatsing windmolens bij Den Bommel is niet gewenst. Bewoners zullen 24 uur per dag overlast van geluid ervaren in een gebied dat wordt gekenmerkt door ruimte, natuur en vooral rust. Bijkomend zijn hinder van slagschaduw en waardevermindering onroerend goed. Indiener heeft een bedrijf dat jonge paarden opfokt, traint en verhandelt. Gezoeft van roterende wieken en slagschaduw kunnen bij de training van jonge net zadelmakke paarden problemen opleveren. Training zou zelfs onmogelijk kunnen worden, waardoor een binnen manege gebouwd zou moeten worden of het bedrijf helemaal verplaatst. Daarvoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Antwoord: Zie thema 2 en 3.

137.

Het PlanMER zal herzien moeten worden op basis van het gegeven van de door de raad aangenomen motie, waarbij een afstand van 900 m tussen windmolens en woonkernen

wordt aangehouden. De grote clusters zullen dan zodanig klein worden dat ze geen extra 200 MW aan windenergie mogelijk maken.

Het PlanMER en de passende beoordeling zijn opgesteld door hetzelfde bureau. Daarmee heeft de slager zijn eigen vlees gekeurd. Er zal dus een passende beoordeling door een andere partij moeten plaatsvinden.

Uit het ontwerpbesluit is niet duidelijk geworden waarom gebied G6, Anna Wilhelmina polder, moest afvallen. G6 ligt verder van de oude ringpolder en levert meer vermogen op dan G7, Battenoert. Ook worden er veel minder bewoners beïnvloed dan bijvoorbeeld in G2, polder Westplaat. Terwijl toch al een beperkte hoeveelheid ruimte wordt voorgesteld om de extra 200 MW te realiseren. De omgevingslast wordt onnodig zwaar geconcentreerd. Dat gebrek wordt nog nijpender in het licht van de motie en de daarin opgenomen afstandsmaat van 900 m.

Antwoord: Zie thema 2. Voor wat betreft de opmerking over het PlanMER en de passende beoordeling wordt verwezen naar het positieve advies daarover van de Commissie voor de m.e.r, waaruit geconcludeerd kan worden dat is voldaan aan de daarvoor geldende richtlijnen.

138.

Geconstateerd is dat hun windinitiatief deels wel en deels niet in de herziening van de regionale structuurvisie valt. Op de bijlage is dat aangegeven. Verzocht wordt het plaatsingsgebied van de Noordrand in zuidelijke richting uit te breiden, zodat het initiatief volledig mogelijk wordt gemaakt. Niet duidelijk is waarom de grens zo is getrokken als nu getekend. Veel meer voor de hand zou hebben gelegen om aan te sluiten bij de dijkenstructuur.

Met het opnemen van het volledige initiatief blijft sprake van 1 groot cluster, wordt voldaan aan het criterium van 1250 m vanaf de kustwering, komen de turbines verder weg van de Plaat van Scheelhoek, wordt beter aangesloten bij de contouren van het landschap. Er is geen extra hinder voor omwonenden, die er, behalve de initiatiefnemers, niet zijn.

Antwoord: Zie thema 2.

139.

In de structuurvisie en het PlanMER worden de gevolgen van de windturbines niet volledig onderzocht. De geluidsbelasting waarvan uit wordt gegaan is een gemiddeld geluidsniveau. Als het niet waait is er geen geluid, als het stevig waait maken ze veel herrie. Toch houden overheden vast aan gemiddelden. Dat is niet de realiteit van alle dag. Worden de effecten van die andere geluidbelasting nog onderzocht?

Waarom moeten bedrijven die eenzelfde geluidsniveau produceren als waarvan nu wordt uitgegaan 1500 m tot woonbebouwing aanhouden en mogen windmolens, na de motie, op 900 m worden geplaatst. Dat is toch niet consequent en congruent omgaan met de risico's van omwonenden? Wordt dit verder onderzocht?

Natura 2000 plannen sluiten geen windmolens uit. Waarom wordt dit dan wel gesteld door de voorlichters op de voorlichtingsbijeenkomsten? Waarom dit niet verder onderzocht in overleg met Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten? Die willen daar zeker over praten en zij zien de inkomsten daaruit wel zitten. Natuurlijk vervelend voor de agrariërs en de Windgroep, maar dan wordt het belang van slechts een paar agrariërs opgeofferd ten behoeve van heel veel inwoners. De vraag is of dit wordt onderzocht.

Diverse malen is tijdens de voorlichtingsavonden geopperd dat de 50.000 mensen van Goeree-Overflakkee opdraaien voor de alternatieve energieafspraken in Europees verband.

Vraag is of de gemeente het daar mee eens is. Is onderzocht wat de consequenties zijn als 5 jaar wordt gewacht, zoals het CPB voorstelt en de provincie Friesland doet? Waarom zet de gemeente in, terwijl het verzet zo groot is, op een techniek die nu al verouderd is en slechts een handjevol mensen heel veel geld laat verdienen ten koste van de hele bevolking?

Antwoord: Zie thema 1, 2 en 5.

140.

Grote negatieve effecten worden verwacht op de directe leefomgeving in woonplaats Den Bommel. Vervuiling van het (polder)landschap. De grootschaligheid van de plannen (zowel aantal als hoogte) is zorgwekkend. De hoogte betekent waarschijnlijk ook onwenselijke obstakelverlichting. Afname van aantrekkelijkheid Goeree-Overflakkee als woonomgeving en daling woningwaarde. Rust, stilte en mooie natuurlijke landschappen zijn de aantrekkelijke factoren die gekoesterd moeten worden.

Voor wat betreft geluidhinder, bijzonder ongepast dat er een algemene geluidsnorm van 47 dB wordt gehanteerd voor deze omgeving, bovendien als jaargemiddelde. Geluidsniveau alleen is daarbij een ontoereikend criterium. Aard van het geluid is ook erg bepalend voor de beleving (hoog/laag frequent, repeterend of willekeurig). Zorgen zijn niet louter op inschatting gebaseerd. Wetenschappelijke onderzoeken hebben hogere geluidsniveaus aangetoond dan vooraf berekend (met name 's nachts).

De afstand van 450 tot 900 m van de windturbines tot de dorpskern is erg kort. Niet duidelijk is waarom dit noodzakelijk zou moeten zijn en waarom geen grotere afstand wordt gehanteerd.

Op macro niveau worden op dit moment veel kanttekeningen geplaatst bij windenergie, die het draagvlak nog verkleinen. Het concept windmolen is erg oud te noemen. De heer Peters heeft voor werk van veel windturbines de tandwielkast geïnspecteerd. Dat is een kritisch onderdeel, waaraan vaak onverwachte schade optreedt na 7 – 8 jaar. De beoogde levensduur van 20 jaar is onhaalbaar gebleken.

Aanleiding genoeg te veronderstellen dat windenergie binnen 20 jaar door andere duurzame technologische ontwikkelingen voorbij is gestreefd, bijvoorbeeld de dunne-film zonnecel. Het CPB heeft geadviseerd 5 jaar te wachten in verband met twijfels over de economische haalbaarheid.

Afhankelijkheid van subsidies doet afbreuk aan de duurzaamheid van windenergie, terwijl traditionele opwekkingssystemen voorlopig beschikbaar zullen moeten zijn om fluctuaties in windkracht op te kunnen vangen.

Geen voorstanders van meer windturbines op Goeree-Overflakkee. Wel van duurzame energie in een haalbare snelheid.

Verzoekt de gemeenteraad de opgave van ongeveer 200 MW om te buigen naar andere, meer innovatieve vormen van duurzame energie. Uitstel vragen aan de provincie, met voorwaarde om een plan aan te bieden waarmee alsnog 260 MW wordt gehaald. Een grootschalige inkoopactie van zonnepanelen op woningen en landbouwschuren zou een voorbeeld kunnen zijn. Ook zou aan de reductiekant gewerkt kunnen worden aan de energiebehoefte.

Ook wordt gevraagd met zorgvuldigheid gehoor te geven aan alle bezwaren en zorgen van bewoners. Draagvlak is erg belangrijk. De belangen van windturbineexploitanten en agrariërs zijn gedeeltelijk financieel van aard en deze mogen niet zwaarder wegen dan de belangen van een groot aantal inwoners. Een enquête onder de bewoners om het draagvlak te bepalen zou gebruikt kunnen worden om de noodzaak van een alternatief en innovatiever plan te beargumenteren richting provincie en rijksoverheid.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

141.

Geluidsoverlast wordt op dit moment al ervaren van de huidige windmolens bij Stad ah Haringvliet. Ruimschoots hoorbaar aan de Aleijd van Puttenstraat en zelfs de nachtrust verstorend. De geluidwerende rolluiken zijn nu al niet bestand tegen de huidige geluidsoverlast. Door het plaatsen van nieuwe en nog hogere windmolens zal de overlast alleen maar toenemen. De te nemen maatregelen om verdere overlast tegen te gaan zullen op de gemeente worden verhaald.

De eerste woning aan de Vrouwtjesweg te Stad staat inmiddels te koop als gevolg van de windmolens. Ook zij zijn voornemens het eiland te verlaten en zullen een woning te koop hebben in een gebied dat bekend staat om de rust en de mooie omgeving. De rust zal straks ver te zoeken zijn met als gevolg dat de woning onverkoopt wordt. De waardedaling van de woning zal eveneens bij de gemeente worden neergelegd.

De plaatsing van nog meer en hogere windmolens past absoluut niet in het gebied. Geadviseerd wordt de suggestie uit de petitie van Stad in overweging te nemen.

De leefbaarheid van Stad zal sterk achteruit gaan, bewoners zullen verhuizen en Stad aan 't Haringvliet wordt een "spookstad".

Antwoord: Zie thema 2 en 3.

142.

In 2011 een ruim perceel gekocht aan de Hooidijk te Ooltgensplaat, waarop een woning is gerealiseerd. Wonen er naar volle tevredenheid en genieten met de kinderen dagelijks van het buitenleven.

Medio 2013 opgeschrikt door mededeling van mogelijke uitbreiding en opschaling van windmolenpark Piet de Wit, inmiddels vertaald naar concrete plannen. Vraag is hoe die plannen al zover kunnen zijn, voordat een bewoner in de nabijheid daar persoonlijk over is benaderd.

De komst van een windpark kan in de toekomst effect hebben op de gezondheid, zoals door diverse onderzoekers aangetoond. Bijvoorbeeld het windturbinesyndroom door dr. Nina Pierpont. Wat zijn de effecten op de volksgezondheid? De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor het welzijn van de burgers.

Wat zal het effect zijn van meer en hogere windmolens als het gaat om overlast. Toename geluidhinder en slagschaduw. In de winter slagschaduw van de huidige windmolens van Piet de Wit. Bij een bepaalde windrichting zijn buitenshuis de molens ook hoorbaar. Wat zal de toename voor deze aspecten inhouden.

Hoe kan het zijn dat de gemeente industriegrond (kippenschuren De Boed) laat omzetten naar woningbouwgrond en er dan vervolgens een windmolenpark omheen laat bouwen. Het is toch niet de bedoeling op die manier alsnog op een industrieterrein terecht te komen. De WOZ-waarde zal dalen en de uitbreiding heeft gevolgen voor de aantrekkelijkheid van het gebied. Uit een uitspraak van het gerechtshof Leeuwarden blijkt dat de WOZ waarde van een woning met 43% daalt binnen een straal van 800 m van een windmolen. In hun geval is dat aan de orde. Compensatie van de omwonenden is noodzakelijk. Is dat onderzocht en op hen van toepassing?

Bewezen is dat windenergie meer kost dan het oplevert. De gemeente gaat dit toch niet doen alleen omdat de provincie en het Europees Parlement dat opleggen? De 2^e Maasvlakte

biedt volop mogelijkheden. Wat kan nog worden gedaan om de plannen aan te passen naar tevredenheid van de bewoners van het eiland?

Horizonvervuiling als gevolg van meerdere rijen windmolens, levert verstoring van het uitzicht op. Ook zal het nachtelijk duister worden verstoord door permanente verlichting op windmolens.

In het onderzoek ten behoeve van het PlanMER zijn niet alle woningen en bouwkevels meegenomen. De locaties zijn niet bezocht, aangezien foto's van streetview 2013 zijn gebruikt.

In aanbouw zijnde woningen en/of bouwkevels worden niet genoemd. Agrarische woningen zijn niet meegenomen. Ook op hun leefomgeving heeft een windmolen invloed, ongeacht het belang. Aan de Hooidijk is sprake van lintbebouwing (4 woningen).

Gemeente wordt gevraagd verantwoordelijkheid te nemen, ook voor de voorstanders en de kinderen daarvan. Minimaal 900 m van de woningen overnemen. Graag ook extra onderzoek naar de effecten van windmolens op de gezondheid voor verdere besluitvorming/planontwikkeling. Tevens juiste informatie over gerealiseerde en nog te realiseren woningen meenemen in de onderzoeken.

Ook nader onderzoek naar de waarde van onroerend goed, waarbij als nulmeting de waarde voor het moment van de eerste plannen. Verder informatie over compensatie waardedaling. Mogelijkheden onderzoeken tot wijziging besluit provincie in relatie tot alternatieven.

Geen verhoging windmolens, maar trek bestaande lijn door (Anna Wilhelmina polder). Geen nieuwe molens landinwaarts, maar in het water. Denk aan vleermuizen in het gebied. Niet laten beïnvloeden door belanghebbende agrariërs. Hinder van windmolens minimaliseren.

Antwoord: Zie thema 1, 2, 3, 4 en 5.

143.

Tegen windenergie. Besluit is allang genomen, in opdracht van de provincie, op last van Brussel.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

144.

In de eerder ingediende zienswijze op de notitie Reikwijdte en Detailniveau heeft Vroegindewij aandacht gevraagd voor negatieve effecten die de plaatsing van windturbines zal hebben op zijn woon- en werkomgeving, in het bijzonder stilte en natuur. Uit het PlanMER blijkt dat daarvoor terecht aandacht is gevraagd.

Negatief wordt gescoord blijkens het PlanMER op het punt van geluidhinder, niet alleen wegens de nabijheid van woningen maar ook de aanwezigheid van een stiltegebied. Ook negatief op het punt van ecologie, door de nabijheid van Natura 2000 gebied Krammer-Volkerak en door verstoring van vogels en vleermuizen en het risico op aanvaringsslachtoffers. Betwijfeld wordt overigens of een ontheffing op grond van de Flora en Faunawet zou kunnen worden verkregen. Gelet op de veelheid aan alternatieve locaties en de stringente toepassing door de rechter van de criteria is dat nog maar de vraag.

Ook zal een eventueel windpark negatief scoren op de landschappelijke en cultuurhistorische aspecten.

Cliënten hebben met genoeg geconstateerd dat hun woon- en werkomgeving nu wordt gevrijwaard van windturbines. Een terechte keuze. Met klem wordt verzocht in de besluitvorming vast te houden aan de in het ontwerp gemaakte keuzes en het betrokken gebied niet alsnog in aanmerking te brengen voor de plaatsing van windmolens.

Antwoord: Zie thema 2.

145.

Bij de keuze van voorkeurslocaties is weinig rekening gehouden met de plaatselijke bevolking. Ze liggen allemaal dichtbij woonkernen, terwijl op andere plekken een grotere afstand tot woonkernen aangehouden kan worden. Hoe dichterbij de woonkernen hoe meer risico voor de bevolking en overlast voor mens en natuur.

Gevaar of overlast is niet te verwachten, maar meerdere onderzoeken hebben aangetoond dat dit wel degelijk het geval is. Het gaat om onderzoeken op plaatsen in Nederland waar al windturbines aanwezig zijn. Bovendien hebben de inwoners van Ooltgensplaat ervaring met het wonen in de nabijheid van windmolenpark Piet de Wit. Ooltgensplaat is het dorp met de meeste windmolens, 12. Nog eens meer dan het dubbele erbij is ongehoord en buiten proporties. Dat betekent 2 tot 3 maal zoveel overlast van geluid, slagschaduw en trilling.

Ooltgensplaat heeft toch al het idee ondergeschoven kindje van de gemeente te zijn en nu wordt geprobeerd het dorp totaal onbewoonbaar te maken. Dit terwijl aan de andere kant vele initiatieven worden ondernomen om de leefbaarheid te vergroten.

Het rondom gelegen water Volkerak en Hollandsch Diep maken onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur en de buitendijkse gebieden zijn rust en natuurgebieden. Met name belangrijk voor trekvogels. Windmolenpark Piet de Wit maakt nu al veel slachtoffers onder vogels en vleermuizen.

De Kop van Goeree is uitgesloten voor het plaatsen van windmolens in verband met de natuur. Maar dat is ook van toepassing op de rest van het eiland. Daar horen in het geheel geen windturbines in thuis. Het idee bestaat dat het toch gaat om de wat meer gefortuneerden en de inkomsten uit het toerisme.

Het creëren van een fonds waarvan de gemeenschap kan profiteren is een loze kreet zolang het fonds er niet is.

Voor windmolenpark Piet de Wit heeft Ooltgensplaat een karakteristieke Flakkeese dijk met vele bomen moeten inleveren en daarvoor is een kale dijk met 12 windmolens en overlast terug gekomen.

Uit niets blijkt dat de gedupeerden wat voor vergoeding dan ook zullen krijgen, geen vermindering ozb, geen goedkope energie. Energieprijzen zullen in de toekomst alleen maar stijgen.

Toeristen zullen Goeree-Overflakkee mijden en doorrijden naar Zeeland. Er is veel natuur maar straks aan de andere kant een skyline vol met horizon vervuulende windturbines. Vreemd en totaal niet te rijmen met Goeree-Overflakkee, eiland van rust en ruimte.

Verzocht wordt de plaatsing van windturbines te heroverwegen en er vanaf te zien.

Antwoord: Zie thema 2 en 3.

146.

Bezwaar tegen windmolenpark bij Den Bommel. Onbegrijpelijk dat gekozen wordt voor een plaats zo dichtbij de woonkern op een relatief dunbevolkt eiland. De windmolens zullen het dorp letterlijke en figuurlijk overschaduwden. Je hoort en ziet ze altijd.

Zonde ook van de entree van het eiland. Eiland van rust, ruimte en recreatie en het eerste wat je ziet is een windmolenpark!

In Den Bommel is slechts 1 mooie wandelroute en die loopt door het toekomstige windmolenpark.

Als het dan toch moet dan zo ver mogelijk van de huizen af. Daar waar dat niet kan, mensen royaal vergoeden.

Antwoord: Zie thema 2

147.

Hoewel in principe voorstander van windenergie, zijn de huidige plannen te ingrijpend voor het eiland.

Op zich akkoord met de locaties, maar het aantal molens is veel te groot en de afmetingen zijn ook te groot. Op het hoogste punt maar 5 m lager dan de Euromast. Daardoor een enorme horizonvervuiling, ook in donkere uren door lampen of knipperlichten. Het eiland zal dag en nacht van meer dan 30 km afstand te zien zijn. De molens zullen door de grote hoogte ook op grote afstand te horen zijn.

Economisch zal het eiland er niets aan hebben. Toeristen zullen het eiland als lelijk gaan zien en qua werkgelegenheid zal het niets opleveren.

Aanzienlijke delen van het eiland worden onbewoonbaar en de waarde van veel huizen zal zakken.

De wens meer mensen op het eiland te laten wonen staat haaks op deze plannen. Nu al zien mensen af te verhuizen naar het eiland als ze op de hoogte zijn van de plannen.

Vreemd is het dat het geen probleem meer is dat er molens komen te staan op korte afstand van de Scheelhoek.

De gemeente heeft de makkelijkste weg gekozen door zich te verschuilen achter de provincie. Barendrecht heeft bewezen dat het anders kan doordat het de CO2 opslag van tafel heeft gekregen. Het idee bestaat dat het welzijn van de bewoners niet hoog in het vaandel staat.

In de huidige plannen alleen maar lasten, geen lusten. Eneco wordt de grote winnaar. Windenergie moet kunnen, maar niet in deze hoeveelheid en met deze grote molens.

Verzocht wordt de plannen aan te passen en aanvullend onderzoek uit te voeren.

Antwoord: Zie thema 2.

148.

De zienswijze van de werkgroep Leefbaar Stad te Stad aan 't Haringvliet wordt ondersteund. Het stuk van de waardedaling voor huiseigenaren is daarin echter onderbelicht.

In 1998 de huidige woning gekocht. In de afgelopen jaren is het dorp er niet op vooruit gegaan. Weinig voorzieningen en bijna geen verkoop van woningen. Met de nieuwe plannen voor een behoorlijk aantal nieuwe windmolens zal de woning behoorlijk in waarde dalen. Het aantal dat er nu staat is al meer dan voldoende. De skyline is al behoorlijk verpest en er wordt ook geluidsoverlast ervaren.

Alle woningen zullen in waarde gaan dalen. Als gevolg daarvan, wat nu al een feit is, zal de gemeente de WOZ-waarde moeten aanpassen. De belastingen die daarmee samen hangen zullen minder opleveren. Als dat niet gebeurt zal bezwaar worden gemaakt. Bijlage 2 bij de zienswijze geeft een goed beeld dat zelfs al de plannen voor de bouw van windturbines in de directe omgeving een waardevermindering op levert. Verwezen wordt naar platforMWindenergiedezijpe.nl/woz-planschade.

Antwoord: Zie thema 3.

149.

Bij veel mensen is weinig bekend over de invloed van een windmolenpark op de waarde van hun woning. Er zijn al diverse uitspraken van rechters geweest die de WOZ-waarde van een woning hebben verlaagd. De verlaging, afhankelijk van de omstandigheden, tussen de 10 en 45%.

Huizen in de buurt van een windmolenpark staan langer te koop en hebben een lagere verkoopprijs. Ook lokale maken zich ernstig zorgen over de invloed. Volgens hen is de vraag naar woningen in de buurt van een zoekgebied merkbaar lager.

Zoals bekend is een schadevergoeding mogelijk voor omwonenden van een windmolenpark, planschade. Gewezen wordt op de daarvoor bestaande regelgeving.

Mensen die hun hypotheek moeten oversluiten kunnen in de problemen komen, omdat de waarde van het onderpand is gedaald. Banken kunnen een hogere rente eisen om het risico te verkleinen of het verschil bij laten betalen.

Om deze redenen verzet hij zich tegen de komst van windmolens. Verzocht rekening te houden met de invloed van de plannen op de waarde van zijn woning. Dit nog los van eventuele nadelige fysieke en psychische gevolgen voor zijn echtgenote en hemzelf.

Een aantal rechterlijke uitspraken is bijgevoegd. Gevraagd wordt om een onderzoek naar de waardedaling van zijn woning en de gevolgen voor de gezondheid. Tevens daarbij onderzocht de wijze van compensatie van de waardedaling.

Antwoord: Zie thema 2, 3 en 4.

150.

Nieuwe vorm van energie, de pylons staan reeds klaar op ons eiland. Landelijk is D'66 hier ook reeds mee bezig. Windenergie zonder turbines.

Antwoord: Zie thema 1.

151.

Over nut en noodzaak van windturbineparken kan men van mening verschillen. Voor iedereen zal duidelijk zijn dat ze niet inpasbaar zijn in het landschap van Goeree-Overflakkee. Gebied overstijgend en dominerend, tasten het landschap en de cultuurhistorie aan. Nadelig effect op de woonomgeving en de belevingswaarde van het landschap en op recreatie en toerisme.

Zullen het aantrekken van de gewenste 10.000 nieuwe inwoners niet gemakkelijk of zelfs onmogelijk maken. Staat ook haaks op het standpunt van de provincie dat de gemeente in moet zetten op het ontwikkelen van een toeristische toekomst.

Dit alles geldt in het bijzonder voor de locatie bij het Sas van Dirksland. Een keuze voor megawindturbines in die omgeving is onbegrijpelijk en onaanvaardbaar. Het is een rijksmonument, samen met de directe omgeving voor meer dan een miljoen gerestaureerd. Het unieke sluiscomplex maakt onderdeel uit van de CHS, EHS, Visie havenkanalen, Cultuurhistorische Inventarisatie GO, Gebiedsgerichte Aanpak, recreatieve wandel- en fietsroutes, ontwikkelingen erfgoedlijn.

Vanwege de grote cultuurhistorische waarde zijn er diverse publicaties aan gewijd, onder andere in boekvorm.

Conclusie is dat in een complex afwegingsproces de cultuurhistorische waarden van het eiland onvoldoende zijn meegewogen, met name die van het Dirkslandse Sas met bijbehorend elementen en structuren. Verzocht wordt daarom af te zien van de locatie Noordrand.

Antwoord: Zie thema 2.

152.

Windturbines geven geluidsoverlast. De toegepaste normering 47 dBA overdag (L den) en 41 dBA in de nacht (Lnight) geldt voor een standaard omgeving. Deze wordt toegepast op meer grootschalige locaties als industriegebieden, infrastructuur gebieden en langs grote

wateren. Echter dezelfde normering zal ook worden toegepast op locaties in landelijke gebieden, waar de perceptie van burgers met betrekking tot verstoring door geluid wezenlijk anders zal zijn dan bij burgers in een stedelijke omgeving.

Conclusie is dat de geluidnormering moet worden bepaald volgens andere, gunstiger, normen, in het vlakke en open landschap. De regelgeving heeft hierin voorzien en geeft het bevoegd gezag de mogelijkheid lagere normen te hanteren op grond van lokale omstandigheden. Gerefereerd wordt aan de rechtszaak die is aangespannen door de Nederlandse Vereniging van Omwonenden Windenergie bij het Europese Hof, om te bereiken dat windturbines minimaal 2.000 m geplaatst moet worden van woonhuizen. Bovendien mag er geen onderscheid worden gemaakt tussen omwonenden in verspreid staande huizen en woonachtig in woonkernen.

Concentraties van windmolens moet voorkomen worden. Indien voor de zuidkant van het eiland gekozen wordt voor uitbreiding van Piet de Wit dan dient de Anna Wilhelmina polder gevrijwaard te worden van plaatsing.

Bij plaatsing van windturbines wordt een forse wissel getrokken op de omwonenden, zowel sociaal als financieel. Er dienen daarom duidelijke kaders te komen voor compensatieregelingen om benadeelde burgers te compenseren tot en met het finaal uitkopen op basis van taxatiewaarden. Bovendien schadevergoeding uitgewerkt om achteruitgang bestaande commerciële activiteiten te compenseren.

Volgens het RIVM is windturbine geluid hinderlijker dan vlieg- en wegverkeer. Overlast neemt toe in avond- en nachturen. Slaapverstoring bij geluid >4 dB.

Uit de rapporten is niet overduidelijk dat windturbines veilig zijn. Wel is geconcludeerd dat laag frequent geluid hinderlijker wordt ervaren dan voorheen werd aangenomen. In veel gevallen blijkt dat na plaatsing dat de op deze theoretische wijze bepaalde normen in werkelijkheid tot onaanvaardbare risico's leiden.

Conclusie is dat de gezondheid van de burgerbevolking niet toe staat dat windturbines op minder dan 2000 meter van woningen worden geplaatst.

Antwoord: Zie thema 2, 3, 4 en 5.

153.

Geluid van windturbines kan schadelijk zijn voor mens en dier. Snelweg zal meer geluidsoverlast veroorzaken, maar zij wonen bewust niet langs een snelweg, maar in een rustig gebied. Bovendien is geluid van turbines continu aanwezig.

De regelgeving over geluid gaat uit van een standaard omgeving. Het gaat om een jaargemiddelde, berekend op de gevel van een woning. Feitelijke meting vindt niet plaats, maar het gaat om berekende waarden, waarbij het brongeluid wordt gehanteerd volgens opgave van de producent. Omdat geen meting plaatsvindt en toetsing niet mogelijk is, is de norm niet reëel of handhaafbaar. Ook dient de geluidnormering bepaald te worden in een vlak en open landschap, waarin veel minder omgevingsgeluid aanwezig is. De regelgeving voorziet daarin en geeft het bevoegd gezag de mogelijkheid om lagere normen te hanteren op grond van lokale omstandigheden.

Laag frequent geluid kan gezondheidsproblemen opleveren bij mens en dier. Vanwege beide vormen van geluidsoverlast zou een minimale afstand van 2.000 m afdoende zijn om geen hinder te ondervinden.

Windturbines genereren slagschaduw die zeer hinderlijk is voor omwonenden. Ook hierom zou een afstand van 2.000 m tot een woonhuis aangehouden moeten worden.

Aan de hand van Deens onderzoek is de minimale afstand van windturbines tot woonhuizen aangepast naar 2.000 m. Europees is dit vastgelegd, maar de regelgeving wordt in

Nederland niet aangepast. De Nederlandse Vereniging van Omwonenden Windenergie heeft een zaak aanhangig gemaakt bij het Europese Hof en eis dat windturbines binnen deze afstand worden stilgezet. Beroep is ontvankelijk verklaard en proces loopt.

De gemeenteraad heeft een motie aangenomen die een minimale afstand van 900 m wil aanhouden tussen windturbines en aaneengesloten bebouwing. Op basis van het gelijkheidsbeginsel zijn zij van mening dat geen onderscheid gemaakt mag worden tussen omwonenden in woonkernen en woningen vrijstaand in het buitengebied.

Een grootschalig windmolenpark zou permanente horizonvervuiling betekenen en staat lijnrecht op de plannen op het gebied van recreatie en toerisme van de gemeente en de wens meer inwoners te krijgen.

In reactie op het PlanMER Windpark Krammer heeft de gemeente Oostflakkee destijds aangegeven, dat "het kenmerkende landschap van Goeree-Overflakkee, alsmede rust en ruimte onomkeerbaar zullen worden aangetast met grote gevolgen voor zowel de bewoners als de voor het eiland zeer belangrijke toeristische sector".

Gevolg van het vorenstaande is dat de waarde van woningen zal dalen en panden onverkoopbaar worden, zelfs al op basis van geruchten over toekomstige plaatsing. Hoe denkt de gemeente dat op te lossen?

De gemeente zal op termijn minder OZB kunnen innen en de OZB inkomsten van de windturbines zullen moeten worden afgedragen aan het rijk. Alleen een handjevol belanghebbenden, zoals agrariërs, zullen er beter van worden, terwijl omwonenden met de overlast zitten. Wat levert het windfonds op voor de direct betrokkenen? Veel vragen en twijfels over de werkelijke netto opbrengsten.

Het terugdringen van CO₂ uitstoot was één van de voornaamste redenen om te starten met duurzame energie, maar wordt nu te pas en te onpas gebruikt als het argument voor het oprichten van windturbineparken.

Er is een overschot aan energie, wat resulteert in veel lagere prijzen. Het CPB heeft gerapporteerd dat het maatschappelijke en financieel beter zou zijn om de bouw van windturbines 5 jaar uit te stellen.

De groene rand rond Oostflakkee tussen Galathese Haven en de haven van Oude-Tonge is een door de provincie aangewezen stiltegebied, waarbij de geluidsnorm ligt op 30 dBA, voor windturbines is de norm 47 dBA. Windturbines passen dus niet op Oostflakkee.

Op Oostflakkee is men al geruime tijd bezig het op recreatief gebied op de kaart te zetten. Een groot aantal plannen rond Ooltgensplaat is in ontwikkeling en windturbineparken passen daar niet bij.

Trillingen van windturbines zorgen er, blijktens onderzoek, voor dat de flora en fauna in de trillingscirkel geen bestaansrecht hebben. Ook een ingrijpend effect op de vogelpopulatie. Uit de MER studie blijkt dat er nog veel kennisleemtes zijn. Nader onderzoek is nodig, alvorens te besluiten.

Vraag is wie bepaalt hoe het eiland er in de toekomst komt uit te zien, de raad of de marktpartijen. Tijdens de inloopavonden was er subjectieve voorlichting. De rol van overheid en marktpartijen was niet transparant en onvoldoende gescheiden. Bedenklijke rol van Eneco en Deltawind. De bezorgdheid van de marktpartijen over de afstand tot woonkernen is niet ingegeven door bezorgdheid over geluidsoverlast, maar over de kansen en wensen hun locaties opgenomen te zien in het VKA.

Mensen in buitengebieden worden slecht geïnformeerd over de lopende processen. Lokale bladen worden niet in het buitengebied verspreid. Zelfs de algemene uitnodiging van de gemeente voor de inloopavonden is niet bij iedereen bezorgd. Juist in deze periode is een goede communicatie essentieel.

Het voorkeursalternatief is in lijn met de uitgangspunten van de structuurvisie. Desalniettemin stellen zij dat: vanuit gezondheidsaspecten een afstand van 2000 m tot woningen in acht moet worden genomen; Goeree-Overflakkee verhoudingsgewijs een onevenredig groot deel van de windopgave van Zuid-Holland voor haar rekening moet nemen; het niet halen van 260 MW zal ook geaccepteerd moeten worden; uitbreiding van aantal windturbines zal landschap enorm schaden; Piet de Wit al een groot park is, waarbij interferentie met Brabant aanwezig is, onrustig beeld van 22 tot 40 windturbines zichtbaar vanaf Oostflakkee, waarmee Oostflakkee koploper is en voldoende is bedeed; sociale cohesie van het eiland is in het geding (NIMBY gedrag); 80 Euromasthoge windturbines verhouden zich niet tot de doelstelling van de gemeenteraad met de ontwikkeling van toerisme.

Rekening houden met voortschrijdend inzicht en nieuwe technologieën op het gebied van duurzaam opgewekte energie. Het gaat om duurzaam, niet om windenergie. Een getijdencentrale heeft wel draagvlak, maar dat is er niet voor grootschalige uitbreiding van windturbines, behalve bij marktpartijen en agrariërs met een rechtstreeks financieel belang.

Antwoord: Zie thema 1, 2, 3, 4 en 5. De gemeente heeft bewust gekozen om voor de informatieavonden begin 2014 een uitnodiging te verspreiden via PostNL zodat iedereen, ook bewoners in het buitengebied, de brief zou ontvangen.

154.

Aan de hand van de chronologie van de besluitvorming over het aanwijzen van locaties voor het plaatsen van windturbines, worden een aantal vragen opgeroepen.

Vraagt zich af of het toeval is dat een zo belangrijk onderwerp zodanig wordt geagendeerd dat een democratisch oordeel over de besluitvorming niet kan plaatsvinden. Verkiezingen luttele dagen na het tekenen van het bestuursakkoord en geen verkiezingen in 2014.

Wie is de 13^e partner in de Windgroep Goeree-Overflakkee?

Het doel van de inspraak wordt in twijfel getrokken als de locaties al vast staan, hoewel deze niet overeen komen met die uit de bestuursovereenkomst. Over 4 jaar mogen de bewoners van Goeree-Overflakkee pas oordelen over het handelen van de raad.

Wat denkt de gemeente te gaan doen aan de verwachte ontvolking van dorpen als Den Bommel, Stad aan 't Haringvliet als gevolg van de grote aantallen windmolens op zeer korte afstand van de dorpskernen?

Wie profiteert van de gemeentelijke herindeling en het plaatsen van een grote hoeveelheid windmolens op Goeree-Overflakkee. Ruim 4% van de nationale windenergie productiecapaciteit wil men plaatsen op nog geen 0,6% van de oppervlakte van Nederland.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.

155.

De zienswijze is specifiek gericht op het in het PlanMER genoemde gebied "Polder Oude Stad".

In de nabijheid van het dorp staan al 4 grote windturbines, waar zij niet gelukkig mee zijn. Met dat aantal wordt al genoeg bij gedragen aan de realisatie van duurzame energie. Daardoor zijn zij ook bekend met de negatieve visuele gevolgen en geluidsoverlast. Stad is een fijne plaats om te wonen, mooi gelegen en omgeven door natuur, rust en ruimte. Dat wordt dagelijks ervaren en de inwoners zijn er blij mee en zorgzaam om dat te bewaren.

Grote bedenkingen bestaan tegen de voorgenomen situering van nog meer windturbines in het gebied Polder Oude Stad.

Betoog over windenergie is steeds een positief verhaal, vooral goed voor de mensen op Goeree-Overflakkee. Veel negatieve aspecten blijven in de stukken onderbelicht. De onderbouwing is uiterst summier als het gaat om gezondheidsrisico's, economie, behoud van doelstellingen speciale beschermingszones, EHS, stiltegebieden.

Wel groot belang wordt gediend met het plaatsen van een gigantische hoeveelheid windmolens en hoe verhoudt zich dat met andere belangrijke doelstellingen, zoals behoud en versterken natuurgebieden en de rust en ruimte van de vigerende structuurvisie van de gemeente als de provinciale verordening ruimte?

Het uitgangspunt, 200 MW extra aan windturbines, voor de structuurvisie en het PlanMER is onzuiver. Dat zou moeten zijn of en waar er geschikte locaties zijn op het eiland en vervolgens of er ecologische, economische, sociale en ruimtelijke argumenten zijn om een bepaalde hoeveelheid windenergie op te wekken.

Er kan niet alleen worden volstaan met verwijzing naar windbeleid. Uitgaan van een maximale opgaaf is niet toegestaan. Verwezen wordt naar uitspraak Raad van State, nr. 201109053/1/R2.

Uit de stukken blijkt onvoldoende wie bevoegd gezag is en of wel wordt gedaan wat bij de start van het visievormingstraject is aangegeven.

Onduidelijk is in de grote hoeveelheid stukken welk stuk aangeduid wordt als structuurvisie. Nergens wordt beschreven welke argumenten ten grondslag liggen aan de gemaakte keuze voor grote gebieden.

Ten onrechte wordt er vanuit gegaan dat na het PlanMER geen PlanMER meer nodig zal zijn voor een ander planfiguur.

De polders Oude en Nieuwe Stad vormen een uniek polderlandschap van hoge ecologische waarde. Het Stadse Gors is een Natura 2000 gebied, het gebied rond de haven en het strandje een stiltegebied.

De gorzen trekken veel vogels, die ook over het plangebied vliegen. De potentiële risico's van windmolens voor vogels worden door de SOVON beschreven. De effecten zijn nog onvoldoende onderzocht. In het PlanMER worden de effecten op het Natura 2000 gebied en het gebied er omheen en op vogels en vleermuizen als negatief beschreven.

Er is niet veel bekend over vliegroutes van vleermuizen op Goeree-Overflakkee. Het zwaartepunt van de verspreiding ligt bij dorpskernen en buitendijken. Geconcludeerd kan worden dat in het PlanMER een aannname is gedaan over slachtoffers onder vleermuizen, die niet is gebaseerd op feiten.

Nader onderzoek moet plaats vinden naar de invloed op het Natura 2000 gebied en de EHS en op polder Oude Stad. Als dat leidt tot negatieve conclusies zal ingevolge de Habitatrichtlijn een uitgebreide Habitattoets moeten worden uitgevoerd. Compenserende maatregelen zullen moeten worden voorgesteld en duidelijk moet zijn dat er geen blijvende schadelijke gevolgen voor de natuurlijke kenmerken van het gebied optreden. Nu is dat zeker niet het geval.

Niet alle soorten die in de speciale beschermingszone Haringvliet voorkomen worden behandeld. De gevolgen worden met een onduidelijke stellingname terzijde geschoven of er wordt verwezen naar nadere besluitvorming. Voorbeeld is de Noordse Woelmuis.

Onbegrijpelijk is dat de studies toekomstige scenario's in relatie tot het Kierbesluit Haringvliet en open Haringvliet niet meegenomen zijn in het PlanMER.

Moderne windturbines zijn op grote afstand zichtbaar en trekken de aandacht door de bewegende wieken. Deze visuele aspecten maken het noodzakelijk windturbines op een flinke afstand van woningen te plaatsen. In Duitsland en Frankrijk wordt de norm van 1500 m gehanteerd.

Het plaatsen van cluster van windturbines zal het polderlandschap een industrieel karakter geven.

Uitgegaan wordt van turbines van 3 MW. Deze zijn 150 m hoog. Vanaf deze hoogte (wordt 145 m) moeten de windturbines van de luchtverkeersleiding Nederland worden voorzien van verlichting. Deze knipperende verlichting is op zich al storend, maar het onrustige beeld wordt nog versterkt door het draaien van de wieken.

Natuur en Milieufederaties (NMU) onderschrijft dat windmolens onder de 3 km goed zichtbaar zijn. Verderaf wel zichtbaar maar niet beeldbepalend in het landschap.

In de avonduren zal er ook hinder zijn van slagschaduw. In het PlanMER wordt dat niet verder uitgediept. Geen maatregelen om het te voorkomen. Stilstandvoorzieningen zijn noodzakelijk om slagschaduw te voorkomen in woningen en bedrijven.

Wie in Stad woont doet dat niet voor de voorzieningen, maar voor de rust, ruimte, natuur en vrij zicht op het open polderlandschap. Deze punten zijn zowel voor bewoners als toeristen de belangrijkste punten om te kiezen voor Goeree-Overflakkee. Bij de promotie van het eiland ligt hier de focus op. Plaatsing van windturbines staat daar haaks op en recreanten zullen kiezen voor een andere locatie.

Stad heeft veel positieve punten op het gebied van recreatie. Zeker als er sprake is van een open Haringvliet nemen die kansen alleen maar toe. Toeristen willen echter niet recreëren in de buurt van grote windturbineparken.

In het gebiedsprofiel van de provincie geeft men aan: Op de rest van het eiland (buiten de kop) kan het recreatieve aanbod verder worden uitgebouwd waarbij met name de relatie tussen land en water en natuurbeleving een grote kans biedt (blz 19). Op blz 59, Dorpsentrees: het aanzicht van het dorp behouden en versterken door zicht versturende elementen zoveel mogelijk te vermijden. Ambities op blz 76, dorpsranden: er wordt ingezet op het contrast tussen kleinschalige compacte dorpen en het weidse polderlandschap. Nieuwe ontwikkelingen dragen bij aan een heldere landschappelijke afronding van het dorp. Verder ook: De inrichting van de dorpsrand, met name rond de dorpsentree, draagt bij aan de oriëntatie van bewoners en recreanten. Dat betekent bijvoorbeeld dat hogere bebouwing zorgvuldig, met inachtneming van de andere ambities in relatie tot het dorp als geheel ingepast moet worden. Dat staat lijnrecht tegenover het plaatsen van windturbines in de Oude Stadse Polder. De contour zal dus minimaal op moeten schuiven tot de Oude Stadse Zeedijk.

Het staat de recreatieve ontwikkeling van het dorp in de weg. Wie compenseert de recreatiebedrijven? Recreatie en toerisme vormt voor Stad een belangrijke kans om de leefbaarheid/voorzieningen op peil te houden. Economisch van belang. De risico's en bedreigingen op dit gebied zijn niet in het PlanMER meegenomen. De effecten moeten nader worden onderzocht.

Gezondheidsrisico's van de windturbines zijn onvoldoende meegenomen in het PlanMER. De nieuwe geluidsnorm 47 Lden voor 450 m vanaf woningen is een forse versoepeling van de voordien geldende norm. Het betreft een landelijke norm, maar er zit een groot verschil in beleving tussen dorp en stad.

De dichtstbijzijnde windturbine staat nu op 900 m, is 42 Lden. Als dat 450 m wordt, dan wordt de geluidsnorm 47 Lden. Een forse toename. De dichtstbijzijnde bewoners aan de Vrouwtjesweg hebben nu al klachten over het geluid. Belangrijk om te weten is dat iedere 3 dB aan geluid een verdubbeling van het geluid betekent. In de plannen gaat het steeds om gemiddelden. Dat betekent dat je een veel harder geluid hoort als de windturbines wel hoorbaar zijn. Een windturbine is op ruim 1 km makkelijk binnenshuis te horen als de ramen en deuren dicht zijn, dus zeker in de zomer met de ramen open.

In het PlanMER is onvoldoende rekening gehouden met effecten van de windturbines op de leefbaarheid. Men woont of komt in het dorp wonen vanwege de rust, ruimte en natuurbeleving. Deze idealen worden verstoord door windturbines. Daardoor willen minder mensen in het dorp wonen, de leefbaarheid gaat gevaar lopen, het heeft effect op de woningmarkt, woningen dalen sterk in waarde en blijken onverkoopbaar vanaf het moment dat de plannen bekend worden. De leefbaarheid wordt nu al bedreigd door het wegvallen van winkels en andere voorzieningen.

Met klem wordt verzocht de reikwijdte van de waardedaling van onroerend goed nauwkeurig in rekening te brengen, alsmede de wijze waarop waardedaling gecompenseerd gaat worden. Tevens wordt gevraagd evaluatiemomenten te plannen en uit te voeren met als doel de eerder onderzochte reikwijdte te toetsen. Daar staat niets over in het PlanMER. Als dat niet gebeurt zullen verdere stappen moeten worden ondernomen om planschade te claimen. Toevoeging van windturbines in de polder Oude Stad is ook een ernstige bedreiging voor dorpsuitbreiding en de groeimogelijkheden met betrekking tot recreatie in deze polder.

Nabij Zeedijk 48 staat een NDB baken van luchtverkeersleiding Nederland. Onbekend is wat de effecten zijn met betrekking tot de windturbines. In het PlanMER zijn deze effecten niet onderzocht. Wordt het luchtverkeer gestoord en brengt dat risico's met zich mee?

Bedenkingen bij het plaatsen van grote aantallen windturbines op het eiland. Diverse wetenschappelijke onderzoeken wijzen uit dat er andere en betere vormen van duurzame energie beschikbaar zijn, of in ontwikkeling. Aangesloten wordt wat dat betreft bij de door de gemeenteraad aangenomen motie.

In het PlanMER worden de negatieve effecten tussen de verschillende plaatsingsgebieden en de uitgesloten gebieden onvoldoende vergeleken en onderbouwd. Jammer dat vanuit politieke druk bepaalde meer geschikte gebieden/locaties aan de zuidrand bij voorbaat zijn uitgesloten. Volgens de SOVON is het bijzonder dat er locaties aan de zuidrand van Goeree-Overflakkee vervallen, terwijl de risico's voor de natuur groter zijn aan de noordrand. Plaatsing van windturbines in de Anna Wilhelminapolder en het kustgebied tussen Herkingen en Melissant (gebied Roxenisse) heeft veel minder nadelen dan gebied Oude Stad. Met name Anna Wilhelminapolder is om onbegrijpelijke redenen geen voorkeurslocatie.

Opmerkelijk ook dat nergens op de Kop van Goeree geschikte plaatsen zijn. PlanMER geeft niet aan wat de verschillen zijn tussen natuur en recreatiegebieden op Kop en op de rest van het eiland. Niet te begrijpen is waarop de afweging is gebaseerd.

Andere vormen van duurzame energie lijken uit recent onderzoek beter geschikt. Ook het kopen van meer duurzame energie uit buurlanden kan een goedkoper alternatief zijn.

Voorkeur gaat uit naar plaatsing op alternatieve locaties op het eiland en het (deels) ombuigen van windenergie naar andere vormen van duurzame energie.

Voorgesteld wordt om in ieder geval de Oude Stadse Polder, begrensd door de Oude Stadse Zeedijk, Oudelandsedijk, Lieve Vrouwe Poldersedijk en Molendijk, te vrijwaren van windturbines.

Antwoord: Zie thema 1, 2, 3, 4 en 5.

Het bevoegd gezag voor de partiële herziening van de Regionale Structuurvisie Goeree-Overflakkee is de gemeenteraad van Goeree-Overflakkee. Gelet op de Elektriciteitswet heeft de gemeente de bevoegdheid voor de omgevingsvergunning als het gaat om windenergieprojecten tot 5 MW. Voor windenergieprojecten tussen de 5 en 100 MW zijn Gedeputeerde Staten bevoegd gezag en voor projecten groter dan 100 MW het Rijk voor de coördinatie van de vergunningen en het inpassingsplan.

In het PlanMER Windenergie Goeree-Overflakkee is de referentiesituatie van de afzonderlijke plaatsingsgebieden beschreven: de huidige situatie en relevante autonome

ontwikkelingen. Een autonome ontwikkeling is een ontwikkeling binnen een plaatsingsgebied waarover een besluit is genomen en die gevolgen heeft voor het plaatsingsgebied. Een verandering, die zich in het milieu zal voltrekken als noch de voorgenomen activiteit, noch één van de alternatieven wordt gerealiseerd.

Bij de vaststelling van de locaties windenergie op Goeree-Overflakkee is zoveel als mogelijk rekening gehouden met de doelstellingen voor recreatie en toerisme. Afstemming met het IRP Goeree-Overflakkee heeft regelmatig plaatsgevonden en ook de kop van het eiland is vanwege onder meer recreatieve waarden gevrijwaard van windenergie.

Het gebiedsprofiel Goeree-Overflakkee houdt ook rekening met de komst van windturbines. Zo staat hierin benoemd: “op de randen van het eiland staat momenteel een aantal windturbines in lijnopstelling. In de toekomst zal de vraag naar duurzame energiebronnen en daarmee de opgave voor de plaatsing van windturbines sterk toenemen. Het accent van nieuwe opstellingen ligt bij de rand en de entrees van het eiland. Op die manier dragen de turbines bij aan de oriëntatie op het eiland en zij passen bij de schaal van de grote deltawateren en de heldere grens tussen land en water”.

In het PlanMER zijn de effecten op het vliegverkeer en de radar meegenomen. Op pagina 59-60 van het PlanMER wordt onder meer aangegeven dat voor Goeree-Overflakkee geen bouwhoogtebeperkingen gelden voor het vliegverkeer. Wel moet in de vervolgfase een toetsing plaats vinden door TNO/ministerie van Defensie op radarverstoring door individuele projecten. Overigens moet volgens de ruimtelijke randvoorwaarden van de regionale structuurvisie de maximale hoogte van een windturbine onder de grens blijven dat luchtvaartbelichting moet worden toegepast.

156.

Goed om te onderzoeken of investeren in een duurzaam Goeree-Overflakkee mogelijk is. Duurzaamheid is echter meer dan het energetisch aspect. Gaat ook over rust, vrijheid, natuur, groen, leefbaarheid, ontspanning. Zorg voor heden en toekomst, omgeving en milieu, zorg voor natuur en leefklimaat.

Dorpsraad is spreekbuis van alle inwoners en houdt zich bezig met de kwaliteit en leefbaarheid van deze kleine kern. De zienswijze is opgesteld na raadpleging van de bevolking en na inventarisatie van de bezwaren.

De kwaliteit en de leefbaarheid van het dorp wordt bedreigd door de plannen tot het realiseren van grootschalige windenergie op de locatie Den Bommel Zuid. Uitgelegd wordt hier waarom deze locatie ongeschikt is als plaatsingsgebied.

Het uitgangspunt, 200 MW extra aan windturbines, voor de structuurvisie en de PlanMER is onzuiver. Dat zou moeten zijn of en waar er geschikte locaties zijn op het eiland en vervolgens of er ecologische, economische, sociale en ruimtelijke argumenten zijn om een bepaalde hoeveelheid windenergie op te wekken. Verwezen wordt naar uitspraak Raad van State, nr. 201109053/1/R2.

Uit de stukken blijkt onvoldoende wie bevoegd gezag is en of wel wordt gedaan wat bij de start van het visievormingstraject is aangegeven. Transparantie en handelen met voldoende draagvlak van de lokale bevolking. Dat wordt niet ervaren.

Onduidelijk is in de grote hoeveelheid stukken welk stuk aangeduid wordt als structuurvisie. Nergens wordt beschreven welke argumenten ten grondslag liggen aan de gemaakte keuze voor grote gebieden (clusters) in de randzone. Sterker nog in het PlanMER is de keuze voor grote clusters slechts op subjectieve gronden beschreven om er vervolgens achter te komen dat sommige totaal ongeschikt zijn.

Vraag is of er wel sprake is van een correcte procedure. De juiste stukken ontbreken en keuzen die zijn gemaakt zijn strijdig met wetgeving en onvoldoende onderbouwd. Ten onrechte wordt er vanuit gegaan dat na het PlanMER geen PlanMER meer nodig zal zijn voor een ander planfiguur.

Voor leefomgeving (geluid en slagschaduw) is zoveel mogelijk rekening gehouden met normen voor geluid en slagschaduw, door deze op zo ruim mogelijke afstand van woonkernen te begrenzen. Er zijn echter nog 2 belangrijke aandachtspunten, namelijk stiltegebieden en vrij liggende woningen.

Op zo ruim mogelijke afstand is in het PlanMER onvoldoende gekwantificeerd. Een minimale afstand zou 2.000 m moeten zijn. Ruimer is aanbevelenswaardig. De ruimte rond een dorp is in termen van sfeer en gebruik onderdeel van het dorpsleven. Het is wandelgebied, recreatiezone, rustplek. Windturbines vormen daarvoor een bedreiging. De motie die is aangenomen vergroot de afstand van 450 m naar 900 m, maar ook die afstand is veel te gering. De ondergrens is 2.000 m.

Door de motie over het vergroten van de afstand naar minimaal 900 m wordt het aanwijzen van de locatie Den Bommel-Zuid onuitvoerbaar.

Omdat de gehele polder Den Bommel-Zuid relatief klein is, komt men bij het vergelijken van de grote en de kleine cluster op dezelfde bezwaren. In beide gevallen is de aantasting van de leefbaarheid (geluid en slagschaduw) voor de bewoners gelijk.

Het PlanMER komt wel met verschillende uitkomsten over leefbaarheidsaspecten in het grote en kleine cluster. Dat is onbegrijpelijk en misleidend.

Er is geen rekening gehouden met de buitenwijk van Den Bommel, de Wijde Blik, 15 woningen, 70 inwoners. Door de 900 m contour blijft daardoor een nog kleiner gebied over. Zelfs bij handhaving van de 450 m, dient de contour anders en kleiner te worden. De locatie Den Bommel Zuid valt daarmee af in de aanwijzing als groot cluster.

De gemeente raad heeft zich ook uitgesproken over beperking van overlast voor recreatieve bedrijven. Er dient dus rekening gehouden te worden met camping De Schaapswei aan het begin van de Schaapsweg. Cluster Den Bommel-Zuid wordt daardoor verder beperkt.

Rekening houdend met de aspecten van leefbaarheid en de noodzakelijke afstand tussen turbines onderling van 400 – 600 m zal slechts ruimte over blijven voor ongeveer 4 turbines. Vraag is of die niet beter verdeeld kunnen worden over andere geschikt bevonden locaties.

Den Bommel-Zuid als klein cluster zal stuiten op maximaal verzet met bijkomende claims in de sfeer van planschade en daling WOZ-waarde (zie artikel BB sept 2013, St. Philipsland, waardedaling gemiddeld € 40.000,-). Negatieve aspecten voor de gemeentelijke inkomsten.

De vraag wordt neergelegd of het gerechtvaardigd is deze negatieve gevolgen te moeten incasseren voor het plaatsen van enkele windturbines.

Natuur, rust en ruimte zijn voor bewoners, toeristen en (dag)recreanten de belangrijkste aspecten om te kiezen voor Goeree-Overflakkee. Die aspecten en grootschalige windturbinelocaties staan haaks op elkaar.

Ook vanuit eilandmarketing gezien is de locatie Den Bommel-Zuid ongeschikt. Het is de oostelijke toegangspoort tot het eiland. De grootste toeristenstroom komt hier het eiland op via de N59. Het beslag dat de turbines doen op het landschap is in strijd met de wens om de weidsheid van de polder te markeren in relatie tot de woonbebouwing. Volgens het gebiedsprofiel Goeree-Overflakkee van de provincie, wordt er ingezet op het contrast tussen kleinschalige compacte dorpen en het weidse polderlandschap.

Vanuit landschap is het vreemd dat andere locaties zijn afgefallen. Juist de Hellegatsdam lijkt bij uitstek wel geschikt. Geen mensen in de omgeving, het polderlandschap wordt niet aangetast en de kunstmatige windturbines kunnen mooi gecombineerd worden met het

artificiële aspect van de dam. Plaatsing op 1 rij versterkt het beeld van de dam en op indrukwekkende wijze wordt duidelijk dat Goeree-Overflakkee aan windenergie doet. Eenmaal het eiland op ziet men dan in de polders een turbinevrije zone, waardoor de rust wordt onderstreept en de historiciteit van het landschap onverminderd leesbaar. Plaatsing in Den Bommel-Zuid zal het imago op dit punt ondermijnen en deze locatie is vanuit landschapsbeleving en toerisme dus ongeschikt.

In een eerder stadium zijn al vragen gesteld over passages uit het concept-PlanMER over de beoordeling van geluidsaspecten. De antwoorden daarop verschaffen onvoldoende helderheid.

Het PlanMER beschrijft aantallen woningen die binnen de geluidscontouren vallen. Dat zijn andere aantallen dan de dorpsraad kent. Omdat het zoekgebied G4 en K5 grotendeels gelijk zijn is het verschil in aantallen woningen waarvoor in het PlanMER overlast wordt verondersteld onverklaarbaar en dat getuigt niet van transparantie. Het feit dat het gehele plaatsingsgebied Den Bommel-Zuid negatief scoort op het punt geluid, maakt de locatie ongeschikt.

Uitgegaan wordt van turbines van 3 MW. Deze zijn 150 m hoog. Vanaf deze hoogte moeten de windturbines van de luchtverkeersleiding Nederland worden voorzien van verlichting. Deze knipperende verlichting is op zich al storend, maar het onrustige beeld wordt nog versterkt door het draaien van de wieken. Die wieken veroorzaken hinderlijke slagschaduw. Het PlanMER geeft aan dat Den Bommel-Zuid op geringe afstand ten noordwesten van de woonkern ligt, zodat slagschaduw optreedt en scoort dus negatief op dit punt. Ook hier overigens weer onverklaarbare verschillen tussen G4 en K5.

Door de negatieve score op slagschaduw is de locatie dus ongeschikt.

De effecten van Den Bommel-Zuid op het landschap geven een groot nadelig risico. Bij realisatie kan er een gevoel van opsluiting optreden, omgeven door turbines. De conclusie in het PlanMER (pagina 107) om dit nadelige effect te beperken is de Anna Wilhelminapolder niet ontwikkelen, dan scoort Den Bommel-Zuid beter. Een volstrekt incorrecte redenering. Uit een oogpunt van horizonbeslag is Den Bommel-Zuid dus ongeschikt.

In het PlanMER zijn de gezondheidsrisico's op korte afstand onvoldoende meegenomen. Dit aspect moet mede onderzocht en beoordeeld worden.

De geluidsnorm die wordt toegepast is een landelijke norm. Er zit echter een groot verschil in beleving of je in een stad of een dorp woont.

Belangrijk om te weten is dat iedere 3 dB aan geluid een verdubbeling van het geluid betekent. In de plannen gaat het steeds om gemiddelden. Dat betekent dat je een veel harder geluid hoort als de windturbines wel hoorbaar zijn. Een windturbine is op ruim 1 km makkelijk binnenshuis te horen als de ramen en deuren dicht zijn, dus zeker in de zomer met de ramen open.

Slaapstoornis en bijkomende stress zijn potentiële gezondheidsrisico's, veroorzaakt door windturbines en al onderzocht. Het hanteren van jaargemiddelden gaat volledig voorbij aan de werking van het menselijk lichaam. Als je 's nachts wakker wordt van geluid heb je er niets aan als er wellicht over een week nachten zullen zijn met minder geluidhinder. Het dichtbij de woonkern plaatsen van turbines is een potentieel gezondheidsrisico en maakt de locatie Den Bommel-Zuid op dit punt ongeschikt.

Plaatsing van windturbines wordt getoetst aan veiligheidsrisico's die te maken hebben met gevolgen van afbreken gondel, mastbreuk, afbreken blad of kleine delen, ijsvorming. Toestemming plaatsing is gebonden aan risicoanalyses in de vergunningfase. De minimale risicoafstand tot bepaalde objecten wordt in beeld gebracht. Bij het plangebied Den Bommel-Zuid kan bezwaar gemaakt worden omdat turbines te dicht bij bovengrondse

hoogspanningsleidingen komen. Verder zijn in het gebied verschillende risico-objecten aanwezig. Ook op dit punt is de locatie dus ongeschikt.

Locatie ligt stijf tegen een Natura 2000 gebied en een groot deel van de locatie is aangewezen als stiltegebied. De gorzen trekken veel vogels aan. Het PlanMER is onduidelijk over de gevolgen van sterfte, maar wijst wel op de noodzaak tot het aanvragen van een ontheffing ex artikel 9 van de Flora- en Faunawet.

Voor vleermuizen wordt additionele sterfte als een groot risico ervaren. Er is niet veel bekend over vliegroutes van vleermuizen op Goeree-Overflakkee. Het zwaartepunt van de verspreiding ligt bij dorpskernen en buitendijken. Geconcludeerd kan worden dat in het PlanMER een aannname is gedaan over slachtoffers onder vleermuizen, die niet is gebaseerd op feiten.

De dorpsraad is zeker verontrust over schade en sterfte onder vogels en vleermuizen. Gehoopt wordt echter dat deze aspecten niet behoeven te worden aangegrepen in vervolgpcedures om plaatsing tegen te gaan. Het menselijk aspect is immers zeker zo waardevol en dient eerst en vooral aanleiding te zijn de locatiekeuze te herzien. Echter ook vanuit ecologie bezien is Den Bommel-Zuid ongeschikt.

Het is onbegrijpelijk dat studies in relatie tot het kierbesluit Haringvliet en een open Haringvliet niet in het PlanMER zijn meegenomen. Er is geen rekening gehouden met toekomstige scenario's voor de aanleg van waterkanalen in relatie tot een open Haringvliet. Ook daarom is de locatie ongeschikt.

Vraag is wat de visie van de gemeente is op de vitaliteit van de dorpen, met name Den Bommel. Dit in relatie tot het windturbineplan. Die visie, de compensatiemaatregelen, het verdienmodel voor de kern, zoals verwoord in het PlanMER, ontbreken, zijn ontoereikend en te weinig geborgd om ook maar de minste verwachtingen te hebben voor de toekomst. Plaatsing zonder dat dit vooraf helder is, ontnemt alle perspectief voor het dorp Den Bommel. Door het ontbreken van visie en toekomstperspectief voor de vitaliteit van Den Bommel, is het plaatsingsgebied Den Bommel-Zuid ongeschikt.

De opdracht om 260 MW aan potentieel te realiseren is met de in het PlanMER genoemde zoeklocaties niet haalbaar, rekening houdend met draagvlak en legitieme wensen van bewoners. Er is sprake van onevenredige belasting van de noordrand. De windopbrengst is aan de zuidzijde van het eiland hoger waardoor het potentieel beter benut kan worden. Er zullen dus locatie toegevoegd moeten worden, zoals ook uit het toetsingsadvies bleek.

Het uitgangspunt grote clusters in de randen dient verlaten te worden. Een combinatie van enkele nieuwe grote clusters met her en der kleinschalige inpassing in het landschap is een voor mens en milieu beter alternatief en zal opnieuw onderzocht moeten worden.

De inwoners van Den Bommel zijn van mening dat windturbines op een minimale afstand van 2.000 m van woonkernen geplaatst moeten worden om overlast door geluidhinder en slagschaduw te beperken. Zij zijn bereid constructief mee te werken om in overleg met alle betrokkenen een oplossing te vinden voor het plaatsen van windturbines. Centraal staat echter de visie dat mens en milieu zoveel mogelijk worden ontzien, er een betere landschappelijke invulling moet worden gevonden en er een evenrediger verdeling over het eiland moet komen.

Antwoord: Zie thema 1, 2, 3, 4 en 5.

Het bevoegd gezag voor de partiële herziening van de Regionale Structuurvisie Goeree-Overflakkee is de gemeenteraad van Goeree-Overflakkee. Gelet op de Elektriciteitswet heeft de gemeente de bevoegdheid voor de omgevingsvergunning als het gaat om windenergieprojecten tot 5 MW. Voor windenergieprojecten tussen de 5 en 100 MW zijn

Gedeputeerde Staten bevoegd gezag en voor projecten groter dan 100 MW het Rijk voor de coördinatie van de vergunningen en het inpassingsplan.

In het PlanMER Windenergie Goeree-Overflakkee is de referentiesituatie van de afzonderlijke plaatsingsgebieden beschreven: de huidige situatie en relevante autonome ontwikkelingen. Een autonome ontwikkeling is een ontwikkeling binnen een plaatsingsgebied waarover een besluit is genomen en die gevolgen heeft voor het plaatsingsgebied. Een verandering, die zich in het milieu zal voltrekken als noch de voorgenomen activiteit, noch één van de alternatieven wordt gerealiseerd.

Bij de vaststelling van de locaties windenergie op Goeree-Overflakkee is zoveel als mogelijk rekening gehouden met de doelstellingen voor recreatie en toerisme. Afstemming met het IRP Goeree-Overflakkee heeft regelmatig plaatsgevonden en ook de kop van het eiland is vanwege onder meer recreatieve waarden gevrijwaard van windenergie.

Het gebiedsprofiel Goeree-Overflakkee houdt ook rekening met de komst van windturbines. Zo staat hierin benoemd: “op de randen van het eiland staat momenteel een aantal windturbines in lijnopstelling. In de toekomst zal de vraag naar duurzame energiebronnen en daarmee de opgave voor de plaatsing van windturbines sterk toenemen... Het accent van nieuwe opstellingen ligt bij de rand en de entrees van het eiland. Op die manier dragen de turbines bij aan de oriëntatie op het eiland en zij passen bij de schaal van de grote deltawateren en de heldere grens tussen land en water”.

In het PlanMER zijn de effecten op het vliegverkeer en de radar meegenomen. Op pagina 59-60 van het PlanMER wordt onder meer aangegeven dat voor Goeree-Overflakkee geen bouwhoogtebeperkingen gelden voor het vliegverkeer. Wel dient in de vervolgfase een toetsing plaats te vinden door TNO/ministerie van Defensie op radarverstoring door individuele projecten. Overigens dient volgens de ruimtelijke randvoorwaarden van de regionale structuurvisie de maximale hoogte van een windturbine onder de grens te blijven dat luchtvaartbelichting moet worden toegepast.

157.

De huidige situatie op het gebied van de energievoorziening is vergelijkbaar met periodes uit het verleden. Bijvoorbeeld de mijnbouw in Zuid-Limburg. Gevaarlijk en ongezond werk met grote gevolgen ook voor het landschap. Het leverde echter een behoorlijke bijdrage aan het herstel van de economie, zo vlak na de oorlog. Na het sluiten van de mijnen kwam er chemische industrie, met alle bijkomende gevolgen van dien.

Iedereen is zich er van bewust dat we duurzamer moeten gaan leven om de wereld leefbaar te houden voor toekomstige generaties. Er zijn internationale afspraken over en Nederland loopt op dit gebied achter bij de omringende landen. Er zal veel werk gemaakt moeten worden van windenergie om de eigen en de Europese norm te halen. Dat kan vanwege de kosten moeilijk op zee, dus moet het voorlopig op land. Komen er nieuwe/betere energiebronnen dan worden de molens weer afgebroken. Daarbij geen angst voor het blijven zitten met weggroeiende masten door faillissementen van winenergiemaatschappijen, de schrootprijs is hoger dan de kosten van het afbreken.

Logisch is het dat voor windenergie wordt gekozen voor niet-stedelijke gebieden en plekken waar veel wind is. Ook dat wordt gekeken naar streken die nog weinig bijdragen aan de landelijke economie. Andere streken hebben spoorlijnen, een vliegveld, opslag van kernafval, een chemische fabriek of een zee van kassen in de buurt. De pijn van de vooruitgang zal gezamenlijk gedragen moeten worden en daarom is nu Goeree-Overflakkee aan de beurt om zijn steentje bij te dragen.

Dat geeft natuurlijk overlast en het kost erg veel geld. Maar in het oosten van het land zat na de ramp ook niemand te wachten op de kosten van het Deltaplan. De overheid heeft dat in het belang van deze streek toch door gezet. Een overheid wordt gekozen om het

landsbelang af te wegen naast het streekbelang en de gemeenteraad om verder te kijken dan de individuele burger. Er is vertrouwen in de gemeenteraad dat dit zal gebeuren.

De molens verwelkomen, maar dan buiten de 900 m grens van de raadsnotie. Het eiland wordt daarmee ongeschikt voor een vliegveld. Stad profileren als duurzaam dorp.

Met plaatsing van molens in de Brienenspolder en de van Pallandtpolder sluit zijn mening heel dicht aan bij het standpunt van de dorpsraad van Stad. Bezwaar is er wel tegen plaatsing in de polder Oude Stad. Het soms felle dorpsprotest en zijn positieve verhaal schelen dan hooguit 2 molens in het hoekje land van Hoekstra. Dat is niet de moeite waard voor ruzie. Molens daar dan laten vallen en er is draagvlak.

In de huidige discussie wordt de sfeer van het landsbelang stellen boven het persoonlijk belang het meest gemist.

Antwoord: Zie thema 2.

158.

Tegen eventuele uitbreiding van windmolenparken op het eiland. Lijkt of gemeente het beste jongetje van de klas wil zijn en dat wel overgegaan moet worden tot plaatsing. Het heeft er de schijn van dat een beperkt aantal grondbezitters een lobby vormt en gedreven door persoonlijk gewin de plaatsing van megamolens afdwingt.

Het zou niet van deugdelijk bestuur getuigen als de gemeente nu tot plaatsing besluit, tegen het advies van het CPB in, wat inhoudt dat plaatsing beter 5 jaar kan worden uitgesteld. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat er andere en betere vormen van duurzame energie beschikbaar zijn. De economische haalbaarheid van windenergie staat ter discussie.

Door te besluiten voor het uitbreiden van de windmolenparken zal de bevolking gedurende generaties blootgesteld worden aan sterke, met name visuele, milieuvervuiling.

Antwoord: Zie thema 1 en 2.